K TÉ OBRANĚ

„REFORMATORŮV“ ✳ A ✳ ✳ „REFORMACE“.

—

FRANTIŠKU ŠÁDKOVI,

HELVETSKÉMU PASTORU V RANNÉ,

NA JEHO FLAŠINETL NAŠTEMOVAL

VELIKÁN VELIKÁNOVIČ.

V PRAZE 1898.

TISKEM A NÁKLADEM CYRILLO-METHODĚJSKÉ KNIHTISKÁRNY
V. KOTRBA.

I. Věnování.

Rozmilé poupátko!

1. Ono tedy v odpověď na řádnou vyflekaci, obsaženou v brožuře „Klerikální nevědomost či nepoctivost?“ spáchalo „spis“, na němž přes rok smolilo. Kdo by se byl jen tolik obětavosti od něho nadál! No, to jest hezké, že nyní aspoň víme najisto, s kým spisovatel měl tu podivnou „čest“ se potýkati a komu tu svou „Klerikální nevědomost a nepoctivost“ věnovati! Beztoho bylo prý mu toho skoro až líto, že toho bezpečně nevěděl. Přátelé ho totiž z toho zrazovali, aby se nepotýkal s listem, jemuž v Praze říkají „Hlasy ze Slona,“ ježto přece jakožto člověk hlasu slona nepřekoná! On ale jich upozornil, že ten časopejsek nejmenuje se „Hlasy ze Slona“, nýbrž „Hlasy ze Siona“; a poněvadž i jemu jest hora Sion horou posvátnou, chtěl ji od pohany očistiti. Ale tu zase měl zle s kanonií bílých kněží na Sioně, čili s premonstraty v Praze, kteří tomu nechtěli dopustiti, že by ta jejich posvátná hora jako nějaká smradlavá sopka vyhazovala nečistotu. A když tak sevřen byl na všech stranách, přihlásil se k našemu potěšení, že místo velikého slona z „Hlasů ze Siona“ troubil na nás jen ten

náš malinkej kochánek — Franci Šádkoic! Jak nás byl polekal! I tuze mu nyní děkujeme, že se přihlásil, a poníženě ho vítáme, vítáme! I budu tedy já, ten Velikán Velikánovič, míti to potěšení, Francínka pobaviti.

2. Když jsem v mládí svém býval na venku na prázdninách, přihodil jsem se k tomu někdy, že hoši vylejvali sysla. Týž mívá aspoň dvě díry do svého pelechu; a leje-li mu kdo jednou dírou vodu do obydlí jeho, on odtud druhou dírou utíká, aby se doma neutopil. A tak můj amicínek skrýval se také ve svých „Hlasech“, až nyní vylit objevil se ze své díry na Božím světle.

Ale, Božínku, jak pak to vypadá? Proč se tolik zle rozsatanil? To přece škodí! Což nemohl si dáti na hlavu studené obklady a na koleno zelí? To ochlazuje a dělá dobře!

Chuděrka tvrdí, že vylezl — on! — „s břitkou ocelí“, tedy jako nějaký udatný bohatýr čili „rytíř bez bázně a hany“: a zatím jest jako rozježené ono hlodavé zvířátko, jež dopadeno, divoce i člověku staví se na odpor! Dobře, že jest právě masopust, kdy všelijaká pimprlátka a všelijací kašpárkové mají své pré.

Jak by se člověk nezasmál, když takovýto kašpárek dělá se „rytířem“ a mluví, že „čestný muž“ (to jest jako — on sám!!) má nepřekonatelný odpor proti — klackářství! Ale v téže době, kdy takto chlubně plic svých nadýmá, již v prvním řádku svého hanopisu, chtěl jsem říci „vyznání lásky“, přezdívá a postupem své řeči takto „ušlechtile“ a „počestně“ o svém protivníku mluví: Ten Velikán Velikánovič, jest nepoctivý; hloupý; osel; surový; hází blátem; podobá se rváči v hospodě; jest brutálně bezohledný; počítá na souhlas hloupých bab; jest

bezmezně domýšlivý; vztekem slepý; sprosťácký, zuřivý fanatik, jenž udělal smetiště brožury; obskurní páter; pomlouvač; domýšlivý, klackovitý, klepař; vybarvený klerikál; a tak dále a podobně.

A při tom také ihned tupí všecky katolíky napořád, kteří přece oné obranné brožury naprosto nezavinili, takto: Katolíci jsou lehkověrní; ukrutní; mstiví; klerikální papouškové; nemající víry v pravdu (totiž v tu Šádkovu!). Aby učinili nepřátely neškodnými, užili dýk, mečů, úkladníků, žalářů, hranic. (Hrůza!) Jsou otravovatelé studní; fariseové, kteří spatřují podstatu náboženství v plnění litery zákona; s bezmeznou záští pronásledovali vždy na krev ty, kdož jinak smýšleli; kteří věří v nálezky a bludy Říma; vrhají se zběsile na Luthra; ultramontáni, kteříž neumějí se stydět; a tak dále i podobně po celou knížku! Je to „rytíř“ a „čestný muž“, kdo tak činí; že ne? A ten a takový žádá, aby se s ním jednalo — v rukavičkách? Ví on, co rukavičky vůbec jsou?

Inu, pro pravdu se lidé nejvíce hněvávají; a malý hrneček rychle přetéká; a proto nedivím se, že i mrňavý Francínek hněvem překypěl, když jsem jemu tak jasnými svědectvími dokázal, mnoho-li pravdy jest na tom jeho „smělém“ tvrzení, že jeho reformatoři při vší své mravní zvrhlosti přece jen jsou *„bohatýři bezúhonných mravů“*!!

Můžeme se toho nyní také snadno domysliti, když tak snadno vzkypí, proč nosí kabát se šosy až na paty. Děje se tak zajisté jen z opatrnosti, jakou mají i polští židé, pro všechny případy; kdyby totiž tak z nenadání některý nepovolaný ventil povolil, aby nebyla — ostuda!

3. Kde ale nabral tolik „rytířských“ a „počestných“ nadávek? Skoro ho mám v podezření, že,

neříkám, když byl ještě malinkým broučkem, ale zajisté před dlouhým časem byl v nějaké kondici u některé dámy ze zeleného trhu v Praze. Neboť ani těch důvody nikdo na světě nepřesvědčí, ježto mívají na dně útrob svých vždy ještě zásobu „počestných“ názvů pro své odpůrce. Tak se kdysi přihodilo jedné, že kráčela se svým mužem po hrázi vltavské a při tom ho všelikými roztomilostmi zahrnovala. Muž sice po nějaký čas mlčel; ale když jemu po „rytířsku počestně“ „všiváků“ přezdívati počala, vzplanul náhlým hněvem a sestrčil ji s hráze do proudů. A tu rozmilá polovička, nemohouc více nadávati, že se jí proudy vody do úst lily, aspoň prý ruce nad vodu vystrkovala a lupala nehtem palce pravé ruky na nehtu palce levé ruky, pokud jí proudy neodnesly! A tak podobně počíná si i můj zlatý šocínek z Ranné. Ze lží a zkomolenin usvědčen na jedné straně, nepřestává pak zase s jiné strany opak pravdy tvrditi a mnohých lží a potup přičiňovati, jen aby se aspoň z d á l o, že on, směšný „rytíř s ocelovou zbraní“, „počestně“ pravdu mluví!

Ó, milé robátko! To my katolíci nemusíme se báti na veřejnost, třebas i leckterás Káča sebe více na buben tloukla! Zejména my tu v Praze známe, jak umějí hřmotiti Wolfové, a výti vlci až i na nejvyšších místech, domnívajíce se, že, když budou více hřmotit, mají také i více pravdy a práva. My máme ale přesvědčení, že pravda může býti sice na čas od takových nezbedů umlčena, ale pak zajisté že objeví se v tím větším lesku!

Aby si tedy můj kochánek nemyslil, že se jeho potupy lekáme, přistoupím k němu, otevru mu jeho nevypláchnutou hubu a podívám se mu nejen na zuby, ale až dolů do útrob jeho, abych světu ukázal, co tam odporných věcí uloženo, které odtud na nás vyhazuje.

II. O té „pravdě", a o šocinkových „extrapravdách" vůbec.

1. Francínek píše tato stkvostná slova (str. 5): „*Janssen* znal zajisté důkladně všecky historické prameny, které se týkají doby, o níž psal. Pilnost jeho a sečtenost jsou přímo neuvěřitelné.... Že by byl dějiny reformace ze zášti proti protestantům zúmyslně falšoval, má se v dotyčné stati za věc nemožnou, hledě k jeho osobním vlastnostem." A nyní bychom očekávali asi takto: Při těchto, historiku potřebných vlastnostech, dojista úsudky jeho za správné přijati můžeme. Ale kde pak? Kam by se poděl učenec i poctivec rannský se svými pravdami? On hned jedním dechem ku slovům těmto přidává: „Janssen nejednal proti svému svědomí, když psal své *dílo nepravdivé skrz na skrz!!*" A táže-li se kdo udiveně, kterak to možná? odpovídá náš kašpárek takto: „Nezbývá, než uznati, že nerozuměl láskou ku pravdě totéž, co jí rozumíme my; že měl jinačí — totiž *nezdravé (!) svědomí!!*"

„Nouze naučila prý Dalibora housti," praví přísloví, a nouze naučila tedy naše mrňavé bumbrlátko lháti, lež tolik smělou, že jí málo podobných! Jan Janssen vydal dějiny „Geschichte des deutschen Volkes seit dem Ausgange des Mittelalters", jež obsahují s pokračováním proslaveného učence Pastora osm velikých svazků. Ku sepsání světoznámého veledíla užil *na tisíce tištěných spisův i rukopisů nejen katolických, ale po převážné většině protestantských*: ale tento Janssen, jehož pilnost, neuvěřitelnou sečtenost i po-

ctivost musí šocínek rannský chváliti, přece napsal „dějiny — skrz na skrz nepravdivé!!“ A kdo tedy mluví pravdu i bez tiskopisův i úředních rukopisů? Inu, kdo pak jiný, nežli ten přeučený a poctivý pastůrek v Ranné!

Co by asi tak řekl, kdybychom my katolíci řekli: Ten náš dějepisec Palacký, ač skoro po celý život dějinami českými se obíral, napsal přece dílo skrz naskrz nepravdivé, poněvadž byl protestant a měl snad také nějaké „nezdravé (!) svědomí!“?

Dle tohoto tvrzení kašpárka rannského není tedy na světě *pravda jen jedna*: ale jest pravd tolik, kolik jest sekt protestantských, jež navzájem se potýkají, a všechny pravdu míti chtějí!! a těch jest již *mnoho set*! A z těch pravd protestantských zase nejsou všechny pravdy opravdovými pravdami: poněvadž tu pravdu pravd, čili jakousi *extrapravdu* má v monopolu čili u výhradném užívání vylučně jen velké světlo v malém, překypujícím hrnéčku v Ranné!

Poněvadž ale i já jsem toho přesvědčení, jako můj amicínek, že totiž „velkohubá nadutost ještě není učeností ani poctivostí“ (str. 215), proto si na pravdu skutečnou, a nesčetnými svědky stvrzenou posvítím při sebe sprostších nadávkách toho extrapravdáře v Ranné!

2. Rád budu se ovšem přidržovati spíše tvrzení upřímných katolíků, poněvadž těm musí býti a jest svatý zákon Hospodina: „Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví! „Kdežto protestanté vyznávají, že zákona toho vůbec ostříhati nelze (heidelbergský katechismus str 12); ba ani netřeba, poněvadž prý „spravedlivými před Bohem stávají se jediné, čili skrze samou toliko víru“, i bez plnění vůle Boží! Kdo mi tedy

za to ručí, že v čas, kdy jim z toho výhoda kyne, i řádně si nezapráší — jako ten přeučený a přepoctivý kašpárek z Ranné?

A že když „samá toliko víra“, bez věrného plnění vůle Boží, ku spasení vede, mnohý asi protestant povinností oproti Bohu prostým býti se cítí, o tom musím svému šocínkovi pověděti roztomilý případ ze života. Před čtvrt stoletím byl jsem kaplanem na Spálené ulici. Tam na služby Boží naše chodila také protestantka, jež žila ve smíšeném manželství s katolíkem. Mívala někdy záležitosti i na faře. Jednou přišedší, nějakou věcí se podráždila, a počala někomu nadávati a hrozně klíti, což i dle heidelbergského katechismu (str. 91. a 92), ač prý samotná víra ku spasení přivádí, jest přece jen „těžký hřích“, a sice proto, jak „duchaplně“ připojeno, „poněvadž — není většího, aniž Boha prudčeji popuzujícího hříchu!“ Když ji můj p. principál oslovil: „Ale, milá paní, proč pak se tolik rozčilujete, a tak hrozně klejete?“ Řekla ona klidněji: „Pane faráři, odpusťte! Já jsem evangelička; já klít smím!“

3 Také rád vypravovati budu mimo jiné i dle *G. Everse*: „Martin Luther. Lebens- und Charakterbild von ihm selbst, in seinen eigenen Schriften gezeichnet.“ Evers vypravuje tedy slovy samého Luthra, vyňatými z jeho vlastních spisů o hrozné spustlosti jeho. I jest mi Evers tím věruhodnějším, že byv lutheránským pastorem, ze čtení spisů jeho víc a více s hnusem se od takovéhoto „nápravce (!) Církve“ odvracel, až i dobrovolně výnosného pastorství svého se odřekl a upřímným katolíkem se stal, ač tak uvrhl do hmotné bídy i sebe i rodinu svou! Jest to pravý křesťanský charakter, jenž pro své přesvědčení dovedl i nejtěžší oběti přinésti. Zdali pak jest naděje, že také ta jeho „nadutá

hloupost“ (str. 10.) přece jednou vymře, a on učiní jako poctivý Evers? Anebo si myslí, jako ona paní: Já jsem evangelík a docela pastor! Jak pak bych nesměl klít? a proč ne také prášit? Vždyť to Pán Svým pláštěm všecko — přikryje! „damit unser Dreck vor Gott nicht stinkt“ — dle ušlechtilé mluvy Luthera!

Skoro se mi také zdá, že, když chodí do Pardubic „pro perník“, který se v Chrudimi jídá, staví se leckdes na kopečku, sklání hlavičku svou k zemi, vkládá ji mezi kolénka svá, pak oponu vzadu rozhrne, a dívá se tak na svět. Tu se mu pak asi zdá vše převrácené, a každá lež jeho jako čistá „extrapravda!“ Přistihl jsem jednou chlapečky tak si hráti, a ti mi aspoň tvrdili, že vidí vše krásně obrácené! A jemu, když je tak mrňavý, takovýto kousek nepřichází asi za těžko; a pak má tedy vždy — svou extrapravdu, aspoň u těch, kteří to dělají jako — on!

III. O svatém Petru a právních nástupcích jeho.

A) O zřízení církevním vůbec.

1. Dokázáno v brožuře „Klerikální nevědomost čili nepoctivost?“ z výroků Samého Spasitele, že Syn Boží z počtu věřících *Sám vyvolil* dvanácte apoštolů za představené *jediné* Církve Své, (Luk. 6, 13—19), a že jim pro zachování jednoty ustanovil viditelnou hlavu, čili *viditelného nejvyššího správce* všech věřících. Apoštolové pak vykonávali úřady, od Krista Pána jim přikázané, za pomoci *72 učeníků* (Luk. 10, 1), též od *Spasitele vyvolených*, pod správou sv. Petra, na němž pro jeho nezdolnou víru (Mat. 16, 16) jako na skále byl Kristus

Pán Církev tak pevně založil, aby ani brány (čili mocnosti) pekelné přemoci jí nemohly. (Mat. 16, 18. 19) Dotvrzeno z dějin posvátných, že sv. Petr svou stolici přeložil nejprve do Antiochie, a později do Říma, kde pak jakožto viditelná hlava všech pravověřících Církev Páně po 25 roků spravoval, až tu i krví svou mučenickou zbrocen, zemřel. *Jeho tělo* tu ve velechrámu Vatikánském po všechna století s největšími poctami zahrnováno bývá. *Dřevěný oltář*, na kterém on i jeho dědici za prvých tří století *oběť mše svaté konali*, nachází se posud v papežském chrámě lateranském, zapuštěný do drahocenného hlavního oltáře jeho. Po všechna století byl dědic sv. Petra nazýván *nejvyšším knězem, a představeným Církve římské i všech ostatních Církví. A všichni katoličtí biskupové ze všech dílů světa přidržují se nynějšího o statky pozemské oloupeného dědice sv. Petra, Lva XIII. rovněž tak jakožto své hlavy, jako činili všichni pravověrní biskupové, kněží a nekněží po všechna století minulá.* Nepopíratelné pravdy tyto vydávají ale zajisté svědectví, že se v Církvi katolické, a jen v ní plní připověď Spasitelova, sv. Petru učiněná: „Ty jsi Petr (skála), a na té skále vzdělám Církev Svou, a ani brány pekelné nepřemohou jí (Mat. 16, 18. 19).“

2. Proti těmto pravdám, popříti jich nemoha, chrlí kašpárek jako smrdutá sopka své — „extrapravdy“, jimiž chce dokázati, že Kristus Pán jako slovu Svému nedostál, když slíbil s Petrem i jeho spoludědici, a tedy i s jich pravými nástupci býti *„po všechny dny* až do skonání světa“ (Mat. 28, 20); a že jim „dá Utěšitele Ducha svatého, *Ducha pravdy*, aby s nimi zůstával na věky“ (Jan 14, 16). A uvádí celou řadu papežů, z jichž dějin to má vysvítati; tak, jakoby Kristus byl kdy slíbil,

— *čehož přece nikde a nikdy neučinil*! — že každý z nástupců sv. Petra bude všech křehkostí lidských navždy zbaven, tak že by se prohřešiti ani nemohl!

Nuže a proklepám mu ty jeho roztomilosti o papežích pořádem, abychom spatřili ty jeho extrapravdy v plném světle, nehledě na to, že zprávy své čerpal — prý — od katolíků! — on, pravím, a od katolíků! jen aby se ho nikdo netázal, od jakých a kterých?

B) O těch „nehodných" papežích.

1. Papež *Liberius* tedy dle extrapravdy Francínkovy podepsal vyznání arianské, a tak se prý stal — odpadlíkem.

A co vypravují u věci té dějiny skutečné?

Ty vypravuje: Za časů papeže Liberia měli bludaři arianští, k nimž stál i násilnický císař Konstantius, děsnou nenávist oproti všem biskupům pravověrným, mezi nimiž vynikal zvláště sv. Athanasius. Císař prohlásil v synodě milanské biskupům: „Co já chci, totiž odsouzení Athanasia, musí vám býti zákonem církevním. Nebudete-li poslouchati, pošlu vás do vyhnanství!" Papež Liberius nepodepsal odsouzení sv. Athanasia, a neschválil ničím blud arianů, kteří Spasiteli věčný Jeho původ z Boha Otce upírali, a proto musil do vyhnanství; když pak lid římský počal se proto bouřiti, že císař o své újmě ustanovil nového papeže, povolal císař Liberia nazpět, ale ne proto, že by se byl on vůli jeho později podrobil. Ariané sice na základě zfalšovaných dokumentů tvrdili, že papeže obelstili a ku podpisu přiměli; že tomu ale nebylo tak, stkvěle dokazuje na základě spolehlivých doku-

mentů úředních proslavený dějepisec kardinal Hergenröther ve svých dějinách církevních I. sv. 255 str. Mnozí považovali papeže Liberia za svatého, poněvadž pro čistotu svaté víry apoštolské veliká utrpení snesl; avšak ve spolehlivém dokumentě církevním, martyrologium romanum, jméno jeho se nenachází!

Rovněž nebyl od císaře a arianů vnucovaný vzdoropapež Felix II. nikdy za svatého prohlášen. Mocí císaře držel se sice na svém místě něco přes rok; když ale opovážil se i on prohlásiti císaře za kacíře, byl k jeho rozkazu sťat, a pak pro tuto násilnou smrt od mnohých za svatého považován. I „nebývají uctívány ostatky jeho v římském chrámě Maria Maggiore“, jak lže Francínek, a „neustanovil svátek jeho *Řehoř XVI. r. 1831.*“: ale když byla dne 28. července L. P. *1582* za papeže Řehoře *XIII.* ve chrámě sv. Kosmy a Damiana v Římě nalezena rakev s nápisem prastarým: „zde leží tělo sv. papeže a mučeníka Felixe, jenž bludaře Konstancia odsoudil“, počal býti Felix v onom kostele více oslavován. Tak, můj zlatý holoubku! to jeho vrkání tentokráte selhalo.

2. Když papež Liberius trávil trudné dny ve vyhnanství v Beroei v Trakii, byl dobrovolným a věrným společníkem jeho také *Damasus*; a když Liberius zpět do Říma byl povolán, aby se opět ujal otěží vlády, jež mu byly násilně z rukou vyrvány, vrátil se s ním i Damasus, a věrně pomáhal jemu ve správě Církve celé. A když Liberius zemřel, byl Damasus v říjnu r. 366. od většiny voličů, ku volbě papeže oprávněných, sám za náčelníka Církve zvolen. Část voličů ale, s volbou tou nespokojená, zvolila proti všemu platnému právu za vzdoropapeže jáhna Ursína, jenž pak ovšem i násilím chtěl Da-

masa zatlačiti, což se jemu ale nepodařilo; načež musil pro vzpouru svou do zajetí. Damasus ale vládl nadále a dobyl si o Církev celou, zejmena ale o Řím, jeho chrámy, pohřebiště svatých mučeníků, a o správný překlad Písma svatého neocenitelných zásluh. V Pánu zesnul 10. prosince r. 384. Církevní památku jeho jakožto světce slavíme dne 11. prosince.

Proto, milý kochánku! že proti zákonitému panovníku, ať duchovnímu, ať světskému, povstane někdy někde *odbojník*, nepřestává býti řádný panovník panovníkem, byť třebas i na leta, a snad s násilím krvavým práva svého obhajovati nucena se viděl. Či, když on za pastora krucemburgského „pro ten výděleček“ neoprávněně pohřbil, stal se tím již pravým pastorem krucemburským? *A kdyby tak zase na odvetu jemu pastor krucemburský bez jeho svolení, „pro ten výděleček“, pohřbil na jeho osadě rannské nějakého osadníka, tím samým by se již stal pastorem v Ranné?* [1])

Či nechal by si on takového neoprávněného odstrkování líbit?

Tak tedy, můj milý kochánku! Zapamatoval si to i při dalším líčení vzdoropapežů, a pro nové masopustní své kašpárkování těch, kdo se od něho nabírati dají!

3. Dle toho posuzovati lze také následující případ. Když 26. prosince r. 418 zemřel papež Zosimus, byl od většiny povolaných voličů již po třech dnech a proti své vůli za nového papeže řádně zvolen ve věcech církevních nad jiné zběhlý římský kněz *Bonifác*. I tentokrát zvolila menšina jemu naproti vzdoropapeže Eulalia, a sice za pomoci městského prefekta Symmacha. Týž také oznámil zvolení Eu-

---

[1]) Říkal si o tom v brožuře dp. faráře Vlacha str. 71.

lalia za papeže císaři Honoriovi do Milána. Císař na základě této lživé zprávy rozhodl se pro Eulalia, a rozkázal, aby Bonifác Řím opustil. Pro rozhodnutí císařovo povstalo vzbouření lidu. Když ale veliká část duchovenstva samého císaře přesvědčila, že volba Bonifáce stala se dle zákonů úplně správně, a Eulalius že jest neoprávněným vetřelcem: císař Eulalia z Říma vyhnal, načež Bonifác ode všech jakožto pravý nástupce sv. Petra jest uznáván, a vykonal na stolci papežském díla veliká. Tak se to má s pravdou, můj šocínku!

4. Po smrti papeže Anastasia II. († 17. listopadu r. 498) byl hned pátý den po úmrtí jeho většinou oprávněných voličů za papeže zvolen římský jáhen *Symmachus*. Římský senator Festus byl ale císaři slíbil, že v Římě prosadí stvrzení henotika, čili ediktu císaře Zena I., jímž chtěl on mocí svou zakončiti hádky katolíků s tehdejšími bludaři, monofysity, na rozhodnutí biskupů s papežem se neohlížeje. Když tedy zvolen byl Symmachus, od něhož pro jeho známé přísně církevní smýšlení nemohl se Festus nadíti, že henotikon dle vůle jeho stvrdí, způsobil skrze úplatky volbu protipapeže Vavřince, od něhož povolnosti se nadál. Z toho povstaly ovšem zase krvavé různice, až konečně císař Theodorich, ne sám, ale ve srozumění s papežem Symmachem svolal synodu do dvorany chrámu vatikánského, kteréžto dvorany brána „palmovou“ se nazývala, pročež i synoda ta v dějinách církevních synodou palmovou se nazývá. A v synodě té bylo dne 23. října r. 501 shledáno, jak mnoho bylo Symmachovi k vůli protipapeži proti vší pravdě na cti ubližováno. Symmachus pak ode všech byl uznán, a vykonal pro mír i blaho Církve Páně skutky velice památné.

Kdy pak žil asi člověk spravedlnosti milovný, aby nezakusil odporu a překážek se strany lidí lehkomyslných, prolhaných a zlomyslných? Takoví pastory se ovšem vždy nenazývali; ale na jméně konečně méně záleží, jako spíše na činech! A to mne, tuším, zbavuje povinnosti, abych na všechny podobné výčitky mého kochánka odpovídal. Musil bych napsati celé dějiny církevní. Ale odpovím jen k některým obyčejnějším překrouceninám dějin.

5. *Silverius* byl synem papeže (!) Hormisda. Ano. Hormisdas ale byl v náležitém manželství, a teprve jakožto vdovec dal se na kněze posvětiti! Jest na pravdě, že o zvolení Silveria všemožně přičinil se král Gothů Theodat; avšak nepřičiňoval se o volbu jeho z ohledů náboženských, nýbrž z politických, poněvadž se obával, aby na trůn papežský nedosedl některý přívrženec císařův, s nímž prudce bojoval. Silverius byl tedy za papeže zvolen a i uznán; a jaké bylo působení jeho na stolci sv. Petra, dá se z toho souditi, že prohlášen byl za světce. Památka jeho koná se dne 20. června jakožto „mučeníka“. Byl pro věrné plnění povinností papežských zavražděn.

Prudkým odpůrcem jeho za živa byl Vigilius pod ochranou císařovny Theodory. Ale nebyl uznáván za papeže se Silveriem současně, nýbrž teprve r. 540, to jest po smrti Silveria, a když ve svých křivdách oproti Silveriovi se byl poznal, a co možná jich odčiniti se snažil.

6. Korunou, bohužel nejedinou! prolhanosti toho velikého učence (!) a poctivce (!) z Ranné jestiť tato slátanina jeho (str. 144). „Když r. *757* papež Pavel zemřel, zvolen papežem Konstantin.... lid se vzbouřil proti němu a zvolil si jakéhosi, jinak úplně

neznámého (!) Filipa papežem. (Toho zcela neznámého přece zvolili — papežem? Toť musilo býti zrovna zázrakem — v které přece moje bumbrlátko věřiti nechce!) Římané vyhnali Konstantina i Filipa a zvolili třetího papeže, jenž se zval Štěpánem III. Stalo se tedy, že najednou tři se přeli o hodnost nástupců Petrových ... došlo k boji ... Filip prchl. Konstantin byl jat a jeho sv. spolubratr dal ho oslepiti ... Ubohý slepec prosil (své soudce na sněmě) za milost; to však nevadilo, aby „otcové" nevrhli se naň jako vlci ... neztrýznili ho, načež jej ze sněmu vyhodili. Tak stal se Štěpán III. nástupcem Petrovým."

A nyní, co povídá církevní historie, jak se může každý přesvědčiti, kdo jen poněkud obšírnější do ruky vezme.

Učený a poctivý Francínek tvrdí, že Konstantin vládl po smrti papeže Pavla I. *po r. 757*; a zatím téhož roku papež Pavel sám teprve vládu nastoupil, a zemřel teprve *r. 767!* Konstantin ale dle pravdy nastoupil r. 708 a vládl *do r. 715!* A týž ani neměl žádného protipapeže Felixe, nýbrž Felix, biskup v Ravenně, měšťany ravennskými poštván, chtěl se jen učiniti nezávislým na papeži římském. A zase ne papež, ale císař Justinian II. kázal odbojníka do Cařihradu převézti, kde mnozí jeho přívrženci byli odpraveni, a Felix sám oslepen. Papež ale po smrti císaře biskupa oslepeného, jenž svého rozkolu trpce želel, znova usadil v biskupství jeho! A poněvadž papež Štěpán III. stal se teprve po 37 letech papežem po Konstantinovi, nemohl tedy ani jeho, ani Felixe jakožto své protipapeže dát ztýrat, jak Francínek dle své extrapravdy výtečnicky lže!

7. Po smrti papeže Lva IV. († 17. července 855) nebyli „zvoleni najednou dva nástupcové Petrovi,

Benedikt a Anastasius," jak kašpárek nás kašparuje; ale zvolen byl toliko *Benedikt III.* pro svou mírnost, zbožnost a dobrotivost proslavený kardinál římský, a sice jednomyslně, a pak i na trůn posazen. Ale když poslanci jeho měli po starém způsobě ustanovení jeho císaři Lotharovi a synu jeho Ludvíkovi, králi italskému, oznámiti: byli od přívrženců kardinála Anastasia, jejž byl papež Lev IV. z Církve vyobcoval, i oni i plnomocníci císařští přemluveni, aby od Benedikta odpadli; načež Benedikt snášeti musil mnohá příkoří. Avšak brzo potom záležitost celá urovnána; a když císařští plnomocníci Anastasia slavně se zřekli, počal Benedikt bez závady Církvi vládnouti a vykonal mnoho pro ozdobu chrámův i jednotu Církve. Anastasius nikdy se v řadě nástupců sv. Petra nepočítá! Tak, můj zlatej maličkej, jest to dle historie, ale ovšem ne dle té jeho extrapravdy!

8. Podobně má se to s papežem *Formosem*, jenž skutečně panoval od r. 891 do 896. Proti němu povstal sice samozvaně protipapež Sergius; ale týž musil brzo s hanbou zase odstoupiti a také nikdy v řadě nástupců sv. Petra místa neměl. Skutečně nehodný papež Štěpán *VII.* (a ne VI!) dal sice památku předchůdce svého Formosa, jejž za osobního nepřítele měl, zneuctiti; avšak když po jeho krátkém panování nastoupili po sobě papežové Romanus, Theodor II. a posléze r. 898 Jan IX., veškeré křivdy, památce Formosově a jeho dílům učiněné, dokonale opět odčinili, aniž by tak jen v nejmenším proti papežské neomylnosti se byli provinili, poněvadž právě žádný papež není neomylným ve svých výrocích, jež týkají se pravd prostě historických, anebo ve svých výrocích soudních, kriminálních! Proto také nezrušil papež Romanus „ex

cathedra“ odsouzení Formosa, jež byl „ex cathedra“ Štěpán VII. vykonal: nýbrž zrušil prostě jako církevní vladař nespravedlivý nález svého předchůdce, jenž ani správného učení o víře, ani o bohulibých mravech nikterak se nedotýkal! Tak, můj holoubku, oproti jeho rozvrzanému falešnému cukrování na str. 146.

9. Papež *Sergius III.* stal se nástupcem sv. Petra r. 904 a panoval do r. 911. Že by byl předchůdce svého Theodora otrávil, o tom mluví jenom učený a poctivý kazimírek rannský dle své extrapravdy. Pověstný Luitprand z Kremony vypravuje sice ve své historii současných panovníkův, aby se „zajímavým stal“, mnoho, až i špinavých a necudných věcí o zlopověstných ženách Marozii a Theodoře, jež se kašpárkovi rannskému tolik zalíbily; ale ničeho neví o vraždě Sergia III.!

Rovněž na pravdě nespočívá, že by byl Sergius odpůrce svého Krystofora (a ne Krystofa!) hladem zahynouti nechal; ale toliko strana Sergiova vykázala jemu byt v klášteře, kde zemřel.

10. Špinavý anekdotář, jmenovaný Luitprand z Kremony sice napsal, že Sergius zplodil v nepočestném obcování se zlopověstnou Marozií syna, jenž později se stal papežem *Janem XI.* (a ne XII.!); avšak současní dějepisci dokazují, že Jan XI. byl synem vévody z Kamerina a Marozie! „Horliví katolíci“ (již jich zase potřebuje!), mezi nimi prý proslavený kardinál Baronius, strašně prý toho Jana XI. odsuzují; jen že učený a poctivý kohoutek rannský opomenul pověděti kde? Mohl-li i Jan, i při skutečných chybách svých, z nichž ho nikdo neomlouvá, býti „viditelným zástupcem Kristovým“ čili nic, o tom krátce dí svatý papež Lev Veliký: „Dignitas Petri et in indigno successore non per-

ditur"; to jest: „Důstojnost Petrova (čili úřadu jeho) ani v nehodném nástupci nezaniká!"

Císaře Karla IV., bohabojně žijícího, nazýváme právem „otcem vlasti", pro bezčetné zásluhy jeho o naši milou vlast; ale syn jeho Václava IV. byl člověkem mravně spustlým, bohaprázdným násilníkem, téměř šíleným zuřivcem, veřejným cizoložníkem. Přestal přes tyto historicky pravdivé vlastnosti své býti pravým nástupcem Karlovým a králem? Aneb, že byl Václav IV. králem nehodným, proto již důstojnost královská za nic nestojí? A dosedl-li na trůn, od samého Krista Pána stanovený, někdy nástupce sv. Petra nehodný: tím samým že by byla zničena i veškerá důstojnost a pravomoc dědice sv. Petra?!

11. Ostatně Jan XI. na štěstí nepanoval dlouho, totiž jen od r. 931 do 936. Aby to povídaní bylo ale mastnější, učiněná „učenost a poctivost" Francínka našeho zkomolila hned vypravování o *Janu XI.* s vypravováním o *Janu XII.*, jenž panoval teprve od r. 956 do 964, dle své extra pravdy! Šikovnost nejsou prý žádné čáry! A pak počíná své extra malování, aby „nepapouškoval po dějepiscích!"

Vzorem křesťanských mravů nebyl ovšem ani Jan XII., ale byl skutečným, ač tedy i on nehodným nástupcem sv. Petra; a protipapež jeho Lev VIII. jen neprávem, z milosti císařské, moci papežské k sobě potahoval. Anekdotář Luitprand i o jeho životě i o smrti vypravuje sice nepěkné věci; avšak z vypravování takového zeje jen nenávist strany císařské, jež se v mladickém papeži zklamala, an i při skutečných mravních chybách svých dovedl práv Stolice apoštolské proti násilí „nejsvětějšího" (!) císaře Otty I. statečně obhajovati; a

dějepisec jich Luitprand propůjčil se jen ku špinavému hanobení nenáviděného papeže!

Což pak kochánek jest posud tak mladinký, že by nebyl slyšel pomlouvati i řádné lidi, když oni měli tolik odvahy, práva svého hájiti? Jest to ale poctivé a učené, paskvily na protivníky učiněné za čistou a dokázanou pravdu vydávati?

Neslyšel ničeho o tom, jak hanebně ti jeho „beránci“ mluví o svaté zpovědi, a co prý kněží ve zpovědnici ženám činí? Mají k tomu dostatečné příčiny? Nikoliv! Ale nenávist řádů katolických, od těch „bohabojných redaktorův a kazatelů“ stále rozdmychovaná z nich mluví, aby je potupila, a lidu Bohu věrnému znechutila! A podobná „láska“ vedla Luitpranda k jeho vypravováním necudným, zejména o Janu XII., o němž tvrdí, že „trávil prý na venkově u jakési manželky vesele celou noc, pak od ďábla obdržel do spánku ránu, na kterou v osmi dnech zemřel.“ Jak dokazuje ale Pertz V. (III.) 346. udělali novější dějepisci z ďábla *uraženého manžela;* náš poctiveček to po nich popadl, a ohřaté s pikantní omáčkou „svým věrným“ předkládá! Na pravdě jest jen, že papež Jan XII. byl od svých nepřátel zákeřnicky přepaden, a zraněn tak, že do 8 dnů skonal, 14. května r. 964!

12. Hned po smrti Jana XII. zvolen byl řádně a jednomyslně za papeže *Benedikt V.* Toho nechtěl na papežském stolci strpěti císař Otto I., jenž již proti Janu XII. byl dal neprávem zvoliti za vzdoropapeže docela nekněze, který přijal jméno Lev VIII. Císař chtěje svou vůli prosaditi, oblehl Řím a dobyl ho. Benedikt byl vyveden do vyhnanství, do Hamburku, kde 4. července r. 965. zemřel. V době té nastala ale ve vojsku hrozná úmrtnost, jež považována byla obecně jakožto trest na císaře, že rukou

svých vztáhl na „pomazaného Páně“. Proto také později císař Otto III. nakázal, aby tělesné ostatky papeže Benedikta z Hamburku do Říma byly převezeny a s poctami tam pohřbeny.

Protipapež Lev VIII. nemohl jakožto stvůra císařská vážnosti u věrně smýšlejících nabyti, a zemřel ještě před Benediktem a sice v březnu r. 965. Než mohl ale Benedikt, jak lid křesťanský žádal, opuštěného stolce svého znova se ujati, zemřel i on. Tak se to má, můj zlatej kašpárku, oproti té jeho kecanině, že „dva církevní“ sněmy (které asi?) protipapeže Lva VIII. za řádného nástupce sv. Petra zvolily!

13. Tak zvaný Bonifác VII. nebyl ovšem hodným nástupcem sv. Petra. Byl dříve protipapežem řádného, i od císařské strany uznávaného papeže Benedikta VI., kteréhož kázal římský protivník císařův, násilnický konsul Krescentius zajati a v Andělském hradě vězniti, kde prý ho hladem utratil aneb zardousiti dal. Potom teprve Krescentius a přátelé jeho o své újmě usadili Bonifáce, jenž prý přátelům Krescentiovým platně pomáhal, na stolici sv. Petra. Na štěstí neudržel se týž leč 42 dny; načež nemoha straně císařské odolati, sebral poklady vatikánské a prchl do Cařihradu. Potom zvolen řádným papežem *Benedikt VII.*, jenž horlivě působil od r. 974 do 983, a nehodného uchvatitele stolce apoštolského, jmenovaného Bonifáce VII, na sněmě v Římě z Církve vyobcoval.

Nástupcem Benedikta VII. stal se vlivem císaře Otty II. papež *Jan XIV.* Když ale císař Otto II. již dne 7. prosince r. 983. v Římě zemřel, pozbyl papež Jan své mocné opory. Franko, čili nepravý papež Bonifác VII., vrátil se pak z Cařihradu, zmocnil se osoby papežovy, a utratil ho v žaláři dne

20. srpna 984. Potom udržel se v uchvácené důstojnosti opět po čtyři měsíce. Zemřel, od Boha ztrestán, smrtí náhlou, a byl pak od svých vlastních stoupenců, kterým ve všem po vůli býti nemohl, jak jim byl sliboval, jakožto mrtvola znectěn. Řádní kněží ale, nalezše mrtvolu jeho zohavenou za městem na poli ležeti, z milosrdenství ji pohřbili.

14. Papež *Jan XV.* byl v pravdě — synem římského kněze Lva, jak bumrlátko s pochoutkou praví; ale měl dodati, že takového, jenž — před svým vysvěcením žil v manželství. A zase není na pravdě, že násilník římský „Krescentius byl synem papeže Jana (kterého?) a jeho souložnice Theodory," jak ušlechtile poctiveček rannský lže. Neboť papež Jan X., o němž to již uvedený lhář Luitprand napsal, že byl milostníkem své příbuzné, sličné, ale zlopověstné Theodory, v Pánu zesnul ve vysokém věku již r. *928*, kdežto násilnický Krescentius byl současníkem Jana XV., jenž panoval teprve od r. *984.* do r. *996!* a mimo to jest o něm dokázáno, že byl synem Krescentia onoho, jenž lžipapeže Bonifáce VII byl zastancem i podporou!

15. Papež *Řehoř V.* byl, ač císařův blízký příbuzný, řádně ve svůj úřad uveden. Vzal si za vzor předchůdce svého, velikého Řehoře I., a snažil se ho věrně v krátkém svém panování (od r. 996 do 998.) napodobovati. Týž korunoval 20. května 996 císaře Ottu III., který uchvatitele moci v Římě, Krescentia, zkrotil, a byl by ho do vyhnanství poslal, kdyby sám papež nebyl se za něho přimlouval, aby v Římě, ovšem s mocí obmezenou, zůstati směl. Sotva se ale císař do Němec vrátil, popudil Krescentius římský lid proti papeži tolik, že týž musil z Říma prchnouti do Pavie; načež dal Krescentius

prohlásiti protipapeže Jana XVI. R. 998 vrátil se Otto III. do Italie, a dobyl Říma. Lžipapež prchl, byl však oddělením vojska císařského — a ne od papeže! — dopaden, ve sběhu oslepen i zohaven a do žaláře vsazen. A když ani tu v drzosti své osobované důstojnosti přivlastňovati si nepřestával, byl potupen; a ochránce jeho Krescentius ještě se 12 jinými stoupenci svými k rozkazu císaře — a zase ne papeže! — odpraven!

16. Proti řádně zvolenému a i opravdově horlivému papeži *Benediktu VIII.*, jenž vládl od r. 1012 až do 1024. povstal ovšem opět protipapež, jenž si dal jméno Řehoř VI. Byl vyvolen od stranníků potrestaného Krescentia. Ale neprchl před ním v boji Benedikt: nýbrž právě naopak! Tak zvaný Řehoř VI. nemoha vzniku nabyti, utekl se k císaři Jindřichu III. s prosbou, aby jemu na trůn papežský dopomohl; avšak týž po vůli jemu neučinil; načež Řehoř z dějin zmizel. Tak, můj cukroušku, může si své extrapravdy opraviti dle Gfrörer. Círk. dějin IV. str. 87 atd.

17. Když se byl Benedikt VIII. se světem rozžehnal, dokázal toho vlivem svým bratr jeho Roman, jenž posud ani knězem nebyl, ale v Římě po delší dobu jen jako světský konsul, senátor i vévoda vládl, že zvolen byl za papeže a přijal jméno *Jan XIX.* Poněvadž ale mnozí v Římě jemu tak náhlého vyvýšení nepřáli, rozdělil mezi Římany mnoho peněz, aby jich uchlácholil — ne ale aby řádně již nabyté důstojnosti od nich — koupil, jak dí extrapravda rannská!

18. Jan XIX. vládl od r. 1024. do 1033. Po něm nastoupil synovec obou posledních papežů pod jménem *Benedikt IX.* Na trůn dostal se vlivem a prý též i pro úplatky přemocné rodiny své, zejména

otce svého Albericha, hraběte z Tuskulum. Týž byl, ač nehodným nástupcem sv. Petra, přece až do r. r. 1044, kdy se z důstojnosti své poděkoval, jakožto řádná hlava Církve Páně uznáván. Sám císař Konrád II. za papeže ho uznával; a proto, když musil Benedikt pro nespokojenost Římanů s ním utéci, r. 1037 v Kremoně se všemi poctami ho přijal a zpět na stolec papežský do Říma ho uvedl. Nespokojenci v Římě zvolili si sice proti Benediktovi za vzdoropapeže Silvestra III.; ale toho příbuzní Benediktovi v brzku opět zahnali. Benedikt, chtěje volněji žíti, důstojnosti své se vzdal ve prospěch nového papeže, zbožného Řehoře VI., jenž pak papežoval od r. 1044 do 1046. Avšak brzo se jemu poděkování jeho zase zželelo; a proto snažil se pomocí přemocných pokrevenců svých odložené důstojnosti zpět dobyti. Aby tomuto nehodnému stavu v Církvi Páně konec učinil, přitáhl německý král Jindřich III. do Italie a dokázal toho, že Řehoř VI. se poděkovav, do samoty klášterní se uchýlil; protipapež Silvestr III. byl osobované důstojnosti zbaven, a do kláštera dán; a na Benedikta, již dříve odstouplého, další zřetel brán nebyl.

Že by byl Řehoř VI. Benediktu IX. za odstoupení jeho vyplatil 1500 liber stříbra (asi 300.000 zl.) vypravuje historický pomlouvač Benno, hlavní protivník pozdějšího svatého papeže Řehoře VII. Pravda jest ale, že Řehoř VI. dal Benediktovi peněžitou náhradu za jeho osobní výlohy, jež on s papežováním posud byl měl, poněvadž šlechticové římští byli statky Stolice apoštolské urvali. Nějaký protipapež Jan XX. z té doby straší jen v hlavičce čiperného pastora rannského, na základě toho „nejmenovaného, soudobého historika!!“ A nebylo tedy čtyř aneb šest papežů najednou; ale byli papežové praví: napřed Benedikt; pak Řehoř;

a potom nastoupil Klement II., jenž panoval v letech 1046. a 1047.

Po něm dral se sice Benedikt IX. ještě jednou na stolec papežský; ale udržel se v osobené moci své s pomocí mocné rodiny své jen po málo měsíců, pokud totiž nebyl zvolen papež Damasus II. Pak ale, v den nastolení papeže Damasa, totiž dne 17. července 1048. opustil Řím, a hluboce svých provinění žele, odebral se k radě zbožného opata Bartoloměje do kláštera Grotta Ferrata u Fraskati, kde zemřel r. 1056.

Že by byl Benedikt IX. papeže Klementa II. otrávil, je zase extrapravda Francínkova; Klement zemřel dne 9. října 1047 v klášteře sv. Tomáše při řece Aposelle v hrabství pesarském, jehož byl velikým příznivcem; a tam byl i pohřben.

Milý kašpárek rannský skřehotá o těch chybách papežů, aby jako ukázal, že při nich nebyla možná důstojnost sv. Petra; ale dokazuje pravý opak! Nebo, jestliže při mnohých chybách papežů té smutné doby života Církve, moc a vliv papežství v myslích zbožného lidu přece neoslabeny žily: *jak velikou úctu k důstojnosti hlavy Církve musíme u něho předpokládati!* V pravdě, že osvědčil se vždy znova výrok svatého papeže Lva Velikého: „*Důstojnost sv. Petra nezaniká ani v nehodném nástupci jeho!*“

19. „V Platinově seznamu“ jest prý vetřelec „*Benedikt X.*“ v řadě nástupců Kristových, tak náš Francínek; ale známo, že týž Bartoloměj Platina byl od papeže Pavla II. pro svatokupectví a hanobení hlavy Církve ze svého úřadu sesazen, a pak ze msty věci vylhané ve svých „životech římských papežů“ vypravoval. Dějiny církevní o tak zvaném Benediktu X. vědí jen tolik, že byl velikým nevědomcem, a že ho chtěla jen přemocná rodina tuskulánská na

trůn papežský vnutiti; což ale řádnou volbou *Mikuláše II.* zmařeno bylo. Benedikt X. žádným řádným papežem nikdy nebyl, a také mezi ně se nečítá!

Mikuláš II. učinil pak rázné kroky, aby volba papeže byla na dále nezávislou i na choutkách zbujnělé římské šlechty, i na libovůli strany císařské. A proto, když r. 1061 proti řádně zvolenému papeži Alexandru II. lehkomyslný a prostopášný císař Jindřich IV. chtěl míti na trůně papežském stvůru svou, kterou Honoriem II. nazval, opřeli se tomu všichni církevně smýšlející vší mocí; načež Honorius v zapomenutí zemřel. Pravý Honorius II. panoval teprve od r. 1124 do 1130! Tak, můj macínku!

20. Jedním z nejznamenitějších papežů byl *Řehoř VII.* Byl zajisté od Prozřetelnosti Boží vyvolen, aby uchránil křesťanstvo od císařského papežování, v němž by byla Církev zkostnatěla, podobně jako zříti lze příkladně na Rusi! Řehoř VII. povstal z chudého rodu, stal se mnichem pod jmenem Hildebrand, postupoval pro svou ryzí povahu, neohroženost, státnické nadání, horlivost pro čest Boží od stupně ke stupni, až dosedl na trůn sv. Petra, dne 2. února r. 1074, byv zvolen jednohlasně! Také Řehoři VII. naproti postavil císař Jindřich IV. stvůru svou, pod jménem Klementa III., avšak týž stal se dosti brzo směšným, jak toho i zasluhoval. Pravý papež Klement III. vládl teprve od r. 1187 do 1191! Neohrožený papež Řehoř VII. zemřel sice na útěku v Salernu, ale nikoliv „s výslovným — ryze křesťanským — prohlášením, že neodpouští ani císaři ani soku svému Klementu“, jak bídně špiní památku jeho známý maličký rannský lhář; ale se slovy historicky dokázanými: „Dilexi justitiam, et odivi iniquitatem: propterea morior in exilio“; čili: „Miloval jsem spravedlnost, a nenáviděl jsem

bezbožnost; a proto umírám ve vyhnanství!“ My ctíme ho jakožto nepřekonatelného obhájce svobody Církve oproti vměšování se vlády světské a muže života svatého, a sice dne 25. května, totiž v den úmrtí jeho, jež stalo se r. 1085.

Při tomto „učeném“ i „poctivém“ způsobu, s jakým můj zlatý kašpárek s dějinami zachází, mohl bych vlastně již přestati, pravdu oproti jeho „extrapravdě“ na oči jemu stavěti; neboť kdo již tou měrou v „učenosti“ a „poctivosti“ postoupil, sotva kdy se polepší. A proto jen ještě tu a tam kratinké poznámky učiním.

21. Kardinál Caesar Baronius nazývá dle Francínka papeže Paschala II. „hloupým a mdlým“, vzdor tomu, že byl pravým zástupcem Kristovým a neomylnou hlavou Církve“; a zatím Paschal II stal se papežem teprve r. *1099.* kdežto Baronius dějiny papežů napsal toliko do r. *1098*!! Je to učenost a poctivost, či ne?

A Paschal II. byl dle pravdy papežem plným nadšení pro svobodu Církve, jako sv. předchůdce jeho Řehoř; toliko že neměl vždy tolik ráznosti, jako onen. A k tomu, aby byl neomylným, můj holečku! což ho tak pálí, nebylo třeba choditi někam do Čáslavi na učení, poněvadž sv. Petr tam také nechodil, a vůbec jen prostým — rybářem býval!

22. Po Paschalovi II. zvolen byl řádně za papeže *Gelasius II.* dne 25. ledna 1118. A sice zvolen byl na základě zásad svých předchůdců Řehoř VII. a Paschala II.; a proto ten vztek přívrženců věrolomného císaře Jindřicha V., v kterém ho osobně ztýrali, a protipapeže jménem Řehoře VIII. mu ustanovili. Pravý papež Řehoř VIII. vládl teprve krátce v r. 1187!

23. Po Gelasiovi II. zvolen byl od zákonitých voličů, kardinálů, papežem *Kallixt II.*, jenž panoval od r. 1119. do r. 1124., a vetřelce Řehoře VIII. i císaře do klatby dal.

Po smrti Kallixtově rozštěpili se sice oprávnění voličové, a volila jedna strana Celestina, druhá *Honoria II.* Když seznal Celestin, že by z toho snadno mohly povstati vážné nepokoje, poděkoval se z hodnosti papežské, a po něm učinil tak i Honorius. Jest v tom něco nečestného? I voleno znova, a při druhé volbě zvolen pak jednomyslně Honorius II. dne 21 prosince 1124. a vládl do r. 1130.

24. Po smrti Honoria II. řádně zvolen byl od kardinálů církevně smýšlejících za papeže *Innocenc II.*, a sice proti své vůli, dne 15. února 1130, zatím co někteří kardinálové a vážení Římané se umlouvali o zvolení bohatého kardinála Petra Leonis, (jehož ne sice otec, ale děd byl pokřtěným židem,) a také ho pak pod jmenem Anakleta II. za protipapeže zvolili. Týž činil ve spojení s mocnými přáteli Innocenciovi až do své smrti, jež ho zastihla r. 1138., mnohé obtíže; avšak Innocenc nabyl přece ponenáhlu obecného uznání, zejmena přičiněním velikého světce a ohnivého řečníka sv. Bernarda, a panoval do r. 1143, proslaviv se skutky výtečnými. Tak zvaný Anaklet II. v řadě řádných papežů se nečítá, byť by i sám Franci zvolení jeho „po zákoně“ nazýval! Také tak zvaný Viktor IV. od hrstky přívrženců Anakletových na vzdor zvolený, podrobil se ku přímluvám sv. Bernarda Innocenciovi po dvou měsících — a „nikterak nepostoupil svou hodnost za velikou sumu peněz Innocenciovi“ — jak zase ten „prášek“ rannský dle své extrapravdy tvrdí!

Jak mocně panoval osočovaný Innocenc II., z toho patrno, že r. 1139. svolal desátý všeobecný, čili

druhý lateránský sněm církevní do Lateranu v Římě, jehož súčastnilo se na 1000 biskupů, a nekonečný počet opatů a jiných duchovních!

25. Také proti papeži *Alexandru III.*, jenž panoval od r. 1159. do 1181., povstali sice z vůle císaře Bedřicha Rudovousa po sobě docela tři vzdoropapežové. Týž císař již za papeže Hadriana IV. zcela libovolně rozdával opatství i biskupství ve své říši, tak jakoby on, a ne papež byl nástupcem sv. Petra, a vrchním správcem Církve. Pro toto jeho libovolné a násilné zasahování do práv apoštolských chtěl ho již Hadrian IV. z Církve vyobcovati; než se tak však státi mohlo, zemřel. Proto záleželo Bedřichovi na tom, aby zvolen byl za papeže muž, jenž by jeho násilnostem nebránil. Avšak při nastalé volbě všichni kardinálové, až na tři, zvolili proslaveného kardinála Rolanda za papeže, jenž přijal jméno Alexandr III. Oni tři kardinálové ale, od císaře porušení, zvolili ze svého středu Oktaviana za vzdoropapeže, a vpustivše vojáky do chrámu svatopetrského, Alexandra III. i ostatní kardinály zajali; avšak lid římský je vysvobodil. Císař se pak ovšem o to přičiňoval, aby své stvůře uznání vymohl; avšak dokázal toho s násilím jen tak daleko, jak sahala vlastní moc jeho. Posléze byv z Církve vyobcován, donucen byl i on, aby hrdou šíji svou sklonil před papežem pravým, a usmířil se s ním po hrozné porážce u Legnano, jež považována za trest Boží, ve velechrámu sv. Marka v Benátkách. Tolik dle pravdy.

26. R. 1378. začal ovšem rozkol v Církvi nad jiné zkázonosný, jenž přinášel s sebou tehdy obtíže, poznati pravého dědice sv. Petra, nikoliv ale nemožnosti, zejména ne nám, kteříž jsme oné smutné době vzdálenější, a můžeme tedy děje bez vášně, objektivněji a jasněji posouditi.

L. P. 1308. přeložil totiž papež *Klement V.*, rodem i smýšlením svým Francouz, papežskou Stolici z Říma do města francouzského Avignonu, odevzdav se tak v poddanství úskočného krále francouzského Filipa Krásného. Z toho vplížily se ve správu Církve nepořádky rozličné, zejména, že papežové opustivše odvěké, Bohem jim vykázané půdy, dávali tak stále biskupům i ostatním duchovním správcům špatný příklad, aby i oni při svých kostelích se nezdržovali. Pohrom těch želeje papež *Řehoř XI.* (a ne *XXI!*) vrátil se i se svým dvorem do Říma. Po jeho smrti stal se řádným nástupcem jeho r. 1378., nejznamenitější právník svého věku, *Urban VI.* a sice zvolen bylo i hlasy kardinálů francouzských, počtem šest, kteříž jej i jakožto papeže slavně uznali Násilí při volbě nestalo se pražádné; Římané toliko s důtklivými prosbami před volbou na kardinály doléhali, aby zvolili za papeže Vlacha, obávajíce se, že kdyby zvolen byl Francouz, snadno by se zase vrátiti mohl do Avignonu, a tak ještě více ke zkáze Říma přispěti, jenž za 70leté nepřítomnosti papežů již při vší své bývalé slávě na bídné městečko byl sklesl. Teprve když Urban VI. sám jsa na sebe přísný, a proto i plný horlivostí pro odklizení nepořádků, v Církvi zavládnuvších, chtěl vše o překot napravovati, a jal se příkrým způsobem některé nepořádky kardinálům francouzským vytýkati: tito z Říma uprchli do Neapole, spolčili se s kardinály v Avignonu zbylými, a zvolili za protipapeže ctižádostivého Roberta ze Ženevy, jenž si dal jméno Klement VII., opět v Avignonu se usídlil, a tak smutnou tuto roztržku zahájil, nacházeje, jakož i nástupci jeho, přemocnou ochranu na králích francouzských, kteříž jich za to bídně užívali ku rozšíření moci své politické.

Z rozkolu ve hlavě Církve povstalo ale škodlivé kvašení v celém těle Církve, ježto křesťanstvo, tu k jedné, tu ke druhé straně se přidávalo, jak se komu výhodnějším býti zdálo. A nešťastný ten rozkol, že byli praví papežové v Římě, a protipapežové v Avignonu, potrval skoro 40 roků! Neboť, když umřel papež v Římě, strana jeho nepřidala se ku protipapeži v Avignonu, ale zvolila nového papeže římského; a když zemřel prvý protipapež Klement, nepřidali se mocní králové francouzští k papeži římskému, ale zvolili si ve svůj prospěch zase nového vzdoropapeže v Avignonu. Prolito tehdy krve mnoho, a spácháno mnohé bezpráví, jak již při každém dlouholetém, zuřivém boji mezi mocnými, obyčejem bylo i jest! O tom sepsáno mnoho knih pro Urbana VI., i proti němu; v samém archivě vatikánském nalézá se jich 32 silné foliové svazky! Z těch ale jest jisto, že většina křesťanstva, jež nešla za svým osobním ziskem, věrně stála při Urbanovi VI., jakožto řádném dědici stolice sv. Petra.

Za časů českého krále Václava IV. zvolen r. 1406. řádným nástupcem svatého Petra v Římě *Řehoř XII.*, proti němuž byl protipapež v Avignonu zvaný Benedikt XIII. Tehdy upřímně uznávajíce kardinálové obou stran, jak hrozné škody v Církvi pro rozkol v hlavě její povstávají, snažili se oba papeže k odstoupení přiměti.

Když se jim to nepodařilo, sami, bez svolení hlavy, pravého papeže Řehoře XII., a přes odpor jeho, a tedy způsobem neoprávněným, položili církevní sněm do města Pisy dne 15. března 1409. Tam odřekli se obou papežův, a pro navrácení jednoty, zvolili nového papeže, *Alexandra V.*, jenž měl býti jediným papežem Církve celé, a také od veliké části křesťanstva byl uznán. Poněvadž ale

ani pravý papež Řehoř XII., ani protipapež Benedikt XIII. se nepoděkovali, jak se od nich najisto očekávalo, a každý z nich od části věřících za papeže uznáván byl: proto pro onu neoprávněnon volbu Alexandra V. rozkol v Církvi nejen nepřestal, ale ještě větším se stal. poněvadž nyní v Církvi tři muži najednou pravili se býti papeži!

Český arcibiskup Zbyněk i po zvolení Alexandra věrně držel při Řehoři XII., začež musil od krále Václava IV. snášeti hrozné nátisky. Neboť Václav pohněván na Řehoře XII., že ho nechtěl uznati za krále římského, přidal se k Alexandrovi, a všemožně se o to zasazoval, aby témuž uznání zjednal, a Řehoře XII. zatlačil. Když pak Alexandr po dvou letech zemřel, vetřel se na místo jeho nehodný Jan XXIII., jejž sněm kostnický přinutil, aby neprávem si přivlastňované důstojnosti složil. Potom teprve Řehoř XII, jakožto dle zákonů církevních řádně zvolený papež sám zvláštní bullou sněm kostnický, jakožto řádný sněm církevní svolal, i plnou mocí obdařil, pak dne 14. července 1415 z důstojnosti papežské se poděkoval, a jakožto kardinál legat v Ankoně r. 1417 zemřel. Neoblomný lichopapež Benedikt XIII. byl ponenáhlu ode všech opuštěn, a zemřel v městečku Peniskole ve Španělích r. 1424. Dne 11. listopadu r. 1417 byl opět volbou jednomyslnou zvolen jakožto jediná hlava Církve mravně bezúhonný, učený i mírný kardinál Otto Kolonna, jenž přijal jméno *Martin V.*, a vládl pak do r. 1431., v kteréžto době ponenáhlu rozpoutaná v Církvi bouře zacházela.

Ano, i velikou bouří byla lodička sv. Petra mnohdy zmítána! *Kdyby Církev katolická nebyla dílem Boha, ale byla dílem lidí, byla by musila zajisté mnohdy utonouti*; ale v bouři nejhorší zachránil

ji vždy opět Ten, Jenž učeníkům Svým, v bouři zmalomyslnělým, řekl: „Co se bojíte, malověrní?“ načež přikázal větrům a moři, a ku podivu lidu stalo se utišení veliké (Mat. 8, 26. 27.); a Jenž apoštolům Svým, (a ovšem i jich řádným nástupcům Svým, poněvadž prvotní apoštolé do skonání světa nežili), slíbil neklamně: „Aj, Já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa.“ (Mat. 28, 20.) A když tomu tak, moje zlato! tak jen neměl pražádné starosti o té „nepřetržitosti a neporušenosti apoštolské posloupnosti“;“ vždyť On to již ten náš Spasitel *dle slova Svého* spraví — i bez nějakého prolhaného kašpárka v Ranné!

C) O reformatorech papežských.

1. Na základě nepravdivých návěští, musí býti také i nepravdivý závěrek; a proto také ta Francínkova strašná moudrost, že v Církvi katolické prý posloupnost dědiců sv. Petra byla přerušena! a pak smělé tvrzení: „dovedeme (t. j. kašpárek a jemu podobní) připsati Církvi katolické značně pozdějšího začátku a původu.“ Že „*dovedete*“, — totiž pravdu obrátiti v lež, a lež ve pravdu! — o tom jsme dle uvedených překroucenin historie již dokonale přesvědčeni! Ale zajímalo by nás, moje zlaté, přechytré holátko! také od něho přímo zvěděti: „Není-li Církev katolická od Krista Pána, a od samých svatých apoštolů: *kdo? a kdy?* ji tedy založil?“ Proč pak se tím nepochlubí? Že helvetství a luteránství povstalo teprve v šestnáctém století po Kristu Pánu, a nemohou tedy býti církvemi apoštolskými, to víme; a že je založili Kalvín, Zwingli, Luther, jež on pěkně nazývá „vesměs muži bezúhonných mravů a bohatýry“: o tom nám přece až s chloubou

povídá; proč pak neví o těch zakladatelích Církve katolické?

2. Není sice v Písmě svatém psáno o Církvi „římské“ (str. 132); ale tím méně o nějaké církvi rannské, krucemburské atd. Také toho naprosto třeba není. Kde byl Petr, *hlava*, tam bylo i *tělo*, čili pravá Církev. Pokud sv. Petr řídil prvotní Církev z Jerusalema, mohla se ona nazývati Církví jerusalemskou. Když sv. Petr přesídlil do Antiochie, mohla se nazývati antiochenskou.

Když Prozřetelnost Boží uvedla sv. Petra do Říma, kde pak po 25 roků správu Církve celé vedl a i korunu mučenickou získal, nazývána jediná pravá Církev Kristova *římskou*!

A kdyby za našich rozbouřených dob řádný nástupce sv. Petra odstěhoval se do Prahy, nazývala by se pravá Církev Páně po tu dobu, pokud by papež z Prahy záležitosti Církve celé dle povinnosti své spravoval, zajisté Církví pražskou! Tak moje zlaté holátko! jestli on toho přijímá, anebo nepřijímá, na tom ani tomu nejposlednějšímu katolíku nic, ale pranic nezáleží! Slunce právě stejně svítí, jestli kdo před ním oči zavírá, anebo nezavírá; a měsíček na nebíčku špoulí svou hubičku právě tak, jestli naň nějaký pejsek poštěkává, anebo nepoštěkává! anebo jestli kdo proti němu rozvrzaný kolovrátek kroutí, anebo nekroutí!

Poněvadž Kristus Pán založil Církev jen *jedinou*, a tu *na Petrovi*: vysvítá z toho, že jen ta Církev, ve které vládne právní dědic sv. Petra, jest tou jedinou pravou Církví Páně, *jejížto vlastnosti jsou* tyto:

Že jest *jediná*, čili dokonale sjednocená ve svém učení, oběti, svátostech;

že jest *svatá*, čili taká, že má nejvýš svatého Zakladatele, posvěcující učení, svatou oběť, svátosti a množství svatých členů;

že jest *všeobecná*, čili cizím slovem *katolická*, neboli tak zřízená, že v ní všichni lidé, všech časů spasení, a ve všech potřebách duchovních ukojení dojíti mohou i docházejí; a

že jest *apoštolská*, čili taková, kterou Syn Boží na apoštolích založil, a kterou dědicové apoštolů v nepřetržité posloupnosti pod nejvyšší správou dědice sv. Petra řídí i spravují.

Nikdo z katolíků ale nevyhlašuje během časů v Církvi „povstalé *obyčeje za známky pravosti Církve římské, a podstatu její!*“ jak Francínek směle slova má překrucuje — *lže*. (Str. 125.)

„Papež, ušní zpověď, transsubstanciace, uctívání svatých“, jimiž protestanté svévolně pohrdli, nejsou ale žádnými „obyčeji“ římské Církve; nýbrž patří ku podstatě Církve katolické.

3. Jak hanebné řemeslo ale ten můj kochaný „extrapravdář“ z Ranné vykonal na nástupcích svatého Petra, popisuje jich tak, jakoby oni všichni mravními obludami, a zrovna — bratry Kalvínovými a Lutherovými byli, o tom nechť jemu svědčí následující připomenutí, aby se před počestnými lidmi zastyděl, jestli se ještě styděti umí!

Ze všech dědiců sv. Petra, až na nejvyššího, slavně panujícího Lva XIII., jest jich celkem *79* takových, jež Církev katolická po veřejném a bedlivém šetření jich ctností a zázraků, jimiž je Bůh před světem proslavil, prohlásila za svaté anebo blahoslavené. Ba v prvních třech stoletích křesťanských znamenalo, někoho za papeže zvoliti, právě tolik, jako ke smrti mučenické ho odsouditi; neboť všichni papežové

prvých tří století položili život svůj za pravou víru v Ježíše Krista, jakožto mučeníci, ač mnohým činěny veliké sliby, kdyby Krista Pána a důstojnosti své v Církvi Jeho se zřekli! Kde kdo může při mužích takových vyhledávati hříšné „vládychtivosti, neupřímnosti, podvodu," jaké při nich extrapravdář vyhledává?

A že ani v pozdějších dobách, ač někdy muži i nehodní na stolec sv. Petra se dostali, nepřestala svatost sídleti na trůnu papežském, z *těchto ukázek* patrno:

4. L. P. 440 zvolen byl za papeže *Lev I.* čili *Veliký*. Týž řídil lodičku Petrovu za dob velmi bouřlivých. Vnitřní mír v Církvi a ryze křesťanské učení ohrožovali bludaři tehdejší doby způsobem, bludařům již vlastním, totiž svým násilnictvím, i svými lžemi. Byli to Nestoriani, Eutychiani, Manicheovci, Pelagiani, Polopelagiani a jiní. Těm mužně čelil Lev Veliký svými ohnivými kázaními, okružními listy k biskupům, svoláváním sněmů, zejména obecného sněmu v Chalcedonu r. 451, na nichž nebyla „nová učení dělána", ale učení odvěké, apoštolské ve své ryzosti vyloženo. A kdo „ani Církve uposlechnouti nechtěl" (Mat. 18, 17.), byl považován za odpadlíka, podobného pohanu anebo publikánu, a byl z Církve vyloučen.

Zevnitřní mír rušili velmoži a panovníci světští; a těm svatý papež s šíjí neoblomnou povinnosti jich kladl na srdce, a je za ochranu pravé Církve Kristovy žádal. A když strašný král Attila, chán pohanských Hunů, zvaný „metla Boží", s nesmírným vojskem k Římu táhl, aby ho zničil: vyšel jemu Lev v papežském svém ornátě vstříc, aby jako dobrý pastýř i život svůj položil za ovečky své. I podařilo se jemu nepřemožitelného krále důraznými slovy

ke slitování nakloniti. Neboť. jak Attila sám svým přátelům vyznal, spatřil po boku papeže státi dvě mužné (sv. Petra a Pavla) postavy, jemu hrozící, kdyby žádosti jeho nevyplnil. Po nesmírných námahách a obětech pro Církev Páně, v Pánu zesnul Lev I. dne 11. dubna 461, v kterýžto den konáme i památku jeho jakožto světce.

5. L. P. 590 dosedl na stolici sv. Petra *svatý Řehoř I.* čili *Veliký*. Vynikal vzácným rodem i výtečnou výmluvností již jako mladý muž; pročež i postupoval až na nejvyšší úřady státní. Avšak milostí Boží puzen, vzdal se všeho světského působení, aby se zasvětil výhradně službě Boží. Z bohatého dědictví po otci učinil nesmírných dobrodiní, založil šest klášterů řádu sv. Benedikta v Sicilii, a sedmý v Římě, do něhož r. 575 sám, jakožto muž 35 roků starý, vstoupil. Odtud postupoval zase v důstojnostech duchovních. Po r. 585 slovem i pérem pracoval o napravení porušené jednoty církevní, a stkvěle dokazoval, „že nástupce sv. Petra nikdy nemůže *ve víře* poblouditi, a víru svou změniti!“

Papežem stal se proti vůli své r. 590, a Církvi vládl až do r. 604. V úřadě tom snažil se se vším úsilím o to, aby veškeré vady z církevního života odstraněny byly; rozkolníky s Církví smiřoval; tvrdošijné bludaře, na nichž pravá Církev Kristova nikdy nouzi neměla, poučoval, a nenapravitelné z Církve vylučoval; pohanům přemnohé věrověsty poslal; práva přednostenství Církve římské obezřetně i důrazně hájil, zejména oproti vypínajícímu se biskupu cařihradskému; a vůbec o rozkvět Církve, zejména také bohoslužebných zpěvů neskonalých zásluh si vydobyl. A tak činil, jsa skoro stále k lůžku bolestí upoután. Výroční památku jeho konáme v den úmrtí jeho, totiž 12. března.

Pro dobu tehdy velice těžkou vzbudil Bůh v Řehoři muže neobyčejného nadání, muže velikých ctností, muže svatého, aby s pomocí Jeho utišil bouří, jimiž Církev katolická prudce byla zmítána.

6. A v podobném duchu, a za podobných poměrů působili také svatí papežové: Bonifác IV. († 615); Deusdedit († 618); Martin I. († 657); Vitalian († 672); Agatho († 682); Lev II. († 683) Benedikt II. († 685); Řehoř II. († 731); Řehoř III. († 741); Zachariáš († 752); Lev III. († 816); Paschalis († 824); Lev IV. († 855); Mikuláš I. čili Veliký († 867); Hadrian II. († 872); Lev IX. († 1054); Řehoř VII. († 1085). Jsou to muži, jichž oslava v Církvi jde s pokolení na pokolení, a kteříž snažili se vždy zreformovati to, co v té době papeži nehodní byli sice pokazili zlým příkladem, ale nikoliv bludným učením, jakéhož nikomu z nich ani po nejbedlivějším zkoumání dokázati nelze!

7. A k těmto papežům, od Církve celé pro jich ctnosti a zázraky, jimiž je Bůh vyznačil, jakožto světce oslavovaným, druží se celá řada papežů nejslavnějších, byť i za svaté vyhlášeni nebyli. Jako Eugen III., veliký žák sv. Bernarda († 1153); Hadrian IV., jenž ze žebravého chlapce postoupil až na papeže († 1159); mocný odpůrce císařův z rodu Hohenstaufů Alexandr III. († 1181); veliký a pravý reformator papežského dvora, i obnovitel papežské moci, vzácnými vlohami a vědomostmi bohoslovnými i právnickými vynikající Innocenc III. († 1216); vítězný odpůrce bludařův, a požehnaný šiřitel pravé reformace církevní skrze řády svatého Františka a Dominika, Honorius III. († 1227); až slavné paměti papežové doby naší Pius IX. a

Lev XIII. Víme, jak veliké věci vykonal Pius; ale našli se přece také takoví zběsilí nepřátelé jeho, že jej i mrtvého zneuctívali, a mrtvolu jeho do Tibery hoditi chtěli! A Lev XIII. nachází obdiv po celém světě pro svou moudrost, spravedlnost, pro Boha nadšenost; a přece zase jsou lidé, kteříž jemu před příbytek jeho potupy činiti přicházejí, a na jméno jemu přijíti nemohou! Tak viděl, holátko! jaký je ten svět! Nevidí v něm i zrcádko svoje?

Pěkně o Lvu XIII. promluvil vídeňský purkmistr Dr. Lueger dne 8. března 1898 v sezení vídeňského zastupitelstva za příčinou slavnosti 60tiletého kněžství jeho, takto: „Dne 3. března slavil Jeho Svatost papež Lev XIII. dvacetileté výročí svého zvolení za papeže. Lev XIII. moudře a mírně zastával svůj vznešený úřad. Jemu určeno bylo, povznésti Církev i v dobách bouřlivých ve všech končinách země ke vlivu a vážnosti. Události minulých let dokázaly, že papež byl ve světových, politických i socialních otázkách rádcem i apoštolem míru knížat i národů. Jeho vznešená mysl, jeho hluboká učenost, jeho ohnivé nadšení pro idealní statky lidstva pojišťují mu živou účast všech národů na jeho vzácné slavnosti, kteréž mu milost Boží dala dočekati. My všichni zahrnujeme své city v prosbu, aby jeho Svatosti ještě dlouho bylo popřáno, zastávati svůj úřad. Myslím, že shromáždění mne zplnomocní, Jeho Svatosti též jménem města Vídně nejuctivější blahopřání k této slavnosti příslušným způsobem oznámiti.“ Slova ta přijata s potleskem, a Vídeň jako jiné veleobce, království i panovníci, jako příkladně i lutheranský císař německý, car ruský, královna anglická přidala se ku blahopřání náměstku sv. Petra.

A co Francínek na to? „Raduje se“ v pravdě z tohoto uznání, jež se děje až i od lidí na světě nejvýše postavených, nástupci sv. Petra, když přece při „společné prý práci všech křesťanských sekt jedni těší se z úspěchu a požehnání práce ostatních?“ Nevím, ale zdá se mi spíše, že zase skloní svou hlavinku mezi kolínka, odhrne záclonu, udělá kuk! spatří ihned vše hlavami dolů, a nohama vzhůru, a bude pak nejpěknějšími nadávkami poctívati katolíky i s papežem dále! Vždyť i flašinetl, když písničku dohrál, opakuje ji znova, když se dále kroutí!

IV. Něco o té papežské neomylnosti.

1. Našeho Francínka zejména až příliš dohřívá ta neomylnost sv. Petra, a právních nástupců jeho; pro tu mnoho se trápí; ji Církvi svaté jako blud vyčítá; a papeže pro ni hanobí. Ví ale můj zlatý kašpárek, co Církev, a ne prolhaní novináři, neomylností papežskou vyrozumívá? Četl o ní to, kterak ji obecný sněm vatikánský vykládá, či nečetl? Jestli ani nečetl, jak opravdu se domnívám: odkud že jest ta jeho hluboká „učenost“ o věci, o které se nepoučil? A četl-li výklad církevního sněmu, jak týž neomylnosti papežské rozumí, a přece v učení to tolik lží vkládá: kam pak se poděla ta jeho „poctivost“, kterou se proti vší pravdě směle chvástá?

Poněvadž tedy to svoje koťátko rannské miluji, a ono učení o neomylnosti papežů buď ani nerozumí, anebo z úmyslu rozuměti nechce: přiložím mu na jeho rozpálenou hlavinku následující obklady, aby se uklidnilo.

2. Spasitel prohlásil: „Já jsem cesta, a *pravda* i život“ (Jan 14, 6.); „proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal *pravdě*“ (18, 17.); a „Já jsem *Pastýř dobrý*“ (10, 11.). Je-li ale Kristus Pán Pastýřem dobrým, musil se postarati o dobrou, zdravou pastvu pro ovečky Své; nazývá-li se Sám Pravdou: nemůže toho dopouštěti, aby pravda nedala se rozeznati od lží; a přišel-li svědectví vydati pravdě: musil také to svědectví všem, kteříž jsou dobré vůle, patrným učiniti. Kde tedy jest ta pravda Kristova neporušená stvrzena?

Poctivý učenec rannský si asi, dle posavadního soudě, pomyslí: Pravda, to jsem *já*! a nahlas řekne: „*Jediné evangelium*“ naznačuje cestu k spasení. Ale, milý kašpárku! Kde pak to asi v tom evangeliu nalezl, že papežové v Římě bloudili, a že za to neomylným je papežínek v Ranné? A není-li neomylným on, proč pak se nám tedy s tou svou klamnou „učeností a poctivostí“ neustále vtírá? Ostatně jemu níže ještě dokáži, že on sám ani to „jediné evangelium“ za pravdu neuznává, čili že *sám ani evangeliu nevěří*!

O pravdě Krista Pána nevydává ale ani Písmo svaté *samo o sobě* neklamného svědectví; nebo kdyby vydávalo, musili bychom jemu všichni stejně rozuměti. Proč tedy povstalo na sta sekt protestantských, z nichž jedna druhou potírá, a každá chce míti pravdu?

Také Písmo svaté nikde nepraví, *co beze všech důkazů z Písma svatého* tvrdošijně protestanté tvrdí, že jest jediným pramenem pravd Kristových; ale ústního poučování a vykládání skrze apoštoly se dovolává! Tak příkladně svědčí Skutky apoštolské (1, 3.), že Pán Ježíš „dával skrze Ducha svatého přikázaní apoštolům, jež byl

vyvolil... jimžto i Sebe Samého zjevoval, živého po Svém umučení ve mnohých důvodech, ukazuje se jim po 40 dní, a mluvě o království Božím." Co mluvil? O tom Písmo samo mlčí, ponechávajíc poučování apoštolů! V kap. 15, 41. stojí: „Pavel chodil po Syrii a Cilicii, a potvrzoval církví (totiž jednotlivých církevních obcí), a přikazoval ostříhati přikázaní apoštolů (a tedy nejen slova Písma!) a starších" čili kněží, jak se v řeckém jazyku kněžím posud říká! Podobně Skut. ap. 16. 4.; I. Kor. 11, 2; Filip. 4, 9; a j. Sv. Pavel vědom jsa si toho, co Spasitel věřícím o apoštolích nařídil, totiž: „Kdo vás slyší, Mne slyší; kdo vámi pohrdá, Mnou pohrdá" (Luk. 10, 16.), píše: „Víte zajisté, jaká přikázaní dal jsem vám skrze Pána Ježíše;" a sv. Jan poukazuje ke svým naučením, jež nejsou napsána v Písmě svatém (II. 12.), píše: „Maje vám více psáti, nechtěl jsem skrze list a černidlo; neboť mám naději, že budu u vás, a ústy k ústům mluviti budu, aby radost vaše byla plná." A ku konci svého evangelia, jež napsal poslední z apoštolů, a jímž vypravování o Spasiteli uzavírá, píše (20, 30. 31.): „Mnohé zajisté i jiné divy činil Ježíš před obličejem učeníků, kteréž nejsou psány v knize této: ale tyto jsou napsány, abyste věřili;" tolik jako: abyste mohli uvěřiti; čili jen když o těchto vypravovaných divech budete poučeni, postačí vám, abyste mohli uvěřiti v Ježíše Krista, jakožto Bohočlověka, a slíbeného Mesiáše! Písmo svaté tedy samo praví, že není jediným pramenem bohulibé víry. A kdo ho tedy doplňuje?

3. O pravdě Kristově neklamné svědectví vydává také *živé slovo dědiců apoštolských, pod vrchní správou dědice sv. Petra.* Petra učinil Spasitel nerozbornou „skalou, na které vzdělal Církev

Svou"; témuž odevzdal v Církvi nejvyšší moc, čili „klíče království nebeského" (Mat. 16, 18. 19.); témuž svěřil „pásti ovce i beránky", čili stádo celé (Jan 21, 15—17.). Apoštolům s Petrem v čele slíbil Syn Boží pomoc Svou i zvláštní pomoc Ducha svatého, *Ducha pravdy*, až do skonání světa. (Jan 14, 16. 26; Mat. 28, 20.) O apoštolích se sv. Petrem v čele, i o jich právních dědicích platí neklamné slovo Páně: „Kdo vás slyší, Mne slyší, kdo vámi pohrdá, Mnou pohrdá" (Luk. 10, 16.), a jestliže by kdo ani Církve neuposlechl, budiž tobě jako pohan a publikán! (Mat. 18, 17.) Církev katolická, na apoštolích vzdělaná, jest tedy tím *sloupem* a *utvrzením pravdy*, o němž mluví sv. Pavel. I. Tim. 3, 15.

4. Následkem těchto nerozborných ustanovení Páně považován byl sv. Petr za nejvyššího rozhodce ve sporech o pravou víru, již od samých sv. apoštolů. Neboť, když počalo různění mezi křesťany ze židovstva, a mezi oněmi z pohanstva přišlými, zdali třeba státi se napřed židem, a pak teprve křesťanem: předložena jest sporná ta věc k rozhodnutí sněmu samých apoštolů, v Jerusalemě zasedajícímu. (Skut. ap. kap. 15.) Tu bylo mnoho „vyhledáváno" čili rokováno o předmětě tom, až konečně Petr rokování uzavřel prohlášením, že křesťané z pohanstva přišlí nejsou povinni zachovávati zákona židovského o obřízce; a pravil: „Skrze milost Pána Ježíše Krista věříme, že spaseni budeme, (my, ze židovstva uvěřivší), jakož i oni" (z pohanstva uvěřivší). I mlčelo všecko množství, čili měli věc za definitivně neboli *neomylně* rozřešenu, když ji rozhodl sám sv. Petr. Sv. Jakub přimlouval se potom jen za to, aby z pohanstva přišlí nebyli nadále znepokojováni, a ne že by byl dále něco rozhodoval, když Petr věc byl již rozhodl!

A jako přesvědčeni byli první svatí apoštolové a první křesťané vůbec, že sv. Petr jest od Syna Božího ustanoven za vládce v Církvi Jeho, a neomylným vykladatelem vůle Jeho: tak o tom přesvědčeni byli pravověrní křesťané všech věkův, i tehdy, když někdy na krátce na stolci Petrově seděl nástupce méně svatý, anebo docela i nehodný. Vždy platilo: „Roma locuta est, res decisa est," čili: „Řím promluvil, čili rozhodl, a tak věc jest rozhodnuta." Svědectví o tom od nejstarších dob až do r. 1700 sebral učený Rokaberti, a naplnil jimi — 20 foliových svazků! I když na stolci papežském nehodní nástupcové sv. Petra zasedli, nebylo nikdy o tom pochybováno, že i oni *mocí úřadu svého* jsou jakožto nejvyšší učitelé Církve u výkladu pravé víry a bohumilých mravů neomylní. Teprve za doby nešťastné roztržky v Církvi a sněmování v Kostnici a Basileji, počali někteří bohoslovci učiti, že sněm církevní stojí nad papežem; avšak dekrety těchto sněmů od řádných papežů nikdy potvrzení nedošly! Poněvadž ale nicméně učení taková, jakoby sněm církevní nad papežem stál, a jeho učení po případě i opravovati mohl, zejména ve Francii, ale i jinde přece roztrušována byla: proto vyžadovala toho pravda, aby se jí dostalo uznání všeobecného; a to se mohlo státi jediné slavným výrokem Církve celé, za předsednictví papeže řádně shromážděné; a stalo se tak na sněmě vatikánském dne 18. července 1870.

I nebylo učení o neomylnosti papeže na sněmě tom jen tak lehkomyslně odhlasováno, jak by kašpárek rannský rád namluvil: ale stalo se tak po šestiletých úradách, v nich účastenství měli nejznamenitější bohoslovci z celého světa. Při rokování chtěla většina, aby článek o neomylnosti papežské byl prohlášen oproti bludům gallikanským a

josefinským; menšina byla jen proto proti prohlášení, ježto se obávala, že pro ně povstane nebezpečné kvašení myslí. Při hlasování definitivním jen dva biskupové hlasovali „non placet“, „nelíbí se“; avšak i tito dva, i všichni ostatní, ke hlasování oprávnění hodnostáři buď hned, anebo brzo potom k usnesení ostatních přistoupili, tak že tedy učení o neomylnosti papeže ode všech za pravé učení Církve Kristovy jest prohlášeno — čehož náš poctiveček velmi chytře zamlčel! I súčast ilo se obecného církevního sněmu vatikánského celkem 764 otců, z nichž bylo z Evropy 541, z Asie 83, z Afriky 14, z Ameriky 113, z Oceanie 13. A z těch bylo kardinálů 49, patriarchů 10, primasů 4, arcibiskupů 127, biskupů 522, náčelníků řádů 52. Tak, milé srdéčko! nic se z toho nermoutilo, jakoby celý sněm jen z vůle papeže anebo jesuitů, kteří přece z neomylnosti papeže ničeho pro sebe nemají — se byl sešel, a snad jen tak pro parádu!

5. A přeslavný sněm vatikánský učí sice, že papež jest *ze zvláštního přispění Ducha svatého neomylný*, když patrný prospěch věřících toho vyžaduje, aby o některém učení dle úřadu svého jakožto nejvyšší, viditelná hlava Církve rozhodnutí učinil; ale zase neučí sněm, že jest papež *bezhříšný*! My vyznáváme tedy neomylnost papežského úřadu učitelského, ale ničeho nevíme o tom, že by papež, jakožto osoba soukromá, nemohl ve svých úsudcích pochybiti, se zmýliti, a v životě svém třebas i těžce se proviniti!

Kdyby milé bumbrlátko rannské mělo dobrou vůli, o neomylnosti papežské, jež ho tolik dopaluje, se poučiti, poradil bych jemu mimo jiné třebas tyto znamenité knihy: Kard. Hergenröther's „Katholische Kirche und christlicher Staat in ihrer

geschichtlichen Entwickelung und in Beziehung auf die Fragen der Gegenwart.“ Freiburg 1872. 2 Bde. Schaezler: „Die paepstliche Unfehlbarkeit aus dem Wesen der Kirche bewiesen.“ Freiburg 1870. Manning: „Geschichte des vatik. Concils.“ Německy od Bendera. Berlín 1877. Ale k čemu to, není-liž pravda? Papežínek rannský, od nikoho za neomylného neprohlášený, ale za to téměř bezpočtukrát ze lží a překroucenin usvědčený. podívá se na učení o neomylnosti papeže skrze svá kolínka, spatří vše obráceně, a pak vytroubí v těch jistých hlasech: just ne! a papež neomylným není, a ne! *a ne!* Potom vynadá velice po „kavalírsku“ všem jinak smýšlejícím, zejména těm římským, a točí svůj kolovrátek dále!

Nu, když ho to těší, jen točil dále! Víme sice z Písma, že židé troubením povalily hradby Jericha, ale stalo se tak k zvláštnímu rozkazu Božímu! Ale také o tom jsme přesvědčeni, že ani brány čili mocnosti pekelné Církve na sv. Petru, jako na skále vystavěné, nepovalí; a tím méně tak učiní malinký synek arcilháře od počátku!

6 Znamenitým jest, že „učený poctiveček“ rannský odvolává se ku katolické dogmatice Dra Kleea, jež prý učí, že papež neomylným není. A zatím Klee v článku „Infallibilitaet des Primates“ tvrdí, že „o neomylnosti papežově není posud žádného pravoplatného rozhodnutí.“ A tak ovšem dle pravdy napsal v knize, jež vyšla ve čtvrtém vydání roku *1861.*, kdežto dogma o neomylnosti papežské prohlášeno bylo na církevním sněmě r. *1870*!

Kam všude ten můj zlatý Francínek pro „důkazy“ chodí, jest věru ku podivu; a zejména, že vyhledává důkazy i u proslavených — římských! Dělávají tak, jak vypravuje bajka, také vlci, že

oblékají se do kožešin ovčích, aby se mohli mezi ovce snadněji připlésti, a pak je dáviti! Kdyby se bezelstným ovečkám přibližovali v pravé své podobě, ty by zajisté záhy před vrahy svými prchly a se zachránily! Rozuměl tomu porovnání?

Ale dobře tak, že tu výbornou Kleeovu dogmatiku má v ruce; aspoň snad se z ní naučí, jak Církev od počátku uznávala Petra a jeho dědice za náměstky Kristovy; apoštoly pak a jich dědice za pomocníky jich. Jak světili nové biskupy i kněze, udíleli sedm svátostí, uctívali svaté atd., čehož on tak drze popírati si dovoluje.

7. Velice zábavným jest, jak maličký Francínek chce také strašit, a sice zázraky — v které přece jindy zase — sám nevěří! an takto píše o prohlášení článku víry o neomylnosti papežské: „Trůn papežský postaven byl v chrámě Petrském tak, aby v době, kdy papež z něho nové (?) učení prohlašoval, (o 1 hodině odpolední), ozářil jej paprsek sluneční s výše kopule chrámové. Ale na místě toho burácel nad chrámem hrom (ó hrůza!) a tma byla taková (hu! hu!), že bylo nutno rozžíti svíci, aby papež . . . předčítati mohl; a za Alpami na krvavých bojištích prchala poražená vojska „nejkřesťanštější“ Francie, nejpevnější obhájkyně papežství, povalena zbraněmi protestantských Němců!“ To tak, jako že nebe činilo zrovna zázraky, když papež ex cathedra vyhlašoval učení o neomylnosti stolice papežské!

Ano, jest ve velechrámě sv. Petra ve Vatikáně v Římě — pravá stolice sv. Petra, uzavřená ve stolici bronzonvé, jako v nějakém pouzdru. Tato stolice Petrova jest ze dřeva dubového a bohatě zlatem i slonovinou vykládána! Stolici tu obdržel první papež, sv. Petr, od senatora Pudense, u něhož byl hostem, a jest druhu takového, na jaké

sedávali nejvyšší úředníci římští za časů pohanských. Stolice sv. Petra umístěna jest ne pod kopulí chrámu, ale nad oltářem, jenž stojí ve velechrámě na místě, kde v našich kostelích bývá oltář hlavní, který ve Vatikáně postaven jest ale uprostřed chrámu pod kopulí. Stolici svatého Petra nesou obrovské sochy bronzové, představující čtyři z nejznamenitějších Učitelů církevních. A s této tedy stolice, čili „ex cathedra“, prohlašuje papež správný výklad některého sporného učení způsobem slavnostním, a pak pro všecky katolíky závazným. A odtud tedy prohlásil i papež Pius IX. usnesení sněmu vatikánského. Byla-li při tom právě v přírodě tma, jak špásuje Francínek, nemohl jsem se nikde dočísti; snad ji tam v pytli donesl náš veliký „pravdomluvce“ o pozůstatcích svatých! Tolik ale známo, že v tentýž den, kdy císař francouzský Napoleon III. odvolal vojsko své z Říma a svatého Otce zbaběle anebo zrádně vydal v moc nepřátel jeho, utrpěl první hroznou porážku od Němců na bojišti francouzském v bitvě u Wörthu. Tedy stal se tehdy pravý opak toho, co kašpárek rannský za pravdu vydává!

8. Toto učení o neomylnosti papeže jakožto nejvyššího viditelného učitele v Církvi, ponecháme si tedy, moje zlaté bumbrlátko, vždy v živé paměti, až on bude zase hlásati, co nikdo ze sta největších učenců na sněmě vatikánském shromážděných, ani po dlouholetém badání v celých foliantech rozhodnutí papežských nenašli, že by byl kdy kterýkoli, i ten nejšpatnější papež hlásal jinou víru, nežli kterou vyznáváme posud my katolíci; anebo že by kterýkoli papež, ač mnozí z nich ve vlastním životě se provinili, byl kdy vrchnopastýřským slovem jiné mravní zásady hlásal nežli kterými řídíme se

my katolíci! Byl tedy, zlatý amicínku! o naši pravou víru jen zcela bez starostí, tak jako jsme o ni v úplné bezpečnosti i my. Ale o to by mohl spíše dobrou péči míti, jak by tu *svou „dogmatiku“* bez dogmat! již mnohokrát *„reformovanou“* a předělanou nemusil ještě stále znova „reformovati“ a jako starý žid svůj kabát stále na ruby obracet!

9. Ostatně měl již i starozákonný, nejvyšší kněz židovský, ne proto, že byl křehkým, chybujícím člověkem, jako každý jiný, ale pro úřad svůj, zvláštní výsadu od Hospodina, že mohl jménem Jeho prorokovati. O tom si může každý snadno přečísti v evangeliu, kde stojí psáno, co Kaifáš, jakožto nejvyšší kněz, prohlásil (Jan 11, 49.—51.), řka: „Užitečno jest nám, aby jeden člověk umřel za lid, a ne, aby všechen národ zahynul. Toho pak neřekl sám od sebe: ale jsa toho léta nejvyšším knězem, *prorokoval*, že Ježíš měl umříti za lid.“ Jestliže ale Bůh již ve Starém a přípravném Zákoně nejvyššího kněze vyznamenal, že prorokem čili neomylným hlasatelem vůle Své ho učinil: je to něco tolik zvláštního, když Bůh i v Novém a dokonalém Zákoně postaral se o nejvyššího a neomylného hlasatele vůle Své, a sice v osobě viditelné hlavy, viditelné Církve Své na zemi?!

Ovšem, kdo má ve svém verglu vsazenu písničku o tom, že papež v učeních Páně bloudí, bude stále točiti tutéž svou písničku, kdyby vedle něho třeba z kanonů stříleli!

V. Něco o té „naprosté“ zkaženosti kněží.

1. Můj rozmilý kašpárek má tu „naprostou zkaženost všeho kněžstva katolického“ tolik v žaludku,

že mu až do hlavy vystoupila; i jest obava, když ten malinkej hrnéček tak snadno přetéká, aby opravdu někde nepraskl, a pak by mohlo býti zle! Ale moje zlaté mimrlátko, proč pak se s tou naprostou zkaženostǐ kněží tolik pachtí? Vždyť tvrdil, že vůbec žádného zvláštního stavu kněžského Kristus Pán ani neustanovil! Proč tedy proti němu jako nějaký Don Quixote bojuje? Proč tedy se oň tolik málo kavalírsky či rytířsky otírá?

Či že se zatím již z důkladných výkladů v dogmatice Kleeovově poučil o jiném a věří, že Syn Boží na rozdávání milostí, jichž zejména na kříži nám vydobyl, zvláštní stav ustanovil, jak jsem již svrchu vyložil; a že o tom stavu mluví sv. Pavel, když dí: „Tak o nás smýšlej člověk jako o služebnících Kristových a rozdavačích tajemství Božích“ (I. Kor. 4, 1.)?

Věří-li tomu, věří jen, co po 18 století nepopíratelně bylo v Církvi Páně *vždy* vyznáváno, jak o tom svědčí dějiny, až do samých dob apoštolských sahající; ač z prvých dob křesťanských ovšem jen sporé zprávy na nás došly, poněvadž jindy knihy toliko opisováním bývaly rozmnožovány, a stály tedy veliký náklad. A poněvadž v prvních třech stoletích zuřilo krvavé pronásledování křesťanů, v kterém pohané se vším úsilím na to nastupovali, aby křesťanům posvátné knihy sebrati mohli a jich tak přemocné opory zbavili. Věří-li ale můj kochánek ve svátost svěcení kněžstva, a tedy i ve zvláštní stav kněžský: proč toho zase podruhé popírá? Inu — kašpárek!

2. Ba pouhý kašpárek z něho mluví, když z patrného vzteku, že jsem poukázal k neřestnému životu jeho „bohatýrů bezúhonných mravů“

vyčítá kněžím neuvěřitelné neřesti, jakých zajisté ani pohané se nedopouštějí; a tak všem veskrz napořád! Všem ve tvář vrhá nejnestoudnější jednání, jako by byl sekretářem nebo zpovědníkem všech! Všech napořád tupí, vyčítaje, že prý jednají dle zásady: si non caste, tamen caute; čili: když „ne cudně, tedy opatrně!“

Nu, otcové života duchovního učívali takto: Si non caute, nec caste vives! To jest: Nebudeš-li opatrně žíti, totiž: nebudeš-li se opatrně k osobám druhého pohlaví chovati, dle každodenní zkušenosti a dle převrácené přirozenosti naší ani cudným býti nedovedeš. Kašpárek náš strčil ale svou hlavičku mezi kolénka svá, odhrnul záclonu, podíval se na svět a spatřil to dle své extrapravdy převráceně: Když ne cudně, tedy opatrně!

A proč by tuto svou extrapravdu nevydával za ryzí zlato, když je „evandělík“, a k tomu jaký! Sám Vašnost pán maličkej z Ranné! A kdo jemu neuvěří, bude z jeho trucovny nadobro vyobcován; nesmí v ní požiti ani chleba ani vína; musí o vodě se postiti, a jméno jeho prohlášeno bude s kazatelny!

Jen tak, a just jen tak, a ne jinak než tak! Když katolické kněžstvo skrz naskrz znectí, budou Luther, Zwingli a Kalvín při všech svých neřestech kavalíry, hodnými slouti arcipantáty našeho hodného Francínka, a naskrz — „bohatýry bezúhonných mravů!“ Sláva!

3. A nyní k těm jeho zprávám! Jsou i v Praze četné časopisy i časopejskové, kteříž považují za zvláštní omastek, mohou-li Církve katolické a ústavů jejich zneuctiti. Bojí-li se, že by je kdo mohl žalovati pro urážku, anebo, že by mohli pro zlovolné tupení Církve katolické býti od samých soudů země-

panských stíháni, ať již v Pardubicích a v Chrudimi, jako náš amicínek z Ranné, anebo ve Vídni a v Praze: vypravují nějakou historku o některém zvrhlém prý knězi, nebo klášterníku tam někde ve Španělích, v Italii, v Turecku, nebo v Americe, a ztupí pak vše katolické napořád. Pište tam do Španěl, Italie, Turecka nebo Ameriky, když je věc důležitější, a odpoví se vám, jako se již často stalo, že tam kněze, řeholníka, kláštera podobného jména vůbec ani není, a že se zmíněný zločin nestal; ale než takové zprávy sem dojdou, zatím zde hanebné pomluvy vykonaly svou službu, a splnilo se, k čemu ten šlechetný Kalvín, „bohatýr bezúhonných mravů“ radíval učeníkům svým: „Calumniare audacter, semper aliquid haerebit“ t. j. „Zneuctívej (církev) směle; vždycky (přece) něco (pohany na ní) zbude!“ Anebo jak napsal Zwingli „bohatýr bezúhonných mravů“, příteli svému Kolbovi v Bernu: „Předhazuj medvědům (věřícímu lidu) napřed jen po jedné hrušce kyselé, mezi několika sladkými. Pak předhazuj dvě i více. A až začnou žráti, přihazuj vždy více sladkých i kyselých pospolu! Naposledy vysyp celý pytel... sežerou všecko, a nedají se více od toho odehnati!“ Jen nóbl!

4. *Je-li možno bohulibě žíti v bezženství anebo v bezmužství*, o tom svědectví vydávají ovšem jiná ústa, nežli jsou ústa leckterého kazitele slova Božího. Kristus Pán učí (Mat. 19, 12.): „Jsou zajisté panicové, kteříž se tak ze života matky narodili (čili od narození ke stavu manželskému vůbec neschopni jsou). A jsou panicové, kteříž (tak) učiněni jsou od lidí (s násilím). A jsou panicové, kteříž se sami v panictví oddali (totiž dobrovolně, proti přirozené náchylnosti, z lásky k Bohu zdrželivost si oblíbili i zvolili) pro království nebeské. *Kdo může po-*

chopiti, pochop!“ t. j. Takovéto zdrželivosti nelze ode všech žádati; jen kdo k ní dosti síly a statečnosti v sobě cítí, ten ať se jí chápe!

Ostatně kdyby teprve každý ženatý, a každá vdaná byli „mravnými“, a měli jisté nebe: jaká pak by byla ta spravedlnost Boží, když by tedy do nebe nemohli přijíti ti, kteříž bez své viny mrzáky jsou, anebo kterých do manželství nikdo ani nepožádal?

Zdrželivosti naprosté, všem lidem nenakázané, příklad dal nám Spasitel Sám, an i v mužném věku Svém panicem zůstal. I platí dle příkladu Jeho jednomu každému, co řekl mládenci, po životě věčném se dotazujícímu: „Chceš-li vejíti do života, ostříhej přikázaní ... Chceš-li dokonalým býti ... pojď, následuj Mne.“ (Mat. 19, 21.)

A v čem Ho má následovati? O tom čteme na jiném místě: „Chce-li kdo za Mnou přijíti, zapři sebe sám, a vezmi kříž svůj (to jest: odporuj libostem svým, a snášej všeliké těžkosti tohoto života a (tak) následuj Mne!“ (Mat. 16, 24.)

Syn Boží naprostou zdrželivost tolik miloval, že jen z panenské Matky naroditi se chtěl; panického Josefa měl za pěstouna Svého. Panická zdrželivost Josefa Egyptského, vdovská čistota a zdrželivost Judity měly chválu již v Zákoně Starém. I kněžím starozákonným bylo nařízeno, aby se zdržovali svých žen, aspoň po dobu, pokud oběti v chrámě konali.

Zdrželivost pohlavní měla nejvyšší chválu i u samých pohanů; nebo vestálkám v Římě prokazovali nejvyšší čest po samém císaři. A nesčíslný jest počet panicův i panen, kteříž neporušeností těla i mysli své Bohu se zasvětili, a buď na pouštích, anebo v klášteřích, anebo také uprostřed

hluku světského v naprosté zdrželivosti žili, chtíce býti dokonalými následovníky Kristovými, a zjednati si za hrdinné přemáháni sebe v království Božím odplatu hojnější. Mnozí i nejhroznější muky snesli, a nejlákavějšími nabídkami pohrdli spíše, nežli aby byli se odřekli panictví anebo panenství svého, jak se o tom v životě svatých dočítáme téměř nesčetných dokladů!

5. Kašpárek rannský chce sice napověděti, tak jako že v příčině dokonalé zdrželivosti pohlavní byl sv. Pavel jiného náhledu Ale zdá se, že na tuto záležitost pohlížel zase skrze svůj kukuč mezi koleny, aby svou extrapravdu za skutečnou pravdu vydávati mohl! Neboť tvrdí, že sv. Pavel prohlásil se proti postům a odříkání se manželství; ano, že tak získal si i titul „druhého zakladatele křesťanství!“

Prosím ho, moje zlaté bumbrlátko, kdo že sv. Pavla prohlásil za druhého zakladatele křesťanství? Což ti první vyznavači Kristovi, současníci sv. Pavla, již tak brzo na působení a učení Samého Božského Vykupitele zapomněli?

Ale šel! A kterak tento mudrcký výrok svůj dovede asi srovnati s výroky téhož sv. Pavla, jenž výslovně tvrdí, že neučí jinému křesťanství, než onomu náboženství Ukřižovaného, jež zapírání se a odříkání velí, když píše: „Zdali Pavel ukřižován jest za vás? anebo zdali ve jménu Pavlově pokřtěni jste byli?... My pak kážeme Krista ukřižovaného!“ (I. Kor. 1, 13. 23.) A jestliže dokonalou zdrželivost zavrhoval, proč sám v ní žil? A kterak mohl napsati: „Tresci tělo své, a ve službu (je) podrobuji, abych snad, an jiným káži, sám nebyl zavržen!“ (I. Kor. 9, 27.)

Proto svatý apoštol řádné, křesťanské manželství nikterak netupí, ale i velikou svátostí ho

nazývá, za jaké i my katolíci je považujeme, když píše (Efes. 5, 32.): „Tajemství (sacramentum) toto veliké jest, ale já pravím v Kristu a Církvi," t. j. takové, jež vypodobněno jest na Kristu, jako muži, a na Církvi, jakožto matce věřících!

Svatost stavu manželského v bláto stáhnouti ponecháno bylo až těm „bohatýrům bezúhonných mravů", z nichž Luther prohlásil manželství za docela světskou záležitost („weltliche Handtirung"); a libovolné rušení a zneuctívání ho za dovolené ba i někdy nutné! (Spisů jeho wittenberg. vydání VI. díl f. 173. 177 a následující.)

Církev katolická dle učení Božího učí, že manželství ustanovil Bůh ovšem již v ráji; ale Spasitel že je na svátost povýšil; rozličnými milostmi pro společné přebývání manželův a řádnou, bohabojnou výchovu dítek obdařil; a nerozlučitelným učinil, když prohlásil: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!" (Mat. 19, 6.)

Avšak Církev vzdávajíc řádnému manželství náležitou čest, dle učení Páně dokonalé zdrželivosti pohlavní přednost dává před manželstvím, a sice dle zřejmých slov sv. Pavla: „Chci, abyste všichni byli jako já (t. j. přál bych si, abyste byli neženatí, svobodní jako já, pokud tak možná): ale jedenkaždý má od Boha vlastní dar, jeden tak a jiný jinak... Kdo se nemohou zdržeti, ať vstoupí ve stav manželský... O pannách (i o panicích ovšem) nemám přikázání Páně (t. j. Pán nepřikázal, že by musili svobodnými zůstati; nýbrž On toliko radil; a proto, dokládá sv. Pavel), dávám radu... že jest dobré člověku tak (bez manželství) býti... *Kdo nemá ženy, pečuje o to, což jest Paně*, a žena nevdaná myslí na to, co jest Páně, aby byla svatá tělem i duchem... nehřeší

(otec), vdá-li dceru, ano dobře činí... ale kdo nevdává, *lépe činí.*" (I Kor. 7, 7. atd.)

Kdo tedy úplně svobodným jest, smí se oženiti; ale lépe učiní, když z lásky k Bohu zdrželivým zůstává a je-li ženatý, musí při své manželce vytrvati. Jinak se ale věc má, jestli se kdo zaslíbil Bohu platným slibem, že, aby službě Jeho v Církvi dokonaleji věnovati se mohl, manželství nadobro se odříká. Kdo tak dobrovolně učinil, povinen jest svému slovu, Bohu přísahou stvrzenému, dostáti, a tedy pozdější myšlenky na manželství z hlavy si vypuditi! Jinak mu platí, že „zlořečeným jest ten, jenž činí dílo Hospodinovo lstivě!" (Jerem. 48, 10.)! Či jak pak ten můj rohatý andělíček v Ranné posuzuje muže, jenž se ženě zaslíbil, a pak za jinou běhá? Je to člověk počestný? A když se kdo Samému Bohu věrností slavnostně zaslíbil, a pak slovo své drze zrušil jako Luther a Zwingli, že stává se tak „bohatýrem bezúhonných mravů"? Ale šel!

6. S takovéhoto stanoviska, že, kdo svobodným jest, může se snáze službě Boží věnovati, nežli kdo má starosti o rodinu, třeba na bezženství kněžské hleděti; a ne, že by papežové z nějaké „sobecké politiky" bezženství u kněží byli zavedli! Volnosti všestranné jest kněžím třeba i mezi křesťanskými národy, aby úkol svůj, šíření království Božího, při zkažené přirozenosti lidské mohli plniti; a tím více jest jim svobody od ženy potřeba mezi národy nevěřícími a pohanskými, mají-li jim svobodu synů Božích hlásiti. Mnoho-li oproti svobodným katolickým missionářům svedou ženatí missionáři protestantští, o tom svědectví vydávají sami nepředpojatí protestanté.

Aby si můj kochánek o tom přeříkati mohl, odporoučím mu známý, ano jemu samému věnovaný

spis důstojného pana Jana Vlacha: „Farářova pravda a pastorovy lže“, jejž zajisté se zlatou ořízkou a ve slonovině vázaný na svém stolku chová. Tento jeho ctitel cituje výroky šlechtice Bülova, důvěrného přítele bývalého německého kancléře Bismarka, v tato slova (str. 65., 66.): „Církev katolická vyznamenává se i zde, na ostrovech samojských v Tichém Oceaně, jako všude jinde v zemích staršího a starého světa, nade všecky rozmanité společnosti protestantské svou výbornou kázní mezi věřícími, jež ustavičně k duchovním zájmům poutá, aniž by zanedbávala péče o tělesné blaho jejich.... Misionáři zakládají plantáže, poučují o vzdělání půdy, pěstují řemesla atd. Zcela opačně má se to s misiemi protestantských sekt. Poslové tito ze škol vzatí, a ve krátké době v seminářích připravení, přicházejí sem jakožto „vysoce vzdělaní“ (který pak pastor není takovým!) s farisejským hrdopyšstvím, jež společně s domýšlivostí jeví se u všech nevědomcův a hlupců!“

Je to zrcádko pro Francínka, že ne?

Dále píše poctivý Bülov, protestant, takto: „Za svou misionářskou práci dostávají plat, s kterým by dobře mohli vystačiti (kdežto svobodní misionáři katoličtí strádají a o poslední kousek chleba s nově na víru obrácenými se sdílejí!); ale „skromní“ tito „křesťanští“ poslíčkové najdou si ještě cestu a prostředky na zvýšení svých příjmů. Lékařské čili vlastně fušerské umění poskytuje jim denní výživu, a blbost tuzemcův a obchod plodinami jsou bohatým pramenem dalšího výtěžku, tak že domnělí apoštolé v jeslích Narozeného po kratičké práci misionářské (tak!) mezi chudičkými pohany vrací se jako boháči

do své rodné země.“ Co všecko dělá starost o rodinu!

A při tom, trpíce mnohoženství a pověry pohanské, misionáři protestantští mravnosti u pohanů nezlepšují, ale zhoršují. Bülov dokládá dle své zkušenosti: *„Škola sektářská jest pramenem zla a nekázně!*

Viděl, můj holoubku! toho jsem mu jen proto připamatoval, že si to a více může snadno přečísti Kdyby se chtěl ještě více štrapicírovat, poradil bych mu: Vzal si do ruky kterékoli číslo výborného časopisu „Katholische Missionen“, vycházejícího ve statisících exemplářích a v rozličných jazycích, a z každého sezná, jak blahodárně působí, ti více než vojanští hrdinové, misionáři — bez žen, a sice ne pro rozšíření vratkého, pozemského panství dědice svatého Petra na zemi: ale poslušni jsouce Pána vyššího, a sice Toho, Jenž nakázal apoštolům Svým: „Jdouce, učte všecky národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“ (Mat. 28, 19.)!

7. Moje zlaté poupátko sice jako nevinně namítá, že prý dle slov sv. Pavla (I. Tim. 3, 2.) „Biskup (tedy přece i sv. Pavel o biskupech ví!) musí býti bez úhony, jedné manželky muž“; ale ve své poctivé učenosti zapomněl přidati, že za prvních dob křesťanských nebyly ještě zvláštní vychovávací ústavy pro kněze, poněvadž takové povstaly teprve v 16. století z nařízení obecného sněmu tridentského; a proto potřeba byla světiti na kněze muže soukromě vzdělané, a v prvých dobách křesťanství i ženaté, poněvadž jiných schopných se nedostávalo. A tu tedy sv. apoštol národů nařizuje, aby za biskupa nebyl ustanoven muž, který by se byl vícekráte nežli jednou oženil, a sice proto, že kdo ze vdovství znova ve stav manželský vstupuje, ja-

kousi nezdrželivost veřejně prozrazuje; a málo zdrželivých nechtěl sv. apoštol míti za biskupy, jak i z dalších slov jeho patrně vysvítá!

Ostatně manželství počestné nepovažuje Církev za naprostou překážku kněžství, poněvadž duchovní zemí východních posud vybíráni bývají z mužů ženatých. Avšak má-li kdo svatou oběť konati, musí se ženy zdržeti, jako nakázáno bylo již kněžím starozákonným; a ovdověl-li kdo jako kněz, podruhé ženiti se nesmí! Svatí apoštolé byli ženatí; když ale do sboru apoštolského od Spasitele byli přijati, manželek svých se nadále zdrželi. Ovšem ale přijímali posluhy v potřebách tělesných od nábožných žen, a sice i Spasitel i apoštolé, jak se o tom zmiňuje sv. Pavel (I. Kor. 9, 5.); a žen těch nenazývali ovšem manželkami, poněvadž jimi nebyly, — ale „sestrami!“

Tak, můj zlatý broučku! již se na nás nemrzel, že my si té svobody ku dílu apoštolskému vážíme; a k čemu jsme se po dlouholetém připravování na kněžství, po náležitém uvažování a dobrovolně zavázali, také věrně plniti se snažíme. Vždyť my jemu ten „ráj manželský“, jak tomu Luther říkal, také rádi dopřáváme. Ať on si jen zavěšuje šňůry na ty plenky dětské, chová, kolébá, kázaní své „církve“ do libosti poslouchá: my zase libujeme si ve své svobodě, aby nás nikdo doma nezdržoval, když třeba nám jako duchovním „vojákům“ odejíti na bojiště; totiž zaopatřovati nemocné, i nakažlivými nemocemi stížené; pověděti pravdu i těm, kterým ona se protiví; a pro čest Boží horovati i tehdy, když z toho žádný výděleček, žádná odměna na zemi nevykukuje; ba odcházeti i na ta místa, kde pro chudobu svou, pastor a k nemocnému dovolati se nemohou! Neslyšel o té „horlivosti“ pastorů při nemocných chudých nikdy ničeho?!

8. Přál on nám jen, milé holátko, naši svobodu: jako my jemu přejeme tu jeho! Povím jemu o ní krásné dva příklady, jež přihodily se před málo lety nedaleko samé Prahy. Tak o té svobodě své pronesl se nám jeden z těch mírnějších pastorů, s nímž jest ještě moudrá řeč možna, takto: „Což, katoličtí faráři jsou lépe na tom, nežli my. Koná-li si z nich kdo svědomitě povinnost svou, nikdo s ním s místa nehne; ale my pastoři jsme ustanoveni od sborův, a mohou nás propustiti proti výpovědi, jako dělají — děvečkám svým! Ale kam potom? a s rodinou!“

A jiný, nemoha pro svou mírnější povahu vyhověti presbyterům svým, kteří si veselého štvaní proti katolíkům přáli, našel si místo při obchodě kdesi ve Vídni, a louče se naposled s kazatelny s beránky svými, takto pravil: „Snažil jsem se vám sloužiti dle nejlepších sil svých; ale k tomu se propůjčovati, čeho vy si na mně žádáte, brání mi mé svědomí. A proto mluvím k vám s toho místa nyní naposled, a prohlašuji: Nežli bych lidem takto nepokojným a zlovolným sloužil, když by mi nic jiného nezbylo, raději bych — prasata pásl!“ Tableau! a odešel.

9. A nyní, když jsem svému bumbrlátku ukázal, že bezženství a bezmužství, čili stav svobodný dle učení Spasitele, sv. apoštolů, i náhledu Církve katolické vyšší jest, nežli i řádný stav manželský: třeba ještě dopověděti. byli-li a jsou-li také kněží špatní jen proto, že jsou svobodní? A tu musím jemu s politováním doznati, že Jidáš, jenž byl zrádcem Páně, našel bohužel také mnoho zástupců ve stavu kněžském! Ale — což Kristus Pán někdy připověděl, že kdo svěcení nějaké přijme, tím samým již lidskou přirozenost, ku zlému, čili k odporu proti zákonům Božím vždy nakloněnou,

se sebe svlékne? A tak se stalo, že bylo již mnoho duchovních rozličných stupňů, kteří mravně nežili; jsem jist, že leckteří posud těžce se prohřešují; a že i jiní po nás ještě prohřešovati se budou, a sice proto, že *lidé jsou, a ne andělé!* Chybujeme všichni, svobodní i ženatí, v mnohých věcech. „Díme-li, že nemáme (žádného) hříchu, (čili že jakožto křesťané všeho poklesnutí jsme prosti), sami se svádíme, a pravdy není v nás," praví miláček Páně (I. Jan 1, 8); a sv. apoštol Jakub tvrdí ve stejném smyslu: „Ve mnohém zajisté klesáme všichni. Jestliže kdo ani ve slovu neklesá, tenť jest (teprve) muž dokonalý" (3, 2)! A při tom nebudou nám hříchy naše jen tak maně „přikryty", jak učí lžireformátoři, a nepostačí „pouhá víra", bez dobrých skutků ku spasení, jak na rozbitý zvonek vyzvání náš Francínek rannský: poněvadž by posléze i největší hrdinové křesťanské ctnosti měli v nebi tu samou odměnu, jako jich největší pronásledovatelé a škůdci. jako všichni rouhači, křivopřísežníci, cizo ložci, sodomité, vrazi, lupiči a podobní — jen když by se přiznávali k tomu „čistému" anebo „vyčištěnému" evangeliu, jaké hlásali mravní zpustlíci Luther, Zwingli a Kalvín! Kde by při takovémto odměňování všech i ctnostných i zlovolných zůstala nejvyšší, naprostá spravedlnost Boží? Kde by zůstal Spasitel se Svou hrozbou, řka: „Ale pravím vám, (již) z každého slova prázdného (čili takového, jež marně, neužitečně, na prázdno vyznívá, a tedy jen zbytečně čas maří a tak škodí), kteréž mluviti budou lidé, vydají počet v den soudný" (Mat. 12, 36)?

Dal si říci, můj zlatý Francínku! Jsme všichni lidé křehcí a chybující; Kristus Pán křehkosti lidské nikomu neodňal. Ale abychom i při zkaženosti své

na soudu Božím, na němž i z nejmenších pochybení svých budeme se musiti zodpovídati, dobře obstáli, a jakožto služebníci věrní, anebo aspoň opět napravení byli shledáni, a do radosti věčné přijati, získal nám moře zásluh, a ustanovil řádný stav kněžský, jenž by z nich skrze svátosti lidstvu uděloval. A jako když máme opravdu žízeň, chutná nám voda, teče li z nádoby zlaté, nebo stříbrné, skleněné, dřevěné, anebo docela hliněné: tak nám najedno přichází, uděluje-li nám milosti Kristovy kněz neb biskup svatý, dokonalý, méně dokonalý, anebo i hříšný, poněvadž nedává ze svého, ale rozděluje jen zásluhy Kristovy buď na duševní očištění anebo posilnění naše!

10. Doznáváme tedy, že byli kněží i biskupové také hříšnými; a *bylo třeba reformace* — ano, ale reformace takové, aby v čem kdo pochybil, také napravil; a to činiti lze za vedení Církve zejména *skrze svátost pokání*, kterou jste pohrdli! A oprávnění strážcové v Církvi, dědicové svatých apoštolů, na takovou nápravu vždy také naléhali, ač ne všichni všudy a vždy se stejnou horlivostí. O tom svědčí všeliké nálezy sněmů církevních, i rozličných biskupů, kteří chyby podřízeného duchovenstva rozličně i přísně kárali; z čehož jest patrno, že Církev naskytujících se nepravostí mezi duchovenstvem netrpěla; a jak hanebně náš kašpárek ji za to tupí!

Papež sv. Řehoř VII. příkladně s nejvyšším úsilím bojoval proti neřestem v duchovenstvu, jež nacházelo mocnou oporu v bezbožném, nemravném císaři Jindřichu IV., až umřel ve vyhnanství. Biskupové a představení řádů bojovali proti mravním neřestem při svých podřízených. Vyčítá-li jim naše milé kašprlátko, že „netrestali, leč veřejné hříš-

níky": táži se ho, který pak soudce asi trestá viníky, o jichž vinách neví? O Norimberských se vtipně tvrdí, že žádného vraha nepověsí, kterého — nechytili!

Kdo by vyčísti chtěl historii národa našeho toliko ze spisů kriminálních, řekl by zajisté: ten český národ sestává ze samých zlodějů, vrahů, podvodníků, smilníků, poněvadž v aktech kriminálních se o ničem jiném nevypravuje. Ale soud takový byl by jednostranný, a proto i nanejvýš nespravedlivý. A podobně, kdo by chtěl o životě duchovenstva souditi toliko dle toho, jak kdy? kde? kdo? byl pro některou neřest potrestán, a pak — jako ten náš přeučený poctiveček z Ranné činí — by řekl: „všichni duchovní veskrz netoliko byli — ale i všichni nynější jsou bídní ničemové", ten by byl rovněž tak bídáckým utrhačem a nespravedlivým pomlouvačem, jako jest zase onen „poctiveček" rannský!

11. Ještě větším bídáctvím ale jest ještě jednání takové, jaké se zalíbilo našemu zkypělému hrnéčku rannskému, když k naprostému hanobení katolického duchovenstva píše (str. 80) takto: „R. 1845 vydali bratři Theinerové objemný spis o „Zavedení nuceného bezženství a jeho následcích", a v předmluvě ku spisu tomu praví *tito osvědčení katoličtí učenci* ... že knihu tu vydali proto, aby lid poznal nesmírnou zkaženost, kterou bezženství způsobilo, z *historických svědectví církevních!!*"

Tak tedy „osvědčení katoličtí učenci" Theinerové to píší. Aby hanobení Francínkovo bylo pravdě podobnějším, na „katolické" učence se odvolává! Ví ale, kdo ti Theinerové byli anebo neví? Neví-li, kde je ta jeho učenost, kterou se tak rád chvástá? A ví-li, jak může tak drze Theinery za katolické učence vydávati?

Když neví, povím mu, kdo Theinerové byli. Jan Theiner byl r. 1824 profesorem biblického studia ve Vratislavi. R. 1828 (a ne 1845! ó té důkladnosti!) vydal spis „Erzwungene Ehelosigkeit der Geistlichen", plný nepřátelského smýšlení oproti Církvi katolické. Roku 1845 zjevně odpadl od Církve, přidal se ku bludařství Rongeho, zakladatele tak zvaných „německých katolíků", a v bludech svých i zemřel r. 1860. Mladší bratr jeho Augustin Theiner kráčel zprvu v jeho šlepějích proticírkevních. R. 1833 se ho zřekl, odešel do Říma, stal se knězem, a dovedl se vetříti k rozličným důstojnostem. R. 1870 složen byl ale s úřadu svého pro — zpronevěření listin z archivu, jehož dle úřadu svého měl býti bedlivým strážcem! A to jsou tedy ti „osvědčení katoličtí učenci", o jichž zprávy se opírá Francínek! Theinerové, Církvi nepřátelští, vyhloubili rybníček, nasbírali do něho všemožné špíny, kterou by katolické duchovenstvo tupili; a Francínek náš s rozkoší ji odtud pumpuje, a za zlatou vodičku vydává! Ať slouží ku zdraví!

12. A tito Theinerové, aby hanobení svému rázu historických pravd dodali, odvolávají se ku svědectvím; ale jakým! A Francínek lapá po nich. O naprosté zkaženosti kněžstva svědčí prý příkladně — Poggio Bracciolini a Erasmus Rotterdamský — jak jinak ani u lhářů býti nemůže, „zase dobří katoličtí učenci!" Avšak o Poggiu je známo, že byl sice znamenitým spisovatelem, ale zároveň v životě i ve spisech lehkomyslným chlipníkem, jenž nestydatosti své omlouval chybami jiných! Patřil do cechu tak zvaných humanistů, kteříž nejraději bavili se tím, že historky nejnestoudnější vymýšleli na potupu kněží a zlehčení života řeholního! A k humanistům těm patřil také Erasmus, kterého Francínek nazývá „rozhodným

odpůrcem reformace", jen aby ze slov jeho mohl udělati více kapitálu — kdežto Erasmus, ač Lutherovým přítelem nebyl, přece podobně jako on způsobem nejjízlivějším psal příkladně o životě klášterním, o zpovědi, a úctě svatých!

Jinou autoritou je Theinerům a učenci rannsému také Dětřich z Niemu, jejž zase, aby slovům jeho váhy dodal, nazývá „proslulým"; nepověděl ale, že spisy téhož z části octly se na indexu, čili v seznamu knih zapověděných, a sice proto, že překypují nespravedlivým štvaním, a docela stranickým líčením chyb v Církvi!

Podobně vypadají i ta odvolání se na Viklifa, mistra našeho domácího tupitele řádů církevních, Jana Husa! Týž prohrav při svou oproti žebravým mnichům až u Stolice papežské, pak ze vzteku způsobem nejnestoudnějším mluvil i psal o papežích, kněžích, řeholnících, zejména ale o mniších žebravých!

A aby ještě více parádních cetek na svůj jarmareční obrázek zavěsil, dovolává se kašpárek náš i veličin takových, o nichž praví učenci ničeho věděti nechtějí, jako jsou jména: Windeck, Heusler, Torella, Pinktor, Clemangis atd. Škoda, že zapomněl mezi nimi jmenovati na předním místě onoho velikána mezi vědátory, kterým mohl rázem všechny štváče a lháře přetrumfnouti. Jest to Franciskulus Šadekius, similis ranae nafoukatae et maximus to jako to veliké světlo, trčící v zastrčené Ranné!

13. Tvrdím tím snad, že v Církvi ničemných kněží nikdy nebylo? Nikterak! Při křehkosti lidské, nám všem společné, dá se předpokládati, že chybných kněží za 19 století bylo zajisté dost; historie

spravedlivá také o nich nemlčí, a my proto zvrhlost mnohých nikterak nepopíráme; jen že *takovým zvrhlým biskupům a kněžím neříkáme „reformatoři“, a nemáme jich za zakladatele naší svaté víry katolické!!* Zakladatelem Církve katolické jest právě Sám Syn Boží; tu On neviditelně spravuje, a dle přislíbení Svého „až do skonání světa“ spravovati bude skrze viditelné zástupce své: papeže, jakožto právního dědice stolce sv. Petra; a biskupy, se stolicí papežskou sjednocené, jakožto právní dědice sv. apoštolů!

Zvrhlí kněží, mezi nimi v prvé řadě tedy Luther a Zwingli, ale i jiní založili po staletích církvičky své. jež s jedinou pravou Církví Páně nemají ničeho společného! I založili církvičky své, v nichž by jim nebylo za zlé pokládáno, co Církev katolická trestala; a vynalezli učení posud neslýchaná, zcela nová, jež by jich hříšným choutkám neodporovala! Vždyť příkladně Kalvín (v Antidotum Concilii Trid. ad sess. 6., c. 12) bez obalu se přiznal, „*že nejmenší přikázaní tíží člověka více, nežli hora Aetna!*“ A pak, aby ho tedy nic netížilo, hlásal, že člověk naprosto schopným není, by přikázaní Boží mohl zachovávati; že Kristus Pán všecko za nás učinil, a nám ničeho ku konání nezanechal; a že *pouhá víra* ku dosažení spasení dostačí! Jsou to kumsty, že ne?

Ano byli biskupové, kněží i řeholníci také zvrhlí; a sice proto, že za starých dob neznali rychlých prostředků dopravných, jako jsou naše železnice, telegrafy, telefony; a proto leckterý nepořádek příliš pozdě přišel na jevo.

Bylo zvrhlé duchovenstvo zvláště tehdy, když světští páni pravomoc vladařů duchovních

všelijak nespravedlivě obmezovali; biskupství, opatství a jiná tučná obročí duchovní dle své libovůle svým zhýralým milcům, anebo vysloužilým vojevůdcům za odměnu dávali. Lidé takoví pak ovšem podřízených svých špatným příkladem kazili. Mnozí také nazývali se opaty nebo biskupy proto, že obročí opatských, biskupských anebo jiných užívali, ač vůbec žádného svěcení ani nepřijali!

Vecpáni byli často do duchovních ústavů mladší synové a dcery šlechticů, když se pro ně hojného věna nedostávalo; a ti pak proti své vůli, a beze všeho povolání ku službám církevním neradi se propůjčovali, a při vhodných příležitostech prostopášnosti se odevzdávali.

Jsou ale poblouzení lidí druhů takových a podobných vinny zákony církevní o zdrželivosti? Což Církev po všechna století proti nepořádkům jakýmkoli nebojovala? jich přísně i při vinnících i rodinách jejich netrestala?

Škoda, že náš kašpárek rannský nemá věku jako věčný žid, tak aby mohl vždy těm největším prostopášníkům se představiti, a poraditi: „Přátelé! Luther radí: „*Statečně hřeš — jen statečněji věř!*“ — co a jak já ti budu překládat: a vybředneš „z bahna ustanovení a vynálezků lidských“; budeš si víru dělat sám, jak se ti právě hodí, aby tě netísnila, jako úzký šat; a až snad všeckno zahodíš, a pouhým či nahým rozumářem se staneš, pak teprve budeš míti „evangelium“ nadobro vyčištěné, a všechno tvé jednání, jež jiní hloupí lidé měli za neřest a hanebnost, promění se „v mravně — (!!) náboženský názor“ (str. 215); a pak budeš „*bohatýrem evangelickým, na němž jen klerikální zlovůle skrze brejle bude moci nalézti mravní vady, jaké nalézá na boha-*

týrech bezúhonných mravů, jichž přesvatá jména jsou Luther, Zwingli, Kalvín!“ Amen.

Chyby při duchovenstvu byly; ano. Ale sám protestant Palacký mluvě o době Karla IV. tvrdí, že „povolaní strážcové pozor svůj od nich neodvraceli,“ a tedy jich kárali, napravovali — řádně tedy reformovali. A naprosto bídným utrháním jest, že, kde kdo, každý kněz neb řeholník byl bídníkem mravním.

Tak jen některé příklady, jež jasně osvětlují hanebné utrhačství kašpárka rannského!

14. L. P. 543 zemřel zakladatel řádu benediktinů *sv. Benedikt.* Řádu tomu má Evropa děkovati svou vzdělanost. V době rozkvětu svého měl jen v Evropě na 30.000 klášterů. Až do 18. století vyšlo z řádu toho na — *50.000* světců, jež Bůh skrze zázraky oslavil, 42 papežů, 200 kardinálů, 5600 arcibiskupův a biskupův a nepřehledné množství učencův, umělcův. Mezi nimi byli také náš sv. Vojtěch, druhý biskup pražský, a sv. Prokop, proslavený opat sázavský!

Při začátku *7.* století žil již jmenovaný papež Řehoř Veliký, ano veliký apoštol bezúhonných, bohulibých mravův uvnitř Církve; veliký apoštol také národů pohanských, zejména Britannie a Irska, jakož i proslavený apoštol chudiny.

Při počátku *8.* století působil *sv. Bonifác*, jenž nesmírných zásluh si získal netoliko o pokřestění Němcův, ale i o výborné mravy mezi nimi, ku kterémuž účelu založil množství biskupství a konal četné synody. Zemřel jako mučeník na svých cestách apoštolských zároveň s 51 druhy svými 5. června 755.

V *9.* století apoštolovali u Slovanů s patrným požehnáním nebes svatí naši *Cyrill* a *Method.* Jakožto ovoce apoštolských prací jejich čítati lze vý-

květy svatosti, o jakých dočítáme se v životě svatých Ludmily, Václava, Ivana, Anežky atd.

I v *10.* století, když snad nejvíce bylo lze na kleslé mravy duchovenstva si stěžovati, horlili pro svatost stavu kněžského znamenití mužové, jako biskup Ratherius z Verony; biskup Atto z Vercelli; arcibiskup z Canterbury, proslavený Dustan.

V *11.* století zasazovali se sv. Petr Damiani, kardinal biskup z Ostie (jehož svátek konáme 23. února), a kardinal diakon Hildebrand se vším úsilím o to, aby jen mravně přísní, o blaho Církve opravdově pečliví muži na trůn papežský nastoupili; i byly jim při bohulibém horlení jejich nápomocny zejména četné, velezasloužilé, v mravech bezúhonné sbory mnichů. V té době v Církvi vládli také proslavení papežové, zejména bývalý kardinal diakon Hildebrand jakožto papež *Řehoř VII.*, jehožto památka jakožto světce koná se 25. května, a o němž již byla řeč.

Ve *12.* století nad jiné vynikl v horlivosti pro svaté mravy v Církvi, zejména mezi duchovenstvem světským i řeholním, *sv. Bernard*, jehož památku konáme 20. srpna. Týž kázal též tolik horlivě pro úctu míst ze života Páně proslavených a od Turků hanobených, že k jeho ohnivým řečem r. 1147 učiněno od Francouzův a pak i od Němcův a sousedních národů druhé válečné tažení křižácké na vysvobození země svaté z moci Turkův. Řád cisterciaků, jemuž náležel, přičiněním jeho tolik se povznesl, že při jeho smrti († 1153) byl ve všech říších evropských rozšířen a čítal na 2000 klášterů. Z řádu toho vyšel celý zástup světcův i proslavených státníkův.

A v podobném duchu jako cisterciaci sv. Bernarda působily zdárně pro čistotu mravů také řády

kartusianů, premonstratů, karmelitů, dominikánů; rozličná bratrstva i rytířské řády.

15. Neocenitelných zásluh pro pravou reformaci mravů v Církvi získal si ve *13.* století a později zejména *sv. František z Assisi* čili *Serafinský.* Týž narodil se r. 1182. Když r. 1208 slyšel předčítati z evangelia (Mat. 10.), kterak Spasitel dal apoštolům moc nad duchy nečistými, aby je vymítali a nemocných uzdravovali (douška Francínkovi: může si tam i o moci, i o jménech, i o tom *prvním* mezi nimi pěkně přeříkati!), a dodal: „Nemějte zlata, ani stříbra, ani peněz.... hodenť zajisté jest dělník pokrmu svého," aby ho obdržel pro tělo od těch, jimž chleba duchovního láme: rozhodl se proto, že oproti četným bludařům, tehdy v Církvi Páně děsné rozbroje činícím, dokonalou poslušnost Církvi zachovávati bude; a oproti přepychu, jenž namnoze v Církvi zavládl a přemnohých nešvarů v ní příčinou byl, v dokonalé chudobě, v jaké žili od Krista Pána vyvolení apoštolé, bude žíti i kázati. I počal míti mnoho potupy od svých bližních; ale on vše z pokory a z lásky k Bohu s trpělivostí snášel. Nosil dlouhý, drsný, hnědý šat, jejž přepásal na bedrách provazem, jak viděl choditi nejchudší krajany své. Chodil bos a bez přikrývky na hlavě, a živ byl z dobrovolných dárků věřících. Přemnozí počali ho ctíti jakožto světce a následovali příkladu jeho; muži i ženy. Tak povstaly tři řády sv. Františka, jež nesčíslných duší k Bohu zpět přivedly. Již l. P. 1264 počítal první řád svatého Františka 33 provincie a v nich na 8000 klášterů, v nichž duchovní boj bojovalo více nežli 200.000 obyvatelů! Ač řád za dob našich nemá tolik členů, má za to zaslíbení od Boha, že potrvá až do skonání světa. Slavnost sv. Františka koná se v Církvi dne 4. října.

Za svatého co nejslavněji prohlášen byl r. 1229 od papeže Řehoře IX. již třetí rok po své smrti, a tedy za svědectví nesčetných svědků svatého života jeho!

16. Ve 13. století se řádem františkánů závodil řád kazatelský, od sv. Dominika založený, o palmu vítězství v pravé reformaci Církve; a v řádě tom zase zasvitlo světlo veliké, ode všech nepředpojatých učenců uznávané, *sv. Tomáš Akvinský*, jeden z největších mudrcův i bohoslovců všech století!

V době jeho seděl na stolci Petrově veliký papež *Innocenc III.*, jenž jako předchůdci jeho Řehoř VII. a Alexandr III., horoval pro kázeň v Církvi, ale výsledků dodělal se slavnějších! A nástupcové jeho v úřadě snažili se také býti následovníky horlivosti jeho.

Ve *14.* století žili papeži jako v 70letém zajetí v Avignonu, a měl pobyt ten pro rozvoj v Církvi Páně ovšem následky zlé; ale i tehdy usilovali papežové oproti povstávajícím bludařům o zachování neporušenosti u víře a kázně v mravech mezi duchovními i lidem obecným. Zejména vysvětlila scholastika vznešenost učení Církve katolické; a s ním souhlasící různé umění církevní, podnes mysli naše uchvacující, ducha nábožností naplnily! V době té stkvěle působil i náš otec vlasti Karel IV.

17. Na stkvostné výkvěty umění i života církevního jako mráz působily *církevní revoluce* (ale nikdy ne reformace!): bludařství Jana Viklefa, Jana Husa, Martina Luthra, Ulricha Zwingliho, Jana Kalvína, Jindřicha VIII. a mnohých jiných jim podobných mužů. kteří na místě, *aby reformovali čili napravili hříchů svých vlastních, počali předělávati články víry*

katolické, a tak v záhubné bludy uváděti celých národů!

Ale jako Bůh na jednotlivce sice dopouští, ale ho neopouští, kdo sám dobrovolně se Ho nespouští: tak také neopouští ani Církve Své, ano v bouřích opustiti ji ani nesmí, poněvadž by jinak jednal proti vlastní přípovědi Své, apoštolům učiněné: „Aj, Já s vámi jsem až do skonání světa; a pošlu vám Utěšitele, Ducha pravdy, aby s vámi zůstával na věky!“ Bůh dopustil tedy, aby, co kdy v Církvi nezdravého bylo, jako vřed na těle se provalilo a odešlo; a tělo aby zase ozdravělo. Proti lžireformaci 16. století vzbudil *sv. Ignáce z Loyoly*, jenž se svou bratí, proslaveným řádem jesuitů (kteří jemu husí kůži na těle vyhánějí!) začali v neobmezené poslušnosti oproti Stolci apoštolskému v Římě konati reformaci ne víry, což jest rouháním Synu Božímu, ale reformaci zvrhlých mravů! A vedle nich znova vzpružily se řády církevní staré, a povstaly nové, jež člověčenstvo bez ustání reformují, poněvadž lidi chybující vždy byli, bohužel vždy jsou, a budou — pokud právě lidmi jsou. Praví reformatoři ale začali vždy s reformací vlastních mravů, a pak počali reformovati i chybné mravy bližních, jak jsem šíře vyložil ve své knize „Kde jest reformace?“, která mu tolik žluči způsobila!

18. O reformaci pravé pracovali po všechna století papežové, biskupové, kněží i hodní nekněží. Papežové dávali příkazy pro Církev celou jakožto náčelníci její; jednotliví biskupové v obvodech svých, a sice vždy na základě nedostatků, jež byli mezi věřícími postřehli. Zejména činili důležitější ustanovení po předchozích poradách na sněmích. Může se o tom můj brouček pěkně poučiti v proslaveném

díle: Hefele's Conciliengeschichte. Z toho sezná, že Církev reformovala se vždycky, i v době nejkrutějších pronásledování po prvá 3 století, i v dobách mravní skleslosti i v dobách revolucí, jež způsobili bludaři.

Tak v *1.* století konán sněm apoštolů v Jerusalemě.

Ve *2.* století církevní sněmy v Římě, Hierapoli, v Palestině, Pontu, Mesopotamii, Korinthu a jinde.

Ve *3.* století v Karthagu, Alexandrii, Ikoniu, Antiochii, Římě, v Egyptě, Arabii atd.

Ve *4.* století konán byl prvý sněm ekumenický čili obecný v Nicei roku 325, a druhý v Cařihradě roku 381; ale v rozličných městech důležitějších konány byly sněmy za rozličné kraje, počtem přes 70.

V *5.* století konány byly ekumenické sněmy v Efesu r. 431, a Chalcedonu r. 451, počtem 3 a 4., a sněmů krajinských vykonáno rovněž přes 70.

V *6.* století konán byl 5. sněm ekumenický v Cařihradě roku 553, a krajinských sněmů zase přes 70.

V *7.* století konán byl 6. sněm ekumenický v Cařihradě r. 680, a krajinských sněmů přes 50.

V *8.* století konán byl 7. sněm obecný v Nicei r. 787, a přes 50 sněmů krajinských.

V *9.* století konán byl 8. sněm obecný v Cařihradě r. 869, a na 120 sněmů krajinských.

V *10.* století bylo na 50, v *11.* na 130 sněmů krajinských.

Ve *12.* století slaveny sněmy ekumenické, 9. 10. a 11. v Lateranu v Římě, v letech 1123, 1139 a 1179; a mimo ně přes 120 krajinských.

Ve *13.* století slaveny byly rovněž tři sněmy obecné, 12. 13. a 14., a sice v Lateranu r. 1215;

v Lyoně r. 1245 a 1274; a mimo ně téměř půl druhého sta sněmů krajinských.

Ve *14.* věku konán byl 15. sněm obecný ve Francii, ve Vienně r. 1311, a přes 70 sněmů krajinských, mezi nimiž ony v Praze, a sice r. 1349 za časů Karla IV. a Arnošta z Pardubic; a v letech 1381, 1384, 1389, 1392 za arcibiskupa Jana z Jenštejna.

V *15.* věku konány byly sněmy v Kostnici, Basileji, Ferraře, Florencii, v Praze a na 50 jiných.

V *16.* věku konány byly: 16. sněm ekumenický v Lateranu, od r. 1512 až 1517, a onen proslavený Tridentský od r. 1545 do r. 1563, jenž veškeré bludy protestantů tehdejších přesně vyznačil i odsoudil, a přemnohými moudrými ustanoveními o nápravu ve mravech kněží i nekněží se postaral, a i nařídil, aby biskupové každoročně konali sněmy s duchovenstvem svým, arcibiskupové pak každé tříletí s podřízenými biskupy svými, kterémužto ustanovení tak, pokud poměry časové toho dovolují, všichni vyhovovati se snaží.

Od nejstarších dob tedy představení Církve potřeb jejích si všímali, naskytujících se chyb vyšetřovali, odsuzovali, kárali. Nesčíslní svatí biskupové, kněží a řeholníci obého pohlaví i lidé světští o nápravy se přičiňovali. A tu přichází můj zlatý Francínek z Ranné, a prohlašuje všecko vůbec za skrz na skrz zkažené! Nemohl by mi pověděti patřičného slova pro tolik — učenosti a poctivosti?! Ó jak maličkým jest utrhač rannský, i kdyby třebas na vysokých chůdách chodil, když tak nízce a bídně mluví o těch, kteříž tak vysoko stojí nad ním!

Zdali pak si také někdy asi vzpomene na ty šlechetné pastory (jiní ani nejsou!), kteří ku př. tak v sousedním Německu byli stíháni pro podvody, cizoložství, nepřiro-

zené smilstvo, buřičství, a jiné „bohatýrské“ maličkosti, jak o tom veřejné listy vypravovaly? Ach, to jest něco jiného. To jsou protestanti, a ti si toho mohou již dopřáti! Francínek podívá se na to skrze kolínka svá, udělá kukuč! a spatří všecko to ve svatozáři! Špatnými na světě jsou jen katolíci, a jich kněží. právě proto, že jsou římskými! Nu tak sláva tomu extrapravdivému kašpárkovi! Hrejte mu, trubte mu, ten — „turecký“ marš!

VI. Něco o těch „výtečných ctnostech, bohatýrů protestanských“.,

Dle líčení extrapravdaře z Ranné byla by Církev celá zkažená jedině proto, že při svém duchovenstvu naléhala na naprostou zdrželivost od druhého pohlaví, čili celibat. Kdyby celibat byl příčinou nemravnosti: tedy by musila zase nastati naprostá mravnost a dokonalost tam, kde ho zrušili. Jest tomu tak? Historie nefalšovaná učí ale něčemu zcela jinému! Ta ukazuje, že byla li kde nemravnost částečná při celibatě, nastala zhouba obecná, když nejen celibat, ale i ostatní zákony, jež jako hráze záplavě bránily, byly zrušeny, poněvadž tak vší mravní neřesti vrata jako do kořán byla otevřena! Kdyby ku mravnosti stačilo říci jako Luther: „My jsme všichni svatí, a buď proklat každý, kdo se za svatého nepokládá; nebo jakmile ve slova Kristova uvěříš, jsi zrovna tak svatý, jako všichni jiní svatí“;[1]) anebo: *„Desatero Božích přikázaní jest stokou všech kacířství, a musí ze svědomí docela vypuzeno býti; a*

[1]) Hettinger l. c. 348.

Mojžíš jest nejhorší kacíř, vyhoštěný a proklatý člověk, jenž ještě horším jest než papež a ďábel;" [1]) anebo „*Jen statečně hřeš, ale statečněji věř!*" anebo jako prohlásil Kalvín, že „*nejmenší přikázaní tíží člověka více nežli hora Aetna*": pak mohli bychom ovšem jako kašpárek náš z Ranné říkati, že i nejhorší nestydové, prznitelé Bohu zasvěcených panen, nenasytní labužníci, kuplíři, podvodníci, rouhači, rušitelé přísah Bohu učiněných atd. jsou — „bohatýry bezúhonných mravů!" Stačilo-li by, abychom o vůli Boží se nestarajíce, zrušili jen zákony, aby ihned a všude ta „mravnost Šádečkova" byla! Pak musili bychom ale také zrušiti všechny káznice, věznice a žaláře, poněvadž ty jsou jen pro nemravy; a pak mohli bychom se na ten krásný život na světě podívati! Dám o něm svému šocínkovi aspoň poněkud nahlédnout v tomto „kukátku".

Kašpárek náš ukázal, s jakou rozkoší hrabává se ve stokách, vycházejících z domů kněží a řeholníků; a proto zajisté se mu za jeho „přeušlechtilé" namáhání jen zavděčím, a on s povděkem přijme, když povím také něco o té přestkvostné mravnosti — patronů jeho!

A) O Martinu Lutherovi.

1. Martin Luther narodil se 10. listopadu 1483 v Eislebenu; byl synem otce, který v prchlivosti zabil ohlavím souseda, jenž jemu v trávě pásl. Prchliví rodiče svéhlavého a urputného synka přečasto i citelně trestávali. Jakožto jinoch studoval Luther v Eisenachu, kde si získal náklonnost mladé ženy Voršily Kottové, a při té se naučil žíti dle svého popěvku:

---

[1]) Evers: Martin Luther. IV. díl 386; V. 508.

„Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang,
bleibt Narr sein Leben lang!“

t. j.: „Kdo nemiluje vína, ženy a zpěvu: bláznem zůstává po celý život svůj!“

R 1505 stal se Luther doktorem svobodných umění. Téhož roku dne 2. července zavázal se při hrozné bouři způsobem nepředloženým, že vstoupí do kláštera, aby tam za hříchy své přísné pokání učinil. A slibu tomu přese všechno zrazování přátel, kteříž jeho vášnivou a vzdorovitou povahu znali, také dostál. Do kláštera vzal s sebou — spisy pohana Vergilia a nestydatého Plauta! Po odbytém roku cvičebním složil sliby Bohu: dokonalou poslušnost představeným; úplnou osobní chudobu; a dokonalou čistotu až — do smrti. Dne 2. května 1507 byl řádně na kněze vysvěcen, když byl před tím slíbil, jako každý jiný čekatel kněžství, biskupovi svému i papeži poslušnost a uctivost (obedientiam et reverentiam), a k učení Církve katolické věrnost! Po nějaký čas také dle slavných závazků svých i žil.

Dne 19. října r. 1512 byl povýšen na doktora v bohosloví, když byl dříve slavnou přísahou se zavázal, že nikdy ničeho proti učení Církve katolické učiti nebude, a stal se i profesorem i kazatelem ve Wittenbergu.

2. Ale při zevnějším životě, na pohled utěšeném, žil Luther uvnitř rozervaný, poněvadž nepřijímal rad zkušených rádců duchovních, ale dle své hlavy světcem státi se chtěl. I počal toho litovati, že se řeholníkem a knězem stal, a tak sama sebe na celý život ku strádání odsoudil. I počal čítati dávno již odsouzené spisy bludařů, zapomínati na domácí pořádek, pohrdati radami zpovědníka, až přišel k ná-

hledu, že každý člověk od přirozenosti jest tolik špatným, že ani sám, ani za pomoci Boží ničeho dobrého konati nemůže; že Bůh pro zásluhy Syna Svého hříchů nám ani neodpouští, nýbrž jich toliko přikrývá, ale za ospravedlněné nás prohlašuje! A že pokud takto člověk pro zásluhy Ježíše Krista za ospravedlněného od hříchů svých se považuje, potud ospravedlněným i jest! Tyto náhledy, které také náš Francínek za pravdivé má, vypadají ovšem tak, jako když bych si pevně vsadil do hlavy, že mám v Chrudimsku panství: a pro tuto pevnou domněnku bych již i skutečným majitelem panství byl!

Připadá mi tu na mysl veselá příhoda ze života. Před dvaceti lety docházel jsem do jistého ústavu pražského vždy v neděli a ve svátek obětovat mši svatou. V tom ústavě žila paní, která ode všech vyžadovala, aby jí říkali „Vaše Veličenství!“ Běda tomu, kdo by tak nebyl učinil! Když ji ale kdo dle přání jejího oslovil, blahosklonně se usmála, poklonila, a řekla: „Přejete si čeho ode mne? Jste snad v nouzi postaven? Nuže, jsem s to, vám pomoci. Stačí vám půl milionu? či potřebujete celý?“ Na to sedla ku stolku, vzala lístek papíru, a napsala naň půl milionu nebo celý, a návštěvu svou blahosklonně pak propustila. Ústav, v němž se to dělo jest — pražský blázinec! a žena, jež pevně do hlavy si vsadila, že jest královnou a může rozdávati po milionech — byla jen ubohá šílená!

Tak můj zlatý broučku! anebo broučku, jenž samému sobě zlatým býti se zdá, a na pouhé, klamné domnění (!) o jistém (!) spasení skrze samou toliko víru budoucnost věčnou pošetile si staví!

3. Luther přišed k náhledu, že člověk bez jakéhokoli přičinění se své strany, toliko pro zásluhy Syna Božího od svých hříchů ospravedlněn bývá, a tedy pak najisto do nebe přijde: rozumoval dále, a seznal: Pak netřeba více ani svědomí zpytovati, ani spáchaných hříchů želeti, ani opravdového předsevzetí ku polepšení činiti, ani knězi na místě Boha se zahanbením sebe z hříchů se vyznávati, ani modliteb, ani postů, ani almužen za pokání konati. A ty náhledy své, učení Církve katolické naprosto odporující, je ničící, nazval lživě „evangelium“ čili „radostným poselstvím“.

4. A když takto Luther šťastně evangelium své vynašel, začal i dle něho žíti, a pak dlouho tlumeným žádostem tělesným hověti, aby jich jako za dlouhé strádání odškodnil. Čím více ale vlády popřával tělesným žádostem: tím více ony zaslepovaly rozum jeho, a v otroctví pojaly vůli jeho! A tak se stalo, že v zaslepenosti své zapomínal na výčitky svědomí svého, jež pouhými strašáky ďáblovými nazval; a čím déle za svými žádostmi šel, tím více od Církve Páně, a tak i od Boha se vzdaloval, že až epištolu sv. Jakuba, která hlásá, že víru svou náležitými skutky osvědčovati máme, za slaměnou prohlásil, a z Písma svatého vypustil; Církev katolickou počal hanobiti názvy nejhroznějšími; všecka ustanovení její proklel; sliby řeholní, a sliby osob Bohu a službě Jeho se zasvětivších, za ničemné a neplatné prohlásil, až i dne 1. srpna r. 1521 svému příteli Melanchthonovi hroznou radu napsal: „Statně hřeš — jen více věř!“ čili v zásluhy Páně důvěřuj!

5. Záhy začal míti Luther dle tohoto svého „evangelia“ důvěrných přátel mezi milovníky roz-

křičených domů, a mezi humanisty, kteříž libovali si v životě lehkomyslném, a v posměch brali vše, co jakéhosi zapírání vyžadovalo. Zejména stal se pilným učněm Erasma Rotterdamského, sběhlého klášterníka i kněze, jenž chtěl bohosloví křesťanské humanismu pohanskému přizpůsobiti tak, aby co možná nejméně článků víry bylo; a aby tedy i sám i stoupenci jeho měli volnost největší u víře, čili v tom, čemu by věřiti chtěli; i v mravech svých, poněvadž jeden každý jak věří, dle toho i mravy své řídí! Jak pilným učněm Erasmovým byl Luther, vysvítá z povstalého přísloví: „Ubi Erasmus innuit — illic Lutherus irruit"; t. j. kam Erasmus kyne, tam se Luther vrhá! a opět: „Erasmus kladl vejce, a Luther je vyseděl!"

Jiným přítelem Lutherovým byl potulný francký rytíř Ulrich von Hutten, veliký jen v boření. Týž Lutherovy a přátel jeho hanopisy na Církev tiskl, a bez překážky rozšiřoval i mečem hájil, až následkem svého zpustlého života a nemoci francouzské bídně dokonal.

Že by ohlášené odpustky papežské byly Luthera k odpadnutí od Církve přiměly, nikterak na pravdě nespočívá; ony zavdaly mu jen příležitost, aby s dřívějším již odpadnutím svým vnitřním na veřejnost vystoupil. Proto také odpůrci svému Tetzlovi, od protestantů mnoho pomlouvanému, jenž se pro revoluci v Církvi rmoutil, jakoby snad svým vystoupením proti Lutherovi byl k ní příčinu zavdal, napsal Luther: „Nepřipouštěj si toho — neboť věc ta má zcela jiného otce!"

6. Dalším přítelem Lutherovým byl Konrád Mutian, velice nemravný kanovník a básník, jenž tvrdil, že kdyby kdo i tisíckrát zcizoložil, Bůh jemu

při tom „skrze prsty hledí“, jen když — dle Luthra věří!

Nad jiné mocným přívržencem Lutherovým byl také veliký rváč a bohatý rytíř František ze Sikkingen, jenž se s Huttenem spojil; a ti spolu roznítili vzpoury politické i církevní, jak si to Luther přál, a jak podobně bylo u nás za Žižky!

7. Jsa pod mocnou záštitou, pouštěl se Luther stále dále, až i v 3. listě ku papeži prohlásil, že „vůbec trpěti nebude, aby jemu kdo pravidla a míry předpisovati směl, jak by Písmo svaté vykládati měl!“ Napřed stavěl Písmo svaté nad papeže, a nyní staví sebe nad Písmo, aby sama sebe chlácholiti mohl, že ve všem, co činí, dobře činí! Chytrost nejsou žádné čáry! A když jemu vytýkali, že Písmo svaté i falšuje, a pak se na výroky jeho odvolává, prohlásil: „Sic volo, sic jubeo; stet pro ratione voluntas!“ t. j. tak chci, tak poroučím; ať platí na místě důvodu vůle má! Je to prorok Boží, že není?

8. Že ale slovo „pouhá“, jež ku „víře“ do kapitoly desáté v listě k Římanům Luther vpašoval, nemá býti pouhým výkladem, jak bumbrlátko z Ranné by nám rádo namluvilo, z toho plyne, že naň protestanté největší váhu kladou. Tak příkladně na budově pastorově ve svatojanských lázních pod Sněžkou slova „sola fides“, t. j. pouhá víra, mají nad střechou sdělaná z velikých tyčí železných, daleko viditelných! Ovšem jest tak v souhlasu s Lutherem, jenž nechtěl se dáti od nižádného zákona obtěžovati, a o dobrých, čili bohulibých skutcích prohlásil: „Dobré skutky jsou jako ničemné vši ve starém, nečistém kožichu, z kterého nic více vyčistiti se nedá, ježto ani kůže ani chlupy za nic více nestojí!“ Při takovýchto náhledech není ovšem divu, že Luther

nenáviděl epištolu sv. Jakuba, v které stojí psáno (2, 10.): „Kdo by celý zákon zachoval, ale přestoupil by v jediném (přikázaní Boží!), učiněn jest všemi vinen!“

9. Když při takovémto bouření Luther stížen jest i klatbou církevní i říšskou, ujal se ho kurfirst saský Bedřich, a poskytl mu bezpečného bydlení v pevném hradě Wartburku, kde on popisuje svůj „pěkný“ život slovy: „Hořím zde ve velikých plamenech svého nezkroceného těla: vilností, leností, ospalostí.“ Tu prodléval od května r. 1521 do 1. března 1522, často podléhaje žádostem nečistým, jak sám doznává, a obíral se i překladem bible, upravuje ji na tisících místech velmi fortelně tak, aby z ní učení svá dokazovati mohl!

Když povstali ale dle vzoru jeho i jiní zase „opravci“ čili „reformatoři“, kteříž zase jinak učili nežli on, a on zatím dosti bezpečným býti se zdál: Wartburk opustil, a počal pak sám po svém způsobu „papežovati“ ve Wittenberku! O tomto jeho „úřadování“ jen tak některé ukázky, ovšem že ne mnoho pěkné — ale „bohatýrské“, a dle „bezúhonných mravů“!

10. Tak Filipu Hessenskému druhou živou manželku dovolil! — O odpůrci svém, vévodovi saském Jiřím, prohlásil, že „má v úmyslu Krista sežrati jako vlk komára“; a ve spise svém „Wider Hans Worst“ vynadal mu „strup, osel oslů, svině“; dílo jeho nazval „čertovým lejnem“; a tvrdí, že Jiří v Písmě jest zběhlým jako kráva na ořechu, nebo svině na harfé“. I radí mu, „aby poslechl p.. od svině a otevřel naň hubu!“ — Jinému odpůrci, králi Jindřichovi VIII. odpovídá, „že nestydatě lže, jako kluci! Že jest prase, osel, k... a, hlupec, pro-

lhaná držka, obrance ožralé nevěstky a matky všeho k.... nictví.“) Jsou to krásné řeči „bohatýra bezúhonných mravů“, že ne?

Papežující Luther také učil, že jsou vlastně dva bohové: jeden, jenž mluví z Písma svatého, a druhý, jenž vše před věčností napřed určil, a proti jehož určení Bůh první ničeho nezmůže; — Veškeru cenu života lidského skládá na víru, a tvrdí, že bez víry i nejlepší skutky jsou hříchy; a zase učí, že člověk naprosto žádné svobodné vůle nemá, a tedy v pravdě ani věřiti nemůže! — Učí, že jsou svátosti 3; jindy, že jich jest 7; jindy že jsou jen 2. — O manželství učí jednou, že jest svátostí; a jindy zase, že není svátostí, ale pouhým obchodem světským! — Učí, že Písmo svaté jest knihou nejjasnější; a podruhé zase tvrdí, že nelze ani jediného slova v něm vystihnouti. — Kárá Čechy, že se svým odpadnutím od Církve za Husa strašné nespravedlnosti dopustili (De potest. pap.); a zase tvrdí, že tak nejkřesťanštěji jednali (Assert. art. 16) - O sobě praví: „Sv. Augustin i sv. Ambrož ničím nejsou proti mně (12. Th. p. 243); já jsem váš apoštol a evangelista (Stolní řeči fol. 552 b. Frankf. 392 a; Tom. II Jenens. g. f. 57 etc); ano, myslím, že jsem bůh, poněvadž dělám ze žebráků pány, z oslů doktory, z lejna perly!“ (Tom. Jenens. 3. fol. 559.) a tak dále.

11. Luther ukázal, že manželství považuje skutečně za věc úplně světskou, an sám — *kněz i mnich* — Bohu čistotou až do smrti zavázaný, oženil se r. 1525 v době hrozné vzpoury selské se sběhlou jeptiškou Kateřinou z Bory, nebo zkrátka Kátou, které byl již dříve užíval, ano svou nevěstkou („meine Metze“) nazýval, když se při ní následky toho obcování již jevily. A sice oženil

---

[1]) Já se to stydím celé vysázet. Sazeč.

se s ní docela po způsobu pohanův, an se k ní jen u přítomnosti svědků do postele přiložil, jak o tom svědectví vydává přítel jeho Jonáš, který té „slavnosti“! byl přítomen.

Ostatně Luther. poněvadž ve své „svobodě“ — a zase „nesvobodě“ ničím vázati se nedával, již dávno před svým „oženěním“ hanebnému smilstvu se odevzdával, a proto v létě r. 1523 z nemoci francouzské léčiti se dal, kterou jeho tělo celé proniknuto bylo. Tvrdil, že má „na svém těle dvacet nežitů jako hvězd na nebi.“ Potom zase měl boláky na stehně, a musil je nechat otevřeny, aby otrávené šťávy mohly tudy z těla odtékati. A pak ani s Kátou samotnou se nespokojoval, ano i „tři ženy („uxores“) najednou měl a silně miloval!“ Ještě r. 1535 litoval. že již nemůže více — ďáblu navzdor! — s hezkou sklepnicí laškovati. Tak on sám o sobě doznává; a proto také jemu samému v té věci více věříme, nežli roztomilým krouceninám extrapravdáře rannského!

12. Při tom také Luther o náležité zvelebení své „papežské stolice“ bedlivě pečoval. Zabral se svolením svého zeměpána zkrátka domy, zahrady, rybníky, podíly lesů kláštera, z něhož byl své spolubratry všelijak vystrnadil, a přijímal rozličné dary. jako pivo, víno. peníze, stavivo, hodiny, lampy, semena, zvěřiny atd. od těch, jimž byl tím svým „evangeliem“ pomohl lacino ku statkům církevním, anebo ku ženám. A při tom žil i nádherně, an požíval darů Božích nemálo, a pil mnoho, jako se i bohatýrsky chlubil: „Žeru jako Čech, a chlastám jako Němec!“

A při těch žranicích mluvil ku přátelům svým ty ode všech počestných lidí odsuzované, hrozně nestoudné „*stolní řeči*“, které, jakož i ostatní nemravy Lutherovy kašpárek rannský marně omlouvati se snaží, ale na věky neomluví. Špína

špínou se umýti nedá. Že Francínek hanebné „stolní řeči Luthrovy“ tak vřele vymlouvá, konečně mne ale ani mnoho nepřekvapuje, poněvadž vrána k vráně ráda sedá; a on sám, pastor, v letech sedmdesátých míval tak znamenité hospodské „stolní řeči“, že ho pro ně prostá žena, hostinská D., vícekrát kárati musila! Ať žijí tedy ty „stolní řeči“! Sláva jim, volá jistě bumbrlátko naše.

Ano, sláva tomu celému „bohatýru bezúhonných mravů“, jak ho vychvaluje kašpárek rannský; neboť týž bohatýr sám o sobě dí, že „katolíkem jsa, trávil život v mrtvení těla, ve bdění, v postech, v modlitbách, v chudobě, v čistotě a poslušnosti... Odpadnuv však od Církve, a jsa chválou pošetilců zaslepen, stal se pyšným, zpurným, vzdorovitým, mstivým, úskočným, nestoudným, utrhačným, zlolajícím...“ A král Jindřich VIII. právem jemu vyčítá: „Divím se, že ty, věda, kdo jsi, sama sebe se nestydíš, a ještě se osměluješ před Bohem a před světem otevříti očí svých... Mniše ze řehole sv. Augustina, ty jsi *první*, kterýž mnišku, Bohu zasvěcenou, z kláštera odvedl, což jest nepravost, která by byla v prvnějších časech tak přísně trestána, (i u pohanských Římanů, kteříž měli své vestálky), *že by ji za živa pohřbili, tebe pak metlami do smrti umrskali*... ty jsi sv. zákony manželství zašlapal, a sliby Bohu učiněné potupil. Může-li pak bídnějšího člověka býti? Co by tě stud a zpromrzelost nad tvým krvesmilným manželstvím až do prachu měly tížiti, píšeš na mnichy rozpustilé jako ty, a ku podobnému kroku je nabádáš!“ (Boost's Refor. u Revol. in Frankreich S. 11. 12).

13. Při takovémto stavu věcí napsal jsem: „Jaký život, taková smrt,“ a vypravoval o Lutherovi, že zemřel jako samovrah, oběsiv se. Tu ale rozsatanil

se na mne kašpárek ze vší míry, a vyčítá mi tu největší nevědomost a nepoctivost! Tak se ten můj zlatej maličkej rozčilil! Prosím, vodu, vodu sem na ochlazení! Tedy, abych ho uchlácholil, prosím za odpuštění, že — nejsem vševědoucím! Má kniha „Kde jest reformace?“ vyšla r. 1894, a brožura doktora Paulusa, ve které on tvrdí, že neumřel Luther jako samovrah, nýbrž smrtí náhlou, vyšla teprve r. 1896, a já jsem měl o ní již věděti! Nu, dejme tomu, že více pravdy má Paulus, nežli zprávy o sebevraždě Lutherově, hned po jeho smrti tiskem vyšlé s úchvalou císařskou, biskupskou a představených řeholních, a než vypravování jiných na slovo vzatých učenců katolických: proto přece by i taková náhlá smrt Lutherova po bohopustém životě byla hroznou dosti, aby se říci mohlo: Jaký život, taková smrt!

Ostatně zprávy o násilné smrti Lutherově v Eislebenu nepovstaly od katolíků, z nichž nikdo při ní nebyl, nýbrž od samých lutheránů! Katolíci dověděvše se o hrozné smrti Lutherově, toliko říkali: „Že toho Boha zpustlého mnicha čert uškrtil a si vzal.“ A staří Čechové nazývali Luthera „lotrem“, jak vypravují Palackého dějiny str. 448, dílem že jméno jeho podobno jest v naší řeči „lotru“, dílem že i skutkové jeho skutkům lotrovským se podobají (Archiv Třeboň)!

Také vedl Luther život úplně rozervaný, an zakoušel mnoho výčitek svědomí, mrzutostí i v rodině své, i od odpůrců svých; a zejména i strachu před nastávajícím sněmem tridentským, od něhož ovšem očekávati musil odsouzení osoby své, i díla svého! Také se přiznal, že častěji měl pokušení ku samovraždě; ano, pokud ještě v klášteře jako mnich žil, jednou hladem usmrtiti se chtěl. Není divu,

sáhl-li konečně na život svůj skutečně, a jako předobraz jeho, zrádce Jidáš, osidlem se oběsil!

Toho ale náš Francínek dopustiti nechce a ne dopustí; a dopustiti nechce a nesmí! Proto jen pěkně tu hodnou hlavičku mezi kolénka, záclonu v pravo v levo, kukúč! a z Luthera vyloupne se najednou „bohatýr bezúhonných mravů, na němž jen skrze klerikální brejle lze poharu zříti.“ Ano, bohatýr je, a je, a je! vždyť odpadl od Církve, i kněžství, i řádu: kterak by tedy nebyl, když je?

B) O Ulrichu Zwinglim.

1. Ulrich Zwingli, současník Lutherův, narodil se dne 1. ledna r. 1484 ve Wildhausenách, ve Švýcarsku. V 10. roku věku svého dán byl na studie do Basileje a Bernu, kdež jemu učený Wölflein (Lupulus) vštípil lásku k nešťastnému humanismu. R. 1506 byl řádně od biskupa kostnického na kněze vysvěcen, a stal se farářem v Glaru; pak r. 1516 obročníkem v Einsiedelnu, kde již počal proti tamějším slavným poutím brojiti

R. 1518 ucházel se o místo při velechrámu v Curychu, a obdržel je za pomoci mocných přátel, ač již tehdy měl pověst nejhorší. Když se proto sourozenci jeho velice rmoutili, napsal jim Zwingli sám doslovně, v ničem se neospravedlňuje, takto: „Řekne-li vám kdo, že hřeším pýchou, ožralstvím a smilstvem — rádi tomu věřte, poněvadž v pravdě neřestem těm i jiným bohužel podléhám.“ A příteli svému Utingrovi píše dne 4. prosince 1518 beze všeho uzardění: „Klesl jsem, a stal jsem se podoben psu, jenž vyvrženého opět požírá.“ (Zw. opp. Tom. VII. str. 55.) A dále dokládá, že na faře v Glaru smilstvo

provozoval ještě tak tajně, že ani domácí se o něm nedovídali. V Einsiedelnu pak směšoval se s veřejnou nevěstkou, kteráž jej pak obviňovala, že ji obtěžkal.

2. Takto vypraven počal ještě o něco dříve nežli „bohatýr“ Luther, „napravovati“ čili „reformovati“ — ale ne mravů svých, jak by se bylo náleželo, nýbrž učení Církve katolické, aby proti jeho pustému životu nesvědčilo! Pod záštitou mocných pomocníků v městské radě curyšské stavěl se Zwingli co nejrozhodněji proti všem nařízením církevním; a stavu řeholního, tolik zapírání sebe ukládajícího, ztupil co nejvíce.

R. 1522 žádal ještě Zwingli biskupa kostnického za dovolení ku ženění, ač před vysvěcením ku doživotní zdrželivosti byl se zavázal; v kteréžto žádosti sám dí: „Vaše moudrost dosud hleděla na *nepočestný, hanebný život (unehrbar, schaendlich Leben)*, v kterém jsme posud se ženami žili, a jímž jsme pohoršovali, i horšími se stávali!“ Když ale biskup žádosti jeho ovšem nevyhověl, ano nepořádků v Curychu odkliditi se snažil: ztupil jej Zwingli hrozným hanopisem, nadepsaným „Architeles“, ač se jemu před vysvěcením na kněze přísežně k „uctivosti a poslušnosti“ byl zavázal. A přese všechny své sliby ku bezženství, čistotě a poslušnosti oženil se veřejně ku pohoršení přemnohých s vdovou Annou Mayerovou, s kterou byl již dříve po delší dobu souložil.

Současně kázal ničiti oltáře, obrazy i sochy v kostelích; krutě zapovídal katolické služby Boží, zejména mši svatou a udílení svátostí. Zároveň zaváděl od r. 1524 bohoslužby své, o jakých dotud slýcháno nebylo, a slavil svou „ve-

čeři Páně“ takto: Postaveny byly košík s chleby a kalich s vínem na stůl. Jáhnové přečetli 11 kapitolu I. epištoly ku Korintským, a 6. kapitolu evangelia sv. Jana, které obsahují zaslíbení a ustanovení nejsvětější Svátosti. Pak farář shromážděné oslovil, chléb požehnal, lámal, dával přítomným, z nichž si každý kousek ulomil. Zároveň postaral se Zwingli, podobně jako Luther, o vydání Písma svatého takového. aby z něho novou víru svou dokazovati mohl.

3. R. 1525 nepohodl se Zwingli s Lutherem ve výkladu učení o nejsvětější Svátosti; načež v urputném nepřátelství oba vytrvali, a bohatýr Luther bohatýru Zwinglimu vynadal „nejzáhubnějších kacířů“; nazval jej „pravým antikristem, proti němuž i papež jest andělem světla“; a Zwingli způsobem jízlivým jemu podobně lichotil, a ho ku z osti jeho kantorovati se jal.

A podobně „svobodomyslně“ jako proti katolíkům i lutheránům vystupoval Zwingli i proti novokřtěncům, kteříž přece právě tolik práva měli ku svému novému učení, jako Zwingli; a přiměl radu curyšskou k tomu, aby jich buď z území svého vyhnala, po případě vymrskala, anebo žalařovala, nebo odpravila. Tak r 1527 Zwingli schválil, aby učený novokřtěnec Manz a ještě dva jiní byli utopeni, řka: „Qui mergunt, mergantur!“ To jest: „kteří potápěním znova křtí, ať jsou potopeni!“ Téhož Manze společník Blaurock byl vymrskán, a jiní byli uvězněni.

Z „požehnaného!“ takovéhoto boření, a z té příčiny, že přívrženci Zwingliho nechtěli toho dopustiti, aby věrným katolíkům životní potřeby dováženy byly, povstala krvavá válka, v které odpadlý a znemravnělý kněz Zwingli v plné zbroji válečné sám padl, a sice ve vítězné bitvě katolíků u Kappelu, dne 11. října 1531.

Jest na pravdě, že mezi současníky Zwingliho byli také jiní zvrhlí kněží, jako všude jest více méně koukolu mezi pšenicí; ale my katolíci koukol nazýváme vždy koukolem, a nikdy ne pšenicí! Odsuzuje-li náš kašpárek špatné kněze pro jich chyby vůbec: činíme totéž i my; ale právě proto také žádného zvrhlého kněze nenazýváme „bohatýrem bezúhonných mravů“, jak komplimentuje kašpárek Zwinglimu! Neboť byli-li za Zwingliho kněží někteří, anebo i mnozí zpustlými humanisty: byl z nejhorších Zwingli sám, poněvadž jiní bohužel pohoršovali věřících svými mravy: ale Zwingli nečinil toliko toho, ale sdělal i zcela novou víru, o jaké po celých patnácte století křesťanských slýcháno nebylo, an jako Luther učil, že lidská vůle není svobodnou; že přikázaní Boží ani s pomocí Boží plniti nemůžeme, abychom si tak u Boha odměny zasloužili; a že pouhá víra bez bohulibých skutků ku spasení vede. Takto ale veškerému životu křesťanskému jako základů ubral, celý život opravdu křesťanský z kořenu vyvrátil, poněvadž jeden každý tak žije, čili takové „mravy“ má, jakou „víru“ má, čili jak věří!

4. Kdyby nebyla věc tolik smutná, musil by nám svrchovanou měrou špásovitým býti způsob, jakým kašpárek rannský svého drahého Zwingliho na „bohatýra bezúhonných mravů“ pasuje! Porovnává ho se sv. Pavlem, jenž před obrácením se na víru byl fanatickým fariseem, a krvelačným pronásledovatelem učeníků Kristových; a se sv. Augustinem, jenž před svým na víru obrácením vedl život nevázaný i prostopášný! Tohle přece je podařené porovnání s „bohatýrem“ Zwinglim!

Ale dal pozor, můj šocínku! Sv. Pavel býval krvelačným fariseem, pokud víry Kristovy jakožto

pravé nepoznal; když ale na cestě do Damašku byl od Samého Spasitele způsobem zázračným poučen, že kdo učeníky Páně nespravedlivě pronásleduje. Jej Samého pronásleduje: z náhlého poznání svého hrůzou se zachvěl, ale ihned odhodlaně se otázal: „Pane, co chceš, abych učinil?“ Načež ze zaslepeného nepřítele Kristova stal se nejobětavější a nejhorlivější apoštol Jeho! Sám vypravuje příkladně o přemnohých modlitbách, strádáních, pracích i utrpeních, jež pro Krista snášel (II. Kor. 11. a 12). A jak dokonale Pánu za dřívější pochybení svá zadost učiniti se snaží, vypravuje slovy „Tresci tělo své, a ve službu (je) podrobuje, abych snad, jiným káže, sám nebyl zavržen“ (I. Kor. 9, 27). Dělal Šavel-Zwingli něco podobného? I kde pak! I dle doznání Francínkova byl zhýralým knězem; „bohatýrem bezúhonných mravů“ nazývá ho teprve potom, ne když by za mravní neřesti své pokání byl učinil, ale když — v hříších těch dále pokračoval, a ku veřejnému smilstvu s Annou Mayerovou, s kterou v žádný před Bohem platný sňatek jako katolický kněz vstoupiti vůbec nemohl, přidal hrozné tupení Církve; ukrutné týrání katolíků pro jich věrnost k odvěké bohoslužbě; a krvelačnost i proti jinověrcům vůbec!

A podobně i sv. Augustin žil sice všelijak prostopášně, jak se k tomu sám v hluboké pokoře přiznává ve veřejné zpovědi, kterou učinil ve zvláštním, obšírném spise, nazvaném „Vyznání“. Avšak tak žil, pokud ještě křesťanem nebyl. Když pak i on ze zvláštního řízení Božího, a ku dlouholetým modlitbám své sv. matky Moniky poznal pravost víry katolické, a pokřtiti se dal: tu začal život nad míru kající, tak že povolán jest do řady kněžstva, a stal se později biskupem, vyznavačem, a jedním z nejznamenitějších učitelů Církve! O životě

jeho opravdu kajicím vypravují dějiny Církve, i jeho „Vyznání“. Jaké pak ale pokání činil Zwingli za veřejné nemravnosti své?!

5. Ano ze světců mnozí vedli napřed život lehkovážný; ale pokáním upřímným smazali provinění svá. Maří Magdalena byla veřejnou hříšnicí; ale milostí Boží dotknutá, vyprosila si odpuštění od Samého Spasitele; od té doby věrně se Ho přidržovala; když téměř celý svět Ho opustil, ona pod křížem Jeho stála, a Krev Jeho usmiřující na sebe kapati nechala. Po slavném nanebevstoupení ale až do smrti jako poustevnice v kajicnosti žila.

Velice provinil se sv. Petr, hanebně zapřev Pána. Pán ale za troje zapření, vyžádal si od něho troje vyznání, jak o tom vypravuje pěkně sv. Jan (21, 15—19); hříchu mu odpustil, a opět na milost ho přijal. I vstával od té doby Petr každé noci při kuropění, a ač odpuštění provinění svého od Samého Spasitele byl obdržel, přece každé noci znova si ho připamatoval, a ho oplakával, tak že od častých slz celé rýhy po tváři se jemu vymočily; a konečně i život svůj pro Mistra svého položil.

Tak jednají křesťanští kajicníci, aby jim Bůh odpustil. Může kašpárek rannský jen zdaleka něco podobného vypravovati o Zwinglim? Jakým pak tedy způsobem stal se z něho jen ten „bohatýr bezúhonných mravů?“ My víme z Písma o člověku, že napřed spolubratry své okrádal o milodary věřících; pak i Mistra svého prodal i zradil, tedy ve špatnostech pokračoval — jen že naposled si zoufal i sebevrahem se stal! Také tedy „bohatýr bezúhonných mravů?“

6. Připadá mi tu kratochvilný inserát z novin. Stálo tam: „Kdo má nos červený od pití, nechť zašle 5 zl. honoraru na firmu N, a dostane se mu

rady, jak by se své ohyzdné červně zbavil.“ To čta jistý nemírný milovník vína, jenž musil pro svůj červený nos často škádlení poslouchati, řekl svému příteli: „Vzal tu pětku kozel. Zašlu ji tam, aby se mi kamarádi nemohli více posmívati“ I zaslal tedy na udanou adresu 5 zl., načež s poděkováním obdržel tuto pěknou radu: „Máte-li nos od pití červený, pijte ještě více, a on Vám zmodrá!“ A dle toho i náš rozmilý kašpárek také nás kašparuje. když tvrdí: Zwingli byl zvrhlý kněz, pokud ještě v Církvi byl; kdy ale nadobro i odpadl, a ku starým, neusmířeným vinám nových, hrozných přičinil, až zmodral — začal býti tím „bohatýrem bezúhonných mravů!“

Můj zlatej milej! Nemohl by nám sám říci, jak pak se asi říká tomu, kdo tak směle nejhorší špínu leje na veškeré duchovenstvo z doby Zwingliho; kdo ne na základě historických pramenů *nestranných* ale na základě výmyslů prolhaných *utrhačů* celý stav duchovní v bláto by zašlapal, kdyby jen mohl? No řekl to jen; nestyděl se! No — no — to dovede sotva jiný tou měrou, jako — nu jako — „extrapravdář“ rannský, jemuž i sám Janssen při tisících tisíců citátů z pramenů protestantských, přece jen pravdu nemluví, poněvadž on ji má spachtovanou na celý život svůj sám a sám!

Dobře Sednout!

C) O Janu Kalvínovi.

1. Do trojice, jenže ne té „svaté“, t. j. do trojice vynikajících lžireformatorů — pardon: „bohatýrů bezúhonných mravů“ — patří Jan Kalvín. Narodil se dne 10. července r. 1509 v Pikardii, a počal

své „ušlechtilé“ dílo boření tedy později, nežli Luther, Zwingli a jejich následovníci, když již měl od nich rozličné cestičky vyšlapány. Knězem nikdy nebyl, ale přece r. 1521 obdržel s pomocí dobrodinců po nechvalném obyčeji té doby obročí duchovní, jež později zaměnil za místo faráře. Byl tedy také jedním z těch „duchovních“, na něž se naše bumbrlátko právem tolik hněvá, že z důchodů církevních žijíce, Církvi jen — hanbu činili!

I vychoval si jej lutheranský profesor Melchior Wolmar, doufaje z něho míti jednou neohroženého zastance náhledů svých, poněvadž záhy při něm pozoroval neobyčejnou svéhlavost a umíněnost, což jest vždy známkou — „bohatýrů bezúhonných mravů!“

2. Kalvín začal buš ní své do „přepychu“ papežův i biskupův, do „zkaženosti“ kněží i řeholníků již za svých studií v Paříži docela po způsobu, jaký i ostatní nepovolaní „opravci“ čili lépe řečeno „odpravci“ Církve byli si tehdy oblíbili. Poněvadž ale král Fratišek, znaje hrozné následky náboženských převratů v Německu, počínání Kalvínovu rázně se opřel, utekl Kalvín z vlasti své do Basileje ve Švýcarsku.

Roku 1535 vydal „Výklad náboženství křesťanského“, v němž po svém způsobu učení Spasitele vykládá, Církev Páně při tom bezmezně tupí, a tvrdí podobně jako mohamedáni, že Bůh — ač nejvýš spravedlivý!“ — přece některé lidi, aby na nich Svou spravedlnost (!) ukázal, ku věčné záhubě předurčil, kteří pak, ať činí, co činí, do pekla přijdou. A k tomuto hroznému učení připojuje Kalvín u výkladu kapitoly 9. verše 18. epištoly ku Římanům, že prý ďábel jest služebníkem Božím, jenž předurčené ku záhubě k hříchu svádí,

a sice k rozkazu Božímu! Tak i krvesmilství Absolonovo bylo prý dílem Božím!

Jiné lidi prý předurčil Bůh ku spasení, aby na nich své milosrdenství ukázal. A ti, kdyby i nejhroznějších věcí natropili, konečně přece spaseni budou, ba spasením svým jisti jsou!

Není liž pravda, to jest asi zrovna tak, jak učí svatý apoštol národů v listě ku Filippenským (2, 12.), řka: „S bázní a třesením spasení své konejte,“ totiž o ně *se přičiňujte*?!

Kdo se tedy pevně domnívá, učí Kalvín, že spasen bude: může dle toho páchati i nejhorší věci — vždyť ony mu na konec přece jen neuškodí, a on i při všech špatnostech přijde přece do nebe!

To jest jako: když se pevně *domnívám*, že mám stotisíc v kapse, *jest* tam jistě 100.000; *domnívám-li* se pevně, že mám v bedně milion: *mám* v bedně milion! a domnívá-li se kdo, jako Francínek, že jednou s Kristem Pánem splyne (str. 129), bude to také jistě! Jen dal, Francínku, při takovýchto náhledech pozor, aby nehapal jednou hůře, nežli když kázal na průbu v Proseči, stoje na stoličce, a ta pod ním zrádně kotrmelec udělala!

Učení Kalvínovo o předurčení čili o praedestinaci ovšem že všemu pravému životu křesťanskému kořeny podťalo. Poněvadž je ale Kalvín za pravé vydával, není divu, že pak pohrdl i veškerou bohoslužbou zevnější, a záští nevyhladitelnou nastupoval proti jakýmkoli obřadům Církve katolické, jež přece srdce člověka k Bohu tolik povznášejí! I bořil také oltáře i sochy i úctu k nim způsobem nejnásilnějším, a odpůrcem svým nadával slovy nejhanebnějšími!

Rozmilý Francínku! přečetl si svá lejstra znova, a pak rozpomenul se na své vybrané nadávky a ne-

ustálé tupení Církve katolické: a řekl mi, zdali nevidí v nich jako fotografii „bohatýra“ Kalvína, mistra svého?

Kalvín byl necitelným tyranem oproti jiným; a právě tak necitelným a beze vší lásky představoval si i Boha; a tak upadl v blud o předurčení. Podivným při tom jest jen to, že při bludech svých odvolával se k učení sv. Pavla a sv. Augustina, kdežto jindy z Učitelův i Otců církevních si jen posměchy dělal! A dle vzoru jeho, ovšem že s malým právem, také náš kašpárek přirovnává Zwingliho k těmto „svatým“ velikánům!

3. Zatím způsobili v Ženevě divocí kazatelé Viret a Farel svým zuřivým bořením památek katolických takové vzbouření, že rozkvašených myslí sami uchlácholiti více nedovedli, a proto přizvali si Kalvína na pomoc. I učiněn jest r. 1536 Kalvín profesorem a kazatelem v Ženevě. Aby tedy v Ženevě klid nastal, jehož bez jednoty u víře nebylo lze docíliti, složil Kalvín s Farelem nové „vyznání víry, k němuž se měli všichni obyvatelé města i území jeho přísahou (!) zavázati“ — toť se ví, že dle té známé evangelické „svobody“! Načež Kalvín sestavil také „duchovní konsistoř“, jež měla nad přísnou kázní bdíti a neposlušných trestati i tresty občanskými. Když ale oproti tyranství této konsistoře dostala vrch strana „svobodomyslných vlastenců“, obdržel Kalvín dne 23. dubna 1538 rozkaz, aby do 3 dnů i se svými druhy město opustili.

Kalvín odebral se do Štrassburku, kde snažil se s bludaři německými ve shodu přijíti; následkem čehož přešil kabát víry své čili pozměnil svůj „výklad náboženství“ i svůj katechismus, jakož i jiné své spisy.

Zatím snažil se biskup ženevský způsobem mírumilovným pokoj v Ženevě zjednati. Kalvín dověděv

se o tom, napsal Ženevským dva listy naplněné nejohyzdnějším tupením Církve katolické i učení jejího, jež jsou i pramenem nadávek Francínkových. Tak dílo biskupovo zmařil, a i návrat do Ženevy si usnadnil.

4. Když se tam dne 1. září r. 1541 vrátil, bylo prvou prací jeho, aby duchovní konsistoř znova zřídil. Na to zavázal kazatele, aby v jednotlivých rodinách konali zvláštní vyučování u víře, kterou on si byl vymyslil, a od každého úda rodiny zvlášť aby vyžadovali vyznání víry té. Jakým právem asi? Vedle toho potlačil Kalvín divadla, tance i jiné veselí s neúprosnou přísností.

Zřídil také — dal hezky pozor, moje koťátko, aby toho nezaspal (!) — *zvláštní sbor inkvisiční*, jenž měl u víře podezřelé ve všech krocích co nejpečlivěji pozorovati, a k odpovídání potahovati. I vymyšleny na potrestání jich hrozná mučidla. Vinníci byli žalařováni, ukováni, upalováni, stínáni! Nesčíslní lidé i pro nepatrné věci byli z města a území vyhnáni anebo odpraveni. Radní protokoly z let 1542 až do 1546, kdy Kalvín vládl, udávají, že mimo jiné bylo 58 lidí pro víru odsouzeno na smrt, 76 do vyhnanství, a mezi těmito bylo 27 pro pouhé podezření (!) trestáno. Celkem čítá se na 414 osob, jež vehnal Kalvín do rukou katových.

A na ospravedlnění této hrozné ukrutnosti své sepsal Kalvín i zvláštní spis, v němž snaží se dokázati, že jinověrci i mečem hubeni býti mají! Jakým asi právem Kalvín doléhal na přijetí víry od něho samého vymyšlené?

5. Francínek *vyčítá Církvi katolické také inkvisici*; ale neprávem. Církev katolickou založil Kristus Pán, aby pravdu hlásala; neboť proto přišel On Sám

na svět, aby pravdě svědectví vydal, jak vyznal Pilátovi (Jan 18, 37.); a Ducha pravdy (Jan 14, 16.) a Svou pomoc (Mat. 28, 20.) slíbil jí po všechny dny až do skonání světa. Jest tedy povinností Církve Páně, aby věřící před bludy a bludaři varovala a i tvrdošijné kaziče víry čili kacíře trestala. V prvních stoletích tak činila pouze skrze uložené pokání anebo vyloučení z Církve. Když stát počal býti křesťanským, počali panovníci světští rozsévače různic náboženských považovati také za rušitele míru v zemi vůbec, a dle toho trestali je i oni. Tak r. 1231 vydal císař Bedřich II., bojovný odpůrce papežův, zákon zvaný Schwaben- u. Sachsenspiegel, dle něhož tvrdošijní bludaři či kacíři Gnostici, Albigenští a Kataři, socialisté tehdejší doby, měli upálením trestáni býti. Na základě tom upálen byl také Jan Hus, když bořivého učení svého odříci se nechtěl, a od Církve jakožto kazič víry byl označen. Toho zákona bál se ještě po stu letech Luther, aby „tělíčku“ jeho ublíženo nebylo.

Inkvisice čili vyšetřovacího soudu církevního o pravé víře uchopily se tedy v pravdě vlády světské, aby pomocí jeho světskou moc svou rozšiřovaly a upevňovaly, jako v Benátkách, Francii, Portugalsku, zejména ale ve Španělích, jak o tom svědčí sami dějepisci protestantští Ranke, Leo a Guizot. A v době církevní revoluce v 16. věku uchopily se jí zejména vlády protestantské (!), jako příkladně v Anglii, na vyhubení — katolíkův a ku pálení čarodějnic, jež měly za spolčené s ďáblem. Tak, můj kochánku, tak!

6. *Jak zejména Kalvín inkvisice své užívati dovedl*, ukazují příkladně tato ukrutenství, kterých snad ani extrapravdář rannský nepopře, poněvadž

nejen katolíci, ale i protestanté o nich vypravují a vesměs jich odsuzují.

a) Šebastiana Kastalio, jenž počal se s Kalvínem různiti zejména v učení o svobodné vůli, za to Kalvín znectil nadávkami, nazvav ho rouhačem, štěkajícím psem, nevědomcem, nestydou, podvodníkem, svůdcem, sviňákem! Nespí Francínek a slyší? Horšího jemu jen proto neudělal, poněvadž Kastalio v čas ze Ženevy se vytratil!

b) Jeronym Bolsek, lékař, prohlásil se veřejně proti Kalvínovu učení o předurčení; za to byl vsazen do žaláře, později nálezem soudním ze Ženevy i z Bernu vypověděn.

c) Městský radní Petr Ameaux (Amó) vyjádřil se při hostině posměšně o Kalvínovi. Za to byl přes vůli celé rady od Kalvína do žaláře vsazen; a nechtěl-li ze Ženevy vyhnán býti, musil Kalvína za odpuštění prositi, kleče na ulici, v pouhé košili, a s hořící svíčkou v ruce!

d) Jakub Gruet, jejž Kalvín vícekráte s kazatelny znectil, psem ho nazvav, vydal prý jakési provolání proti Kalvínovi. Za to byl vícekrát na skřipec natahován, a pak dne 26. července r. 1547 od kata sťat!

e) Jistý Favre, musil i s dcerou svou, provdanou za kapitána Perrina, do žaláře proto, že si o svatbě zatančili. A když uražený tím Perrin z hněvu Kalvínovi pohrozil: byl sesazen, uvězněn; a když ze žaláře uprchl, v obrazu upálen!

f) Španělský lékař Michael Servede nesrovnal se s Kalvínem v učení o nejsvětější Trojici. Kalvín dal jej způsobem lstivým ve Viennu zatknouti, pro kacířství obžalovati, nejprve způsobem nejohyzdnějším v žaláři sužovati, pak dne 27. října r. 1553 veřejně na náměstí upáliti; k čemuž sám chladně

s okna přihlížel, jako i při jiných popravách s chutí činil!

7. Spisovatel Vilém Rassaeus nazývá proto Kalvína a pomocníka jeho Bezu — *dva vyvrhele;* a pro jich nepřirozená smilstva — dvě *sodomské ohavy!*

Tomáš Bozius o Kalvínovi vypravuje, že byl již jako mladík ve svém rodišti Noyonu pro sodomii zatčen, a veřejným soudem na hranici odsouzen.

Abraham Bozius vypravuje, že Kalvín toliko ku přímluvě místního biskupa nebyl upálen na hranici; za to vypáleno jemu bylo potupné znamení na bedra. Načež on církevních důchodů — kterých posud užíval — se zřekl, a prchl.

Učený Tomáš Stapleton, profesor universitní a vrstevník Kalvínův, vypravuje ve svém „Promptuarium", že do jeho doby chovají v soudním archivě noyonském dokument, dle něhož „bohatýr" Jan Kalvín — ale žádný katolický (!) příbuzný jeho, jak to krásně točí kašpárek rannský! — usvědčen byl ze sodomie. Později se přátelé jeho ovšem o uklizení tohoto hrozného svědka přičinili.

Když Kalvín opanoval Ženevu docela, „papežoval" tu podobně, jako Luther ve Wittenbergu, a Zwingli v Curychu. Po několik roků měl Kalvín i klíče od městských bran v rukou svých. Tehdy si vydržoval také sličného kluka, jehož neřestně užíval.

Sám přívrženec Kalvínův Theomar tvrdí, že přívrženci vytýkají jemu těchto *devět ohyzdných neřestí:* Že posud žádný odpadlík od Církve katolické tolik zle neřádil, jako on; že jest násilnický a ctižádostivý člověk; lakomec; bídný chlebař; lichvář; karbaník; prainfamní chlipník; mstivý a krvelačný; prchlý a vzteklý chlap!

8. Takto svědectví vydávají o životě Kalvínově lidé jemu blízcí, kteříž zajisté aspoň tolik víry zasluhují, jako Mikuláš Colladon, důvěrný „přítelíček“ Kalvínův, na něhož náš kašpárek se odvolává, a jenž prý líčí Kalvína, jenž sám svaté tupil, zrovna ve „svatozáři“!

A opět: Jaký život, taková smrt! O smrti Kalvínově vypravuje K. Schlüsselburg, protestantský superintendent stralsundský (ve své Theol. Calvini): „Bůh, který nebývá posmíván, zjevil ještě na tomto světě soud Svůj nad chtíči Kalvínovými. Neboť Kalvín zemřel všivinou, a z jeho ..... lezli červi, a z rány povstal nestydatý zápach, že nikdo delší dobu u něho nevydržel. To vytýkají veřejně Kalvínovi ve spisech a zároveň v nich o jeho nezřízeném životě, všelijakých neřestech, a *o sodomské chlipnosti* hrozné věci vypravují. Právě proto prý mu vrchnost vpálila znamení.“ Tedy o tom vypáleném znamení Kalvínovu byla tehdy známost obecná!

A jiný závažný dějepisec protestantský, lutherán Boost (Reformation u. Revolution in Fr. S. 18. a 19.) o Kalvínovi píše: „Mocná Boží ruka dotkla se tohoto kacíře tak těžce, že na *svém spasení zoufaje, a ďabla vzývaje*, v ustavičném zaříkání, proklínání a rouhání se, duši svou přebídně vypustil. Do jeho tělesné, za živa hnijící nádoby červi se dali, tak že pro puch, z něho vycházející, žádný nemohl na blízku vydržeti.“ „Proto také, když umřel, nesměl nikdo k jeho mrtvole do umrlčí komůrky vejíti... I popílili si černým šatem zastříti obličej mrtvoly,“ dokládá učený Audin (Kalvin 2. B. Str. 222).

9. Takto vypravuji já dle spolehlivých, nekatolických spisovatelů, abych se uchránil vý-

čitky, že snad jen ze záští, kterého věru v sobě necítím, nechvalně o tom zlatém „bohatýru bezúhonných mravů“ píši. Francínek mi snad zase vyčte, že po jiných papouškuji; dobře, tedy papouškuji. On po dějepiscích i nejzávažnějších, a jména světového, jako Janssena, „papouškovati“ považuje tedy za něco opovržení hodného, a ve své „mravní“ vyvýšenosti nepapouškuje, ale — *dělá si tedy historii sám!* A dle té jeho extrahistorie nechává svého „svatého“ Kalvína kázati „o věcech svatých“, žíti na výsost „mravně“. Poněvadž ale i „nejmenší přikázaní tížilo Kalvína jako hora;“ a on prohlásil, „že žádného zachovávati ani nemůže,“ vlastně žádným vázati se nebude: byl „mravným“ hned! Jak snadná to věc, státi se mravným dle Kalvína!

A jako ve vylhaně svatozáři nechává Francínek náš Kalvína žíti, tak ve vybásněné „nábožnosti“ nechává ho i umírati. Ale k čemu tolik nábožnosti? Byl-li Kalvín určen k spasení, jak učil: nemohl mu ho tak jako tak nikdo vzíti; a nebyl-li určen do nebe, a jsou-li dle učení jeho dobré skutky i nepotřebné, i docela hříšné, poněvadž prý ujímají zásluhám Kristovým: proč se tedy modliti?

Všecko by to o tom pěkném životě a vzorné smrti Luthera, Zwingliho i Kalvína, jak to náš extrapravdář nepapouškuje po dějepiscích, ale dle svých extrapravd vypravuje, bylo velmi hezké, jen že to právě — jest báseň, a nepravda!

10. Líčí-li přátelé Lutherovi, Zwingliho a Kalvína život jich jakožto ctnostný, a smrt jich jako křesťanskou, dokazují lžemi svými jen tolik, že se za život a bídný odchod jich na věčnost sami — stydí, a dle pravdy styděti musí!

Nám katolíkům stačí, že učení všech tří těch „bohatýrů bezúhonných mravů“ *Církev svatá na*

světovém sněmě tridentském, jakožto neslýchaná kacířství způsobem nejslavnějším zavrhla i odsoudila, a každého z obcování svého vylučuje, kdo by se bludů jich přidržoval!

Mojžíš činil zázraky, proroci činili zázraky, Kristus Pán činil zázraky, apoštolé je činili a Bůh skrze své skutečné apoštoly a opravdové nápravce mravů dle moudrosti Své a dle potřeby naší stále ještě činí zázraky, aby lidí, pravdě přístupných, přesvědčil, že opravdu jménem Jeho působili, a působí. Mezi vyznavači všech těch „bohatýrů“ ale nenašel se posud za všechna minulá století *ani jediný* člověk, jemuž by byl Bůh takového svědectví vydal: čímž jest i dokázáno, že nebyli oni posláni od Boha, ale počali i základy bohulibých mravů bořiti učením nepravdivým, napodobujíce tak toho *nejprvnějšího „reformatora“* slov Božích, ďábla v ráji, jenž slovo Boží: „Se stromu uprostřed ráje nejezte — sice smrtí zemřete!“ zreformoval takto: „Jen jezte! Nikoli nezemřete! Bůh nemluvil vám pravdy; on vám jen požitku toho a z něho vyplývající „svobody“ a „osvícení“ nepřeje. Jen jezte, a vyrovnáte se Jemu — *budete jako bohové!*“

11. Také odvolání se na to, že učebnici pro střední školy od prof. Tippmanna české biskupské konsistoře schválily, a v téže mluví se o „přísném Kalvínově mravu“, nic neznamená proto, poněvadž vrchnosti naše duchovní stvrzují toliko to, že ve vyznačené knize není ničeho, co by „čisté víře Kristově a bohulibým mravům“ na odpor bylo; neapprobují ale pravd historických. A že prof. Tippmann vyhýbá se ve vypravování o životě Kalvínově všemu, co by jinověrce zbytečně dráždilo, a pláštěm milosrdenství zakrývá, co jim na

hanbu jest: plyne jen z té okolnosti, že právě psal knihu -- pro školu; a že katolíci vůbec, jsou-li jen od jinověrců na pokoji necháni, sami sporů nevyhledávají, a hádek se vystříhají!

Také není proti pravdě, napsati, že „Kalvín zachovával přísný mrav"; ovšem že ale musíme si při slovech těch na paměť uvésti, jak přísně, totiž jak tyransky-ukrutně (!) nastupoval proti odpůrcům náhledů svých. Také toho můžeme dopustiti, že chladný a k jiným bezcitný Kalvín později „žil zdrželivě"; myslím, že to bylo zajisté u věku jeho pozdějším, hlavně potom, když již zmrhané síly jeho tělesné ku dřívějším „radovánkám" více ne postačovaly!

* * *

Rozmilé poupátko! Posvítil jsem jemu tak dle pravdy na ty jeho „bohatýry bezúhonných mravů", poněvadž tomu chtěl. Jestli si tím a věci své prospěl, to jest jeho věcí! Mám ale za to, že jemu každý rozvážný člověk řekne: když on svými „ušlechtilými" spisy, „úšklebky a sprostými nadávkami" tento boj vyvolal, sám na rozum si našlapal! Já ale jsem ze všeho posavadního přesvědčen, že bude ty zvrhlé, nešťastné lžireformatory čili odpravce pravé Církve Páně i na dále nazývati „bohatýry bezúhonných mravů"; ano nyní teprve ano, just, a just ano! Já jemu jen na to: Milé srdéčko! Gratuluji k tomuto gustu, proti němuž ovšem marný každý další disputát!

D) O tom „požehnaném ovoci" lžireformace

1. Náš zlatý kašpárek rannský líče „bohatýra bezúhonných mravů" Zwingliho, vykládá toto zna-

menité mudrctví: Zwingli byl zpustlíkem, pokud byl katolickým knězem, poněvadž ve „staré“ totiž katolické víře „marně hledal pevné opory ku přemožení lidských slabostí; když ale vynalezl tu svou „novou“ víru, zanechal svých chyb (totiž nepovažoval více za hřích, co až potud jako katolický kněz za hřích považovati musil; a dle toho i žil!), a tak právě chyby Zwingliho sloužiti musí a slouží jen na svědectví ve prospěch výbornosti (!) reformace. (Str. 43. 44.)

Moje zlaté poupátko! Nemýlil se jen! Katolík, ať kněz, ať nekněz, nikdy *není ctnostným, ale jest vždy špatným katolíkem i člověkem*, když a pokud přikázaní Boží i církevní *ne*zachovává. Kdežto protestant jen tehdy, jde-li více za hlasem svého svědomí, nežli za bludnými učeními svého vyznání, bývá člověkem slušnějším a lepším; a jedná-li dle svých bludných učení, a je-li *tedy dobrým protestantem, stává se špatným člověkem!* Toť velikánský rozdíl mezi věrou katolickou a nekatolickou! Neboť Církev katolická vždy o to usiluje, abychom vůli Boží plnili, čímž stáváme se v pravdě hodnými; a podlou, hanebnou a ničím nedokázanou lží jest, že by byli kdy papežové komu dovolovali všeliké nestydatosti konati, jež dle slov apoštolských mezi křesťany ani jmenovány býti by neměly (Efes. 5. 3). Či může poctiveček rannský uvésti jen jediného platného dokladu, *kdy, kde* a *komu* který papež nebo biskup byl by svolení dal ku neřestem pohlavním? A jestli dle pouhých protestantských utrhání něco takového přece tvrdí — srovnal si to jen se svým svědomím a se svou poctivostí!

Církev má také prostředky ku nápravě hříšníka: a sice svátost pokání, ve které hříšník i nejhorší se očisťuje, když ji hodně přijal; má nejsvětější

Svátost, ve které člověk slabý bývá k boji proti pokušením sílen Samým Tělem Páně, aby v nich vítěziti mohl; má i vedení Církve, jež pravou cestu k Bohu ukazuje a na plnění vůle Boží naléhá.

Ale protestanté opravdových svátostí, vyjma snad křest, vůbec nemají; a učíce, že sama víra spasí, a že člověk vůli Boží vůbec ani plniti nemůže: učí tupému zoufalství anebo malomyslné netečnosti, a tak všem mravním pochybením vrata dokořán otvírají, aniž by pověděli, kterak člověk v mravech pokleslý vzchopiti by se mohl!

2. Že nepřeháním, a že víra protestantská ku nápravě mravů vůbec nevede, tomu na důkaz dovolávám se ne svědectví katolíkův, ale svědectví samých otců četných nynějších sekt protestantských! Tak dí mému zlatému koťátku zajisté věrohodný svědek Kalvín (De scandalis. Op. ed. Amsterod. 1677 vol. VIII. p. 71): „Když tolik tisíc setřáslo papežské jho, a jak se zdálo, lehce dalo se pod evangelium, jak málo z nich litovalo svých neřestí! Jaké jiné měla většina přání, než aby setřesouc jho pověry (dle náhledu Kalvína!) tím volněji se oddala vší lascivnosti!“ (svévolnosti a nestydatosti). Tak Kalvín o ovoci té své „reformace“!

Jiný „bohatýr bezúhonných mravů“, od Francínka vychvalovaný Luther, píše o výsledcích své reformace takto (Hauspostille, Walchovo vydání, sv. XIII. str. 2193): „Pravil jsem, že ti, kdož stali se evangelíky, stali se horšími, než byli před přijetím evangelia. Jest to naše nešťastná zkušenost, že ti, kdož žijí pod naším evangeliem, jsou neposlušnější, lakotnější a svárlivější, než byli pod papežstvím!“ A při jiné příležitosti, totiž při svých visitacích, hroznou zpoustu mravů při svých

vyznavačích znamenaje, prohlásil: „*Evangelíci jsou sedmkrát horší, nežli byli dříve*! Jednoho ďábla jsme vymetli, sedm jiných do nás vjelo... (!) Proto: Ať do toho hrom a blesk udeří a srazí všecko na hromadu!“ (Evers V., 55.) Jest to pěkné svědectví o té „výbornosti reformace“ 16. století, že není?!

Dal jen pozor, a neohlížel se pořád jinam! Povím mu ještě více. V Anglii zavedl zase svou extrareformaci Jindřich VIII., že jemu papež nechtěl dovoliti v manželkách handlovati jako v kudlách. A týž popisuje ovoce snah svých v poslední řeči své veřejně v parlamentě konané, takto (Collierova Ecc. Hist. III. p. 118): „Bible proměněna v rýmovačku a písničky posměšné pro každou hospodu. Jsem jist, že láska nebyla nikdy tak slabá mezi námi; ctnost nikdy na nižším stupni; a Bůh nebyl v křesťanstvu nikdy hůře uctíván!“ Co chce srdéčko ještě více zvědět, když *sami zakladatelé těch jeho sborů takto mluví*?!

3. Či snad se jemu tito cizí svědci méně zamlouvají? Dobrá; povím tedy něco z per domácích. V předmluvě k evangelické agendě české, již r. 1581 vydali církevní správcové „slovo Boží (prý) v čistotě kážící v království Českém,“ snesené z jiných, „s konfessí augsburgskou se srovnávajících“, jmenovitě „z wittenbergské, brandenburgské a z würtembergské“, jest takto psáno: „Co se circumstancií (okolností) dotýče, ty jsme proto tak srozumitelně a sprostně sepsati musili, že pro skromnost důchodů našich, kteréž ve vsích i městečkách máme, kaplany, kteréž bychom vedle sebe za některý čas cvičiti měli, chovati nemůžeme; ale mládenci hned ze školy, ba (nač žalostně naříkáme), od některých z verštatů zašlí řemeslníci, anebo z kanceláře pochlební lenochové

se berou, na svěcení (tehdy v ně tehdy ještě věřili!) se posílají a na fary se dávají; kteřížto dosednouce na fary, podle ztřeštěného mozku ledajaké pořádky zachovávají (a řádům Církve katolické lají!), anebo srovnávajíce se s námi v ceremoniích (tedy je také ještě měli!), v circumstanciích (ve vedlejších věcech) nerozum a bláznovství své pronášejí. Těm tedy, aby nevčasnou svou rozumností (!) a všetečnou smělostí (!) církev Boží a zvláště mdlé oudy téže církve tím méně pohoršovali, *kazili a hubili*, případnosti všelijaké srozumitelně a sprostně jsme sepsali, ne jakoby oni, zašlí řemeslníci a neužiteční písaři toho hodní byli, anebo jako bychom je ve zlém předsevzetí jejich fedrovati chtěli: ale že litujíce ubohého lidu, pohoršení aspoň poněkud v cestu vkročiti usilujeme, poněvadž dotčené zlé věci docela přetrhovati nemůžeme. Běda pak těm, kteříž ubohých svých poddaných lidí duše takovým voslům (!), kteří sami sebe spravovati neumějí, ku spravování poroučejí a svěřují (jak činily tehdy vrchnosti světské, že řádné důchody far i kostelů pobravše, pak takovéto stvůry samy ustanovovaly!)... Sepsali jsme ceremonie, abychom účastni učiněni nebyli zlého předsevzetí dotyčných zlých dělníkův a němých psů (!), kterýmž by užitečněji bylo na veřtatu sedě boty šíti anebo v kanceláři listy psáti, než se v ten svatý ouřad vetříti a mnoho set lidí zmařiti. Kdo examen (zkoušku) latinsky neumí a jemu nerozumí: nechť doma zůstane, hrnce, sudy a podkovy dělá, nechaje kněžství..."

4. A že věci tyto nejsou mluveny jen tak naplano u nás ani v cizině, o tom tuto jen pro příklad některé odstrašující doklady. Tak slyšíce sedláci

o svobodě evangelia Lutherova, začali krvavou vzpouru v červenci r. 1524. V samotném Švábsku bylo jich na 300.000 hlav! Napřed loupili jen zboží duchovních a kostelů, v čemž jim od vrchností světských nebráněno. Pak ale přenesli požár i do majetku světských pánů. Luther sám jich k tomu pobádal, nazvav požadavky jich „spravedlivými“ a je samy „pravou metlou Boží“. Když ale v krvavých řežích, zejména u Frankenhausenu, na 100.000 ubohých svedených bylo porubáno a nesmírných škod na majetku lidském, podobně jako u nás za Žižky, bylo učiněno: Luther sedláků se zřekl, na stranu pánů se přidal, a ve spise „o vrchnosti světské“ tvrdil, že „má vrchnost sprostý lid poháněti, bíti, věšeti, páliti, odpravovati, v kolo vplétati, aby byl na uzdě držán, podobně jako doháněno bývá prase a divoká zvěř!“ Jsou to slova evangelické „svobody“, že ne?

A ve spise „proti vražedným a loupeživým rotám selským“ zlořečí ubohým svedeným sedlákům a vrchnosti vybízí: „Ustrňte se nad ubohými lidmi, kteří od rozzuřených sedláků trpí: bodej, bij, škrť, kdo můžeš! Zemřeš-li v boji: blaze tobě; jsi pravý mučeník! Jest na čase, aby sedláci utraceni byli jako vzteklí psi! Kdo slitování má pro sedláky — Boha upírá, Jemu se rouhá!“ Po takovýchto řečech není ovšem divu, že lidé slyšíce sezváněti ku kázaním Lutherovým, říkali: „Zvoní se zvonem vražedným (Mordglocke)!“

5. Až do r. 1523 uznávali radní páni ještě duchovní moc biskupa kostnického nad sebou. Až když tam vrchu nabyla strana Zwingliho, jež naprostou rovnost všech lidí učila a i komunistické snahy na jevo dávala, přidala se městská rada docela ku Zwin-

glimu, jenž ve své kavalírské „svobodomyslnosti“ se světského meče jejího dovolával.

Roku 1525 zařízena v Curychu nová státní Církev, ve kteréž toliko mínění Zwingliho jakožto „čisté evangelium“ kázáno býti smělo. Katolická bohoslužba byla potlačena, oltáře zbořeny, obrazy rozbity a kostely vyčištěny tím způsobem, že rada městská „ku své ruce“ všechny jich poklady zabrala!

I byla „kořist“ ta nemalá, poněvadž křesťané byli tu nábožní a rádi pro čest Boží byli obětovali. Tak ve velechrámě zabrala rada dne 2. října roku 1525 tyto drahocenné věci: 4 stříbrná poprsí mučeníků curyšských; 4 stkvostné kříže; 4 těžké a bohaté monstrance; obraz Panny Marie s ozdobou 60 liber čistého zlata: 10 zlatých kalichův a t. d. Zlatých ozdob bylo přes cent, stříbrných centů několik.

A podobně hospodařeno i v jiných svatyních, k nimž měla rada městská moc. Statky duchovních ústavův a kláštery byly zabrány. Súčastnění se mše svaté bylo co nejpřísněji trestáno, až dvěma hřivnami stříbra. (Janssen III. str. 85. a násled.)

Z toho povstaly hrozné bouře a boje mezi pravověřícími, kteříž si toho olupování svatyň a kruté pokutování pro obcování katolickým službám Božím nechtěli dáti líbiti, a mezi těmi na statky církevní hladovými „reformatory“! A to jest ten zcela „jiný pořádek“, jejž zavedl Zwingli a který si Francínek tolik chválí!

Mnozí z těch učeníků Zwingliho, přejíce si blažený onen svět, o němž snili, co nejdříve ve skutek uvésti, snažili se veškeren řád násilím potlačiti, bezbožníky a modláře — totiž katolíky! — vyhubiti, a násilím zavésti společné užívání

statků pozemských i žen! Běda tomu, kdo se jim na odpor stavěl! Uměli to již tehdy tak dělat, jako naši červení socínkové! Kdo pak se nemá radovati z nadělení takových?!

6. A podobně, jako žíravina na živém těle, působila i ta lžireformace Jana Kalvína.

Chlubí-li se při poměrech takových protestanté ještě „svobodou svědomí“, jest to holý *švindl!* Na slovo vzatý dějepisec Döllinger, jenž pro pozdější své odpadnutí od Církve tak velice Francínkovi se zalíbil, napsal takto: „Historicky není nic nesprávnějšího, jako tvrzení, že (tak zvaná) „reformace“ jest snahou po „svobodě svědomí“. Pravý opak jest pravdou! Pro sebe lutheráni i kalvínci svobody vždy vyžadovali; ale také jiným ji dovoliti, kde byli silnějšími, nikdy jim nenapadlo! (Jest to pěkný obrázek, že ne?) Církev katolickou úplně potlačiti, vyhubiti, všichni „reformatoři“ měli za něco, co se samo sebou rozumí.“

Ano, „reformatoři“ pro sebe a přátele své nabírali plnou hubu „svobodou svědomí“, vyrozumívajíce jí ale jen hotovou nevázanost ode všech zákonů! Jiným, zejména katolíkům, nepropouštěli ale svobody svědomí žádné. O tom jen některé doklady pro příklad:

a) V Norimberce bylo od r. 1577 do 1617 z kacířství a kouzel ne usvědčených, ale jen podezřelých, 356 osob odpraveno a 345 zmrzačeno!

b) V Anglii napočítal Vilém Peun, nekatolík, 5000 lidí, kteří pro víru v žalářích zahynuli. A dějepisec Mackintosh vypočetl, že v Anglii bylo od roku 1660 do roku 1685 na 25.000 lidí pro náboženství uvězněno a 15.000 rodin zničeno!

c) V Dánsku měl do nedávna katolický řeholník dopadený trestán býti na hrdle.

d) Ve Švédsku bývalo vyznávání víry katolické hrozně trestáno. Muži bývali mučeni a usmrcováni; ženy znectěny. Oproti vší ženské stydlivosti nasypávali jim netvorové lidští střelný prach, jejž zapalovali. Pak s ubohými začali tančiti, se řehtati, je kopati i kousati, jako rozlíceni hřebci. Mnozí katolíci, aby ukrutností takových ušli, raději do lesů mezi zvěř se odstěhovali, nežli aby mezi takovými zpustlíky žili. Ba ještě r. 1854 bylo sedm paní, jež z přesvědčení katoličkami se staly, ze země vyhnáno!

e) Jak ukrutně bývali katolíci v Nizozemí pro víru pronásledováni, o tom píší sami protestanté věci děsné. Tak bývali katolíci posazeni nazí na otvory kovových nádob, v kterých byly hladové krysy. Pod nádobami rozdělán byl oheň, aby rozpálením nádob krysy byly tím více poháněny skrze živé maso na otvorech sedících katolíků se prožrati! Vypravují se ještě i hroznější věci, jež opakovati péro se vzpouzí.

f) Ve Francii nosil vůdce francouzských protestantů, čili jak tam říkali „hugenottů“ Briquemaut (Brykmó) pásek na krku ze samých uší povražděných kněží, jak vypravuje slovutný dějepisec kardinál Hergenröther ve svých církevních dějinách (III. 176). A Aubert le Mire vypravuje, že „hugenotti“ dle svých vlastních přiznání, v jediném roce 1562 zavraždili na 4000 řeholníků obého pohlaví; násilně znectily na 12.000 jeptišek; zničili 2000 klášterů, 90 nemocnic, a na 1000 kostelů! A považme, že podobné divoké řádění kalvinců francouzských, jako u nás husitské, trvalo tam na 50 let!

7. Jak málo „svobody svědomí“ u protestantů, také patrno z jich zásady: „Cujus regio, illius et religio!“ čili „čí jest území, toho ať jest i náboženství!“ Na základě této „svobody“ vrchnosti protestantské poddané své i vícekrát za sebou

ku změnám u víře i s ukrutným násilím donucovali!

Ne bez příčiny pravil Spasitel o fariseích slova, jež i o protestantech platí: „Podle ovoce jich poznáte jich!“ Francínek ale odhalí stehýnka, podívá se na všecko toto skrze svá kolínka, a zvolá vítězně: „Hurá! Jak výborné (!) ovoce přinesla, a přináší přece ta naše reformace! A just naše, a přináší! hurah!“

Jak by také nechválil, když je sám protestant, a k tomu — pastor!

VII. Jaké má Francínek vyznání víry.

Z té jeho uvedené „obrany“ té převýborné „reformace“, a těch výtečnických „reformatorů“ vysvítají následující znamenité články víry Francínkovy, jež já pro dobrou památku, a ve prospěch těch „bohoslovců“ jeho strany tímto v kytici jsem sestavil, pevně očekávaje, že mne za to náležité „uznání“ minouti nemůže! Očekávám totiž na jisto, že až bude zase Francínek v tom svém časopejsku vypisovati konkurs na stipendium, jež obdržeti může bohoslovec, jenž studuje „*zreformovanou dogmatiku — bez dogmat!*“ bude také dodáno, že jeden každý uchazeč bude se musiti napřed podrobiti z této jeho „reformované dogmatiky“ náležité zkoušce na vysokých školách jeho v Ranné; a těm tedy kandidátům hraji tímto sestavením do rukou! A sice bude pak třeba jednomu každému — toť se ví, že jen předurčenému! — podrobiti se zkoušce té před Francínkem, a pak ještě před jeho „generálním vikářem“, jímž jest kostelník jeho, který v neděli za

něho „služby Boží“ konává, když jeho slovutnost líbí zatím býti někde „na výletu“!

I má Francínek tato znamenitá „dogmata“, ovšem že od nikoho potvrzená, poněvadž on vůbec od nikoho a žádného stvrzení svých „učeností“ nepotřebuje, a just ne!

1. Předmětem víry jest *jen bible* — ač ona sama o sobě nikde toho netvrdí, ale naopak na přečetných místech k ústnímu poučování se odvolává. A poněvadž jedině bible slovo Boží obsahuje, jest dle Francínka důsledně všecko ostatní nepravdivé anebo aspoň zbytečné, co deset svatých apoštolů neevangelistů dle výslovného rozkazu Páně (Mat. 18, 19, 20) kázali, ale nenapsali, a což teprve učeníci jich v tradici, čili ústní podání sestavili.

Jestliže ale Francínek skutečně za to má, že jen bible, a samotná bible má býti zřídlem všeho života křesťanského, a vše, co není biblí odůvodněno, ničemným jest: kde pak asi našel v bibli, jakou mají míti helveti trucovnu? Kde je v bibli řečeno, že na místo hlavního oltáře patří kazatelna? Že do sborovny patří zvony, varhany? A na pastora jeho hazuka, a zrovna černá, a až na paty, a s bílými límečky, a čičatou čepicí? Že mají děti křtěny býti? Že třeba neděle místo soboty slaviti? „Věřím v Boha“ vyznávati? Kde že v Písmě stojí, že teprvé „farář“ mohl Luthera za oddaného prohlásiti? A jestliže protestanti, od Boha k vedení věřících ničím nepověření, zavedli jakési „řády“ čili „nálezky“; mají své pastory, seniory, superintendenty atd.: kterak může dědicům sv. apoštolů, skrze ně od Boha ku vedení věřících pověřeným (Mat. 18, 18; Jan 20, 21), míti za zlé, když oni dle úřadu svého a moci své jisté řády v Církvi zavedli?

2. Jiné „dogma“ Francínkovo jest: Bible jediné *prorokem* čili *neklamným vykladačem* jest jen Francínek rannský sám; nanejvýš jsou učiteli jeho ti „bohatýři bezúhonných mravů“. A neomylného úřadu učitelského v Církvi katolické Kristus Pán neustanovil, až znaje slabost lidskou, Petra udělal skálou Církve nezbornou, a apoštolům slíbil pomoc nezkrácenou na všechna století až do skonání světa, a Ducha pravdy!

Francínek sice dobře ví, že libovolné vykládání bible přivádí k nesčíslným stranám mezi protestanty, a přivedlo postupem časů k materialismu, pantheismu, deismu, liberalismu, ano k úplné nevěře i samých pastorů; ale proto neuznává přece, že by třeba bylo, aby Syn Boží pravdy Své proti libovolnému vykládání všem viditelným a neomylným úřadem vykladatelským zabezpečil; neuznává, ne a ne, a just ne!

Francínek chce ale v pravdě býti sám tím neomylným, když z neomylnosti viditelného zástupce Kristova na světě posměchy si činí, a mne ve své „obraně“, způsobem věru svrchovaně směšným, vyzývá, abych podal prameny víry katolické ku posouzení – jemu!!

Milé koťátko! Co a jak věřiti, a jak dle vůle Boží žíti, o tom nerozhoduji ani já, ale ani ne — on! nýbrž o tom učí neomylná Církev Páně; a sice ne ústy nějakých poutních zpěváků a starých babiček, jak se hloupě posmívá, nýbrž: na obecných sněmích církevních, anebo ústy papeže, jakožto vrchního učitele Církve a dědice neomylného sv. Petra.

Oproti bludařům 16. věku slovy nejpřesnějšími vyloženy byly nauky katolické na sněmu tridentském, od mnoha set nejvyšších hodnostářů i učenců církevních konaném; a netřeba tedy kontroly —

Francínka „extrapravdáře“! Apropos — nečetl nikdy básničku, kterou děti rádi deklamují, o „naduté žabce“, jež se tak dlouho nafukovala, až — praskla!?

3. Francínek dále věří a vyznává, *že Církev Páně jest neviditelná*, ač sestává z lidí viditelných; ač Spasitel představil jí viditelnou hlavu sv. Petra; ač ustanovil v ní viditelné apoštoly, jimž dal moc, aby jako oni od Něho povoláni i posláni byli, aby i nástupce své světili i posílali (Jan 20, 21) k lidem viditelným, poněvadž lidé bez viditelného vedení obejíti se nemohou!

Kdyby tomu ale Francínek sám opravdu věřil, že Církev na zemi, pro lidi viditelné, přece jest neviditelnou, mohl by si mysliti, že snad členy té neviditelné, a nikomu tedy neznámé Církve jsou i katolíci, a nechal by jich na pokoji! Proč tedy neustále proti nim a víře jich brojí? — Ostatně, on sám i ti jeho věrní mluví vždy o církvi své, jakožto o sboru stejně smýšlejících lidí na zemi, a tedy lidí viditelných; kterak tedy, že zase sestává pravá Církev jen z předurčených, a tedy neviditelných členů? Ó, to on ví, ale nepoví; a just a just nepoví! Kam by se také pak poděla ta jeho „učenost“, když by každému ihned bez „palmaru“ pověděl, co ve zlatém srdéčku svém přechovává!

4. Francínek má dále to „nezvratné dogma“, ač jinak protestanté své vyznání víry stále ještě předělávají, že *Církev katolická pobloudila*, čili v učení o Bohu a bohulibých mravech od učení Páně se odchýlila. Dal ale pozor! Jak pak říká on muži, jenž slova slavně daného nedodrží? Kým by byl tedy Kristus Pán, když apoštolům Svým slavně slíbil pomoc Svou až do skonání světa; a Ducha pravdy; a když Petrovi, hlavě všech, prohlásil, že na něm vzdělá Církev tak, aby

jí ani brány čili mocnosti pekelné nepřemohly: když by byl přese všechna Svá slavnostní ujišťování přece Církev Svou opustil, a v bludy upadnouti nechal? Má Krista Pána v pravdě — za *lháře* a *věrolomce?!*

A kdyby na pravdě spočívalo, že Církev katolická pobloudila, což tedy možným není, a že všechna ta usnesení nejslavnějších sněmů církevních jsou ničemná, všechna rozhodnutí dědiců sv. Petra vratká: pověděl tedy, *kde jen byla asi ta pravá Církev Páně až do 16. století*, kdy začali církve své budovati ti jeho „bohatýři bezúhonných mravů“?

A jest možno, že by byli Luther, Zwingli a Kalvín, v mravech tolik zpustlí, skutečně těmi nástroji Božími, kteříž měli, „prosté. původní obyčeje apoštolské“ znova zavésti? Čím pak to prokázali? *Kterak pověřil jich Bůh?*

Ani on sám ničeho takového o nich nevypravuje, ba ani vypravovat nemůže!

A který že z nich by byl ty „prosté, původní obyčeje apoštolské“ znova zavedl, když učí jeden každý něčemu jinému, a na vzájem nadávkami nejsurovějšími se zasypávají; jeden druhému spojení s ďáblem přičítá; jeden druhému se záští neukrotitelnou odpor činí?

Kdyby tak náš kašpárek chtěl tu lásku „reformátorů“ hezky z blízka viděti, poradil bych jemu, aby se v Pardubicích pozeptal po tom, jak rozkošně se k sobě mají ti pastoři ze strany helvetské, a ze strany lutheránské!! Famós!

Jest to možno, aby tito všichni vedeni byli, jak praví, Duchem *svatým*, duchem *lásky*, Duchem Božské *pravdy?* Kdo se zdravým rozumem,

a při chladné rozvaze, bez brejlí fanatismu, může tomu věřiti?

Tvrdí-li Francínek, že *bylo nápravy v Církvi zapotřebí:* jest to na pravdě potud, pokud se jedná o nápravu namnoze pokleslých *mravů;* ale nikdy nemohlo se jednati o nápravu čili o reformaci *učení,* od Samého Syna Božího pocházejícího, a v neomylné Církvi chovaného!

Že nápravy v mravech třeba bylo, o tom nikdo nepochybuje, kdo uvažuje, kterak zejména po dobytí Cařihradu, když učenci východní na západ se odstěhovali, a tu svou lásku ku starému umění, ale i ku starému pohanství rozšiřovali, a křesťanství s pohanstvem směšovali, povstaly školy humanistů, čili polopohanů, jichž náhledy načichli i ti, kteří později stavu duchovnímu se věnovali, a pak i duchovními jsouce, po způsobu humanistů žili, Církev a zřízení její v posměch brali. A poněvadž nebylo tehdy telegrafů a telefonů ani železných drah, mnohý nešvar dlouho zůstával v úkrytu, a tu jako jedovaté bejlí dále se rozmnožoval.

Ale právě ze řad takovýchto zvrhlých duchovníků, humanistů, povstali muži, jichž život on sám neřestným vyznává, pokud v Církvi žili: ale pak za život „bohatýrů bezúhonných mravů“ prohlašuje, když v neřestech svých tolik se upevnili, že i z Církve vystoupili; a aby co špatného při nich bylo, špatným více se nezdálo, víru Církve Páně přeměnili, sebe za sproštěny zákonů Božích prohlásili, a z „pouhé víry“ spasení si přislibovali! A ti že by byli v Církvi nápravu zavedli, kteří ani sebe nenapravili, ba ani *napraviti nechtěli?!*

Hrozná třicetiletá válka jest ovocem protestantství 16. věku. Revoluce francouzská jest dítkem náboženské revoluce protestantské. Nynější náboženská

vlažnost, a namnoze čirá nevěra socialistů a anarchistů jsou ohyzdnými, mrzáckými potomky toho zcela volného a bezuzdného bádání v Písmě, jež na žádnou autoritu se neváže!

5. Další dogma Francínkovo jest to, že prý se *„nové idee na svět rodí“*; a z toho soudí že ty staré mají býti odklizeny, a s nimi ovšem i Církev katolická, jež je hlásá.

No, milé bumbrlátko! Idee čili myšlénky nové rodí se ovšem mezi lidmi — *ale nikoliv nové pravdy!* Neboť pravdy jsou věčné, jak pěje Žalmista Páně (118, 160): „Počátek (základ, nejpřednější věc) slov Tvých jest *pravda*;“ a tato pravda přicházívá u lidí časem jen k lepšímu poznání.

Kdo ale tyto pravdy Boží hlásá lidem, jimž jest pravda pro jich zvrhlé žádosti odporná, musí se ovšem uchystati na nepřátelství od nich, jak již Sám Spasitel připověděl Svým apoštolům: „Budete v nenávisti u všech národů pro Jméno Mé“ (Mat. 24, 9.).

Tuto nenávist skládají bludaři posud na papeže, biskupy, kněze i řeholníky, a všemožné zlo o nich mluví. Na to odpovídám jim jen slovy Spasitelovými: Ty, kdo jsi bez hříchu, vrz po chybném sluhovi Kristovu první kamenem! (Jan 8, 7.) Či jest již někdo odsouzení hoden proto, že jemu někteří spílají? Jsem-li již proto člověkem ničemným a zavržení hodným, že kterýsi svévolník hodil po mém lepším kabátě blátem, aby mi ho zohavil?

A tak posud se děje. Jedni příkladně papeže Pia IX. jako vyznavače a světce uctívali; a jiní zase ze záští mrtvolu jeho znectili, a při převážení na hřbitov násilím do řeky Tibery vhoditi usilovali! Jedni kněze ctí pro milosti, jichžto jest on od Boha ustanoveným rozdavatelem (I. Kor. 4, 1.): a jiní zneuctívati ho nepřestávají, byť by jim kdo tisíckrát křivdu jejich dokázal!

Kdo svévolně oči zavírá, nevidí ani světla slunečního; kdo z úmyslu uši zacpává, neslyší; kdo se přesvědčit nechce dát, jako příkladně Hus poučení ani od celého sněmu církevního přijati nechtěl: toho na světě nikdo nepřesvědčí!

A podobně se to má i s Francínkem! Jeho „bohatýři“ — *dle sebe o jiných soudíce*, způsobem nejhanebnějším otírali se o osoby církevní. Tak nashromáždil jemu Luther celou pokladnici nadávek a potup na Církev, zejména ve svých „stolních řečech“; v pamfletech: Widr Hans Worst; o vrchnosti světské; v resoluci o hádání v Lipsku; v hanopisech: ku křesťanské šlechtě; o babylonském zajetí; o svobodě křesťana; proti neprávě nazvanému stavu papeže a biskupův atd. Nashromáždil mu jich jeho drahý Zvingli, příkladně ve svém pustém hanopise „Architeles“. Nashromáždil mu jich Kalvín, jak o tom pěkně vypravuje Kampfschule ve svém životopise Kalvína, v Lipsku r. 1869 vydaném. Nashromáždila mu jich mimo jiné menší fabrikanty lží, jako jest příkladně Rottek, celá veliká fabrika na překrucování dějin i učení církevních pod firmou „*magdeburgští centuriatoři*“. A Francínek do úzkých hnán, když již posel za dveřmi na rukopis do toho jeho časopejsku čeká, dojde si honem do toho rybníčku potup Církve katolické, vždy z něho něco nabere, a pak svým věrným jako extraspecies křesťanství předkládá! To jsou asi ty „nové idee“ o pravdách starých!

6. Francínek má dogma, a tedy pevně věří, že (str. 141), „legitimita pravomoci v oboru duchovním a mravním *výhradně* (! kdo mu to řekl!) se zakládá v duchovních a mravních vlastnostech (čím toho dokáže?), a ty zase že

tvoří podstatu — pomazání Duchem svatým!“ Jaká to hrozná učenost!

Jestli ale tak věří, pak, milý extrapravdáři! stojí to s ním samým, a s tím jeho „pomazáním skrze Ducha svatého!“ věru bledě! Neboť jaké že spojení jest mezi Duchem úskoků a lží — a Duchem svatým, Duchem „pravdy?“ On tedy zajisté nemá toho „pomazání Duchem svatým“!

7. Francínek věří, že skládáním rukou jeho beránků, ať „chalupníků, ať sedláků“ nabývá jakéhosi ustanovení či povolání. A čím to dokazuje?

Odvolává se jedině k epištole prvé sv. Petra, a ku kapitole její druhé. Ale v té kníže apoštolů napomíná věřících ze židovstva přišlých, aby v hrozícím jim pronásledování od ukrutného císaře Nerona, Kristu Pánu věrnost zachovali, pamětlivi jsouce, že víra jich v Krista Ježíše jest pravá, skrze proroky napřed oznámená; a důstojnost jich skrze víru tu že jest nade všechny hodnosti světské vyvýšená, tak že třeba, nevinným životem této důstojnosti hodnými se činiti, a tak pro věrnost svou u Boha odplaty si zasluhovati.

I píše ve smyslu tom sv. Petr doslovně: „Ku kterémužto (Kristu Pánu) přistupujíce (jakožto) ku kameni (základnímu) živému, od lidí (zlých) zajisté zavrženému, ale od Boha vyvolenému a poctěnému, i vy, jako kamení živé, vzdělávejte se na Něm (totiž na Kristu, jakožto základním kamenu — jak učí také sv. Pavel I. Kor. 3, 16), v dům duchovní (oproti hmotnému, mrtvému chrámu jerusalémskému!) *v kněžstvo svaté* (zase ve smyslu duchovním; totiž jakožto zvláštní společnost, jež podobně, jako kněžstvo, jest Bohu zvláště zasvěcena, aby členové její — oproti starozákonnému kněžstvu židovskému — Bohu jakožto praví Jeho služebníci a ctitelé „v duchu a v pravdě“ sloužili;

a sice k obětování duchovních obětí (jakými jsou modlitby, zapírání sebe, ctnostný život, a všeliké dobré skutky, jak o nich poučuje sv. Pavel Řím. 12, 1; Žid. 13, 15), příjemných Bohu skrze Ježíše Krista (v. 5; totiž pouze ve spojení s obětí Ježíše Krista, pro zásluhy Jeho, u víře v Něho! jsou tyto duchovní oběti Bohu příjemné, ano příjemnější, nežli oběti starozákonné, sestávající z volů, kozlů a jiných zvířat). A dále dí sv. Petr ve verši 9.:

„Vy (jste) rod vyvolený, *královské kněžstvo* (to jest: vy jste králové i kněží, a sice opět ve smyslu duchovním; králové proto, že z milosti Boží nadáni jste mocí a silou, abyste panovali nad žádostmi svými i nad hříchem; a kněží proto, že máte obětovati oběti duchovní, jak praví verš pátý!) (Jste) národ svatý (čili Bohu zasvěcený), lid dobytý, (čili lid Boží vlastní, jejž Sobě Syn Boží dobyl i způsobil, podobně jako byl v Zákoně Starém vyvoleným národem lid židovský; jste tedy k tomu určeni), abyste zvěstovali ctnosti Toho (Syna Božího), kterýž z temnosti vás povolal v přepodivné světlo Své,“ (to jest: Bůh jest to, Jenž povolal vás ve světlo sv. evangelia, aby vás jím osvítil i posvětil).

Již v Starém Zákoně (II. Mojž. 19, 6) nazval Bůh lid vyvolený „království kněžské a národ svatý“, pokud poslouchají zákona Jeho; a sv. Petr totéž tvrdí o vyvoleném národě Zákona Nového. A z těchto tedy poněkud temnějších, poněvadž tajuplných slov, dovozuje náš kašpárek rannský, že jeden každý helveta, ať muž, ať žena, ať dítě již jest také knězem (!), jenž může skládáním rukou — co přece zase ani dle jeho učení žádnou svátostí není! — jiným nějaké moci udíleti, jaké ani sám nemá, poněvadž moc v Církvi nepochází

z lidu — ale od *Krista Pána*, jak svědčí: Mat. 9, 38; I. Kor. 12, 28; II. Kor. 5, 18; Řím 1, 1; 10, 14; Žid. 5, 4. Čím jest tedy takový pastor, jehož beránci skládáním rukou tak pěkně kašparovali, poněvadž jemu ničeho neudíleli, ano ani uděliti nemohli?

Kněžstvo také bylo a jest u všech národů, a sice vždy k tomu, aby jakési vyšší, byť i dobře nepoznané Bytosti „obětovalo"; ale u helvetů neobětuje nikdo, poněvadž prý Kristus Pán Svou obětí krvavou najednou vše spravil.

A kterak toho dokazují?

Zcela snadňounce! Z epištoly sv. Pavla ku Židům. V té vykládá sv. Pavel židům (!) nejvyšší kněžství Krista Pána, a dokazuje, že krvavé oběti Starého Zákona byly pouhými předobrazy krvavé oběti Mesiáše; a že tedy přirozenou měrou přestaly platnými býti, když Kristus Pán, opravdový Mesiáš, byl Svou oběť krvavou dokonal. A z tohoto pojednání sv Pavla, židům, anebo ze židovství ku křesťanství obrátivším se křesťanům platícího, náš mudrcek rannský — velmi logicky!! — uzavírá, že ani v Novém Zákoně obětí nekrvavých, a kněží obětujících není!

Což je mu po tom, že Kristus Pán vyvolil 12 apoštolů, a ku zachování jednoty mezi nimi Petra představeným jich učinil (Mat. 16, 18. 19; Jan 21, 15—17); jim úřad učitelský (Mat. 28, 19) i královský čili pastýřský (Mat. 18, 18) svěřil, a nakázal, aby krvavou Jeho oběť způsobem nekrvavým, jako Sám byl při poslední večeři učinil, na památku krvavé smrti Jeho opakovali, čili nekrvavě obětovali (Luk. 22, 19; I. Kor. 4, 1)! Komu pak asi máme věřiti? Kristu Pánu, nebo pastoru rannskému?

8. Francínek tedy věř', že již každý pokřtěný může skládáním rukou nějaké moci duchovní udělovati. Dejme tomu, že by měl pravdu, jako že nemá! I tu by to bylo ještě s ubohým bledě pro!o, poněvadž vůbec jest i to pochybno, *zdali helveti v pravdě pokřtěnými jsou!!*

Sám učený Döllinger, jenž se Francínkovi tolik líbí proto, že od Církve odpadl, a tedy tím samým již i „bohatýrem bezúhonných mravů“ se stal, povstal v konferenci biskupů německých, ve Würzburgu konané, proti tomu, aby křty od protestantských, zejména helvetských pastorů za platné byly považovány; a žádal, aby každý, kdo z protestantství do Církve se vrací, byl pod podmínkou znova pokřtěn. I dokazoval Döllinger, že tak nutno činiti, poněvadž „svazky církevního společenství u protestantů víc a více se uvolňují, a dogmatický chaos povážlivou měrou se vzmáhá.“ A biskup chelmský (Kulm) prohlásil, že v diecesi jeho „není více orthodoxních starověrců lutheránských, nebo reformovaných: nýbrž že z pastorů protestantských — ač jedna agenda jest předepsána (v tom ten vtip!) — přece každý křtí, jak se mu líbí!“

Tak považovány byly křty od pastorů protestantských za pochybné již před 50 lety; a nyní jest to ještě hůře, poněvadž v novější době pastoři — ač dle jedné agendy křtí! — i o to se mezi sebou hádají, byl-li Kristus opravdu Bohem? a třeba-li věřiti tomu, co sami apoštolé Páně učili, čili co obsahuje vyznání víry „Věřím v Boha“! Proto také biskupské úřady u nás pochybují, zdali zejména pastoři helvetští platně koho pokřtili, a nařizují nové, podmíněné pokřtění do Církve katolické se vracejících obrácenců, a sice zejména z těch důvodů:

a) Pastoři neužívají ke křtům pravé, přirozené vody, ale mnohdy — ovšem aby to bylo noblejší! — i voňavek!

b) Neobmývají hlav vodou; ale někdy hlavu křtěnce jen mokrým prstem přeběhnou, anebo mu jen šaty postřikují — aby se nenastudil!

c) Neužívají předepsaných od Pána slov: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.“

d) Anebo neříkají slov těch současně s litím vody.

e) Nejčastěji ale se stává, že nemívají patřičného úmyslu, křest dle vůle Krista Pána vykonati, poněvadž v Něho, jakožto Boha, nevěří!

Snad se tedy „maličkej“ rannský těší slovy Páně: „Nechtež maličkých přijíti ke Mně!“ avšak slova ta netýkají se bumbrlátek dle těla, ale maličkých v duchu, čili pokorných, vší liché ctižádosti, vší duchovní pýchy prostých, pravdymilovných, jako ubezpečuje Sám Spasitel: „Nebudete li jako maličká (pacholata) nevejdete do království nebeského!“

9. Francínek tomu věří, *že prý duše jeho osobně* (!) *splynula s Kristem, a skrze Něho s Bohem* (str 129)

A z čeho nám to dokáže? Již zase pevně se domnívá, že má, a proto již i skutečně má milion v kapse?! Kterak že může s Kristem Pánem, Jenž o Sobě dí: „Já jsem cesta, *pravda* i život“ (Jan 14 6), v jedno splývati tolikrát usvědčený *lhář*? Nebojí se něco takového tvrditi?

A jak pak si to splynutí asi představuje? Snad jako „splývá“ potůček s řekou? Jestli pak ví, co se děje, když nečisté potůčky do křišťálové vody řeky vtékají? Řeka stává se pak sama nečistou, špinavou! A on tomu věří, že děje se tak s Kristem Pánem?

Po kom pak on něco takového papouškuje? Či mluví to všecko z té své proslavené učenosti i poctivosti?

A z tohoto splynutí s Kristem na světě chce potom splynouti s Kristem i na věky? Což nezná slova důvěrníka Páně: „Nevejdeť do nebe nic poskvrněného, ani činícího ohavnost a lež“? (Jan 21, 22). Či že měli by i ti, kteříž takové věci činí, býti „zapsáni v knize života Beránka“?!

To by bylo tak roztomilé nebe, v němž by se beze všeho očištění skrze upřímné pokání sešli, aby pospolu věčně žili, zrádce Jidáš, a až do smrti kající Petr; sodomité a jiní smilníci, vedle nich kající Magdalena a neposkvrněné panny; necitelní lichváři a vydřiduši, a vedle nich a svatí a světice Boží, kteří z lásky k Bohu všeho na světě se zřekli, i sebe samy na službu bližních obětovali, jako příkladně řády milosrdných bratří a sester; svatí apoštolové Páně a učitelé Cír ve katolické — a vedle nich rouhači a nenapravitelní kaziči víry té, jako příkladně Viklef, Hus, Luther, Zwingli, Kalvín; tak Řehák — a ruku v ruce s ním špásovitý Francínek! Což pak ničeho neví o nejvyšší spravedlnosti Boží, jež sice nevýslovnou odplatu slibuje i dá věrným plnitelům přikázaní Božích; ale zároveň i vyhošťuje nenapravitelných hříšníků, a odkazuje tam, kde jsou temnosti zevnitřní; kde jest věčný pláč a zoufalé skřípění zubů; kde červ výčitek zlého svědomí nikdy neumírá; kde zžírající oheň zhýralce, nemravné požitkáře, pýchou naduté anděly i lidí trestající nikdy neuhasne?

Milé, zlaté srdéčko! chce-li opravdu dostati se do nebe, tož nezapomněl jen, udělati si dobrou známost s klíčníkem nebeským sv. Petrem (Mat. 16, 18. 19); pak ale nesmí jeho hodnost, od Krista Pána jemu udělenou, tolik podle snižovati, a

jej a právní nástupce jeho tolik hanebně tupiti; sice pak protekce u něho míti nebude, a bude mu hůře, než když nedostal výnosnější pastorat v Proseči, poněvadž živ t po smrti, jednou zmrhaný — na věky jest zmrhaný!

10. Francínek věří, že *uctívání svatých, zejména Matky Boží, jak se od katolíků děje, jest prý proti Písmu svatému.* Jest to starý flašinetl jeho. Více nežli třistaleté dokazování, že katolíci, uctívajíce svatých, žádnými modláři nejsou, ježto Bohu Samému se klaní; v Něho jedině doufají; ale svaté přátele Boží jen za přimluvu jich u Boha za nás prosí — neosvobodilo jich od nespravedlivých výčitek protestantů; a tedy i má práce byla by marná. Těžko kázati hluchému, anebo tomu, kdo uši před pravdou zůmyslně zacpává! Ale řeknu milému bumbrlátku jen toto: Věří-li helveti, že jim přímluvy živých pomáhati mohou, a proto i přes své tvrzení, že dobrých skutků, a tedy i modlitby netřeba, přece jen i za jiné se modlí: proč by nám neměly prospívati přímluvy zemřelých přátel Božích, kteří u Boha jsou; v Něm všecky věci nebeské i pozemské a tedy i potřeby naše poznávají; a za nás skutečně u Něho se přimlouvají?

Na místě, abych jemu ty jeho žvasty maličkých vyvracel, a tak jemu radosti z té jeho hrozitánské učenosti kazil, povím mu vidění, jež popisuje se ve 2. knize Machabejských 15. Tam stojí: Judovi Machabejskému ukázal se Oniáš, kterýž býval nej vyšším knězem, muž dobrý a dobrotivý, stydlivý vzhledem, počestný v mravích a krasomluvný, a kterýž od dětinství v ctnosti byl vycvičen (tedy svatě žil; a ten se Judovi ukázal), an se rukama pozdvihnutýma modlil za veškeren lid židovský (aby v boji proti zpupným nepřátelům

zvítězil). Potom se mu ukázal i jiný muž, věkem a slávou předivný, a oděvem veliké krásy oblečený, A promluviv Oniáš, řekl: Tentoť jest milovník bratří i lidu israelského; tenť jest, kterýž se mnoho modlí za lid a za všecko město svaté — Jeremiáš, prorok Boží. Jeremiáš pak vztáhl pravici a dal Judovi meč zlatý, řka: Vezmi meč svatý, jímž porazíš protivníky lidu mého israelského.“ A tak se i stalo.

Tak ovšem Oniáš a Jeremiáš neukazovali „práv svých (!) v nebesích a vliv na řízení Boží“: ale jen tolik, že Bůh ve Své vševědoucnosti napřed znal tyto prosby věrných sluhů Svých, a k nim zřetel bera, jim k vůli, ku prosbám jich židům pomohl v úzkostech jejich!

A v I. knize Mojžíšově (18, 32) se dočítáme, že Bůh chtěl ku prosbě Abrahamově odpustiti i zvrhlé Sodomě, když by se v ní jen deset spravedlivých nalezlo: proč by Bůh ku prosbám našim odvrátiti neměl od nás metly zasloužených trestů, jestliže přemnozí spravedliví v nebi za nás se přimlouvají?

A sv. Lukáš (15, 17.) vypravuje slova Samého Spasitele: „Pravímť vám, že bude radost v nebi nad jedním hříšníkem *pokání činícím* (! bude to Franci? — pravím radost větší), nežli nad 99 spravedlivými, kteříž nepotřebují pokání.“ Mají-li ale nebešťané z pokání kajicníka radost míti, nepotřebují ovšem všudypřítomnými býti; ale Bůh Sám zajisté s událostí takovou je seznamuje. A podobně činí také, aby svatí nebešťané zvěděli i o poctách, jež jim činíme, i o prosbách, s kterými se k nim utíkáme! Tak, miláčku, tak! Neměl tedy jen žádné starosti o naše vzývání svatých, světic, andělů Božích vůbec, a Bohorodičky zvláště!

Na místě dlouhých výkladů pravím Francínkovi jen toto, co před málo dny vypravovaly listy veřejné jakožto úplně zaručené.

Roku 1897 bylo tomu 25 roků, kdy ustanovila se veliká národní pouť francouzská do Lurdů. Aby jubileum toto bylo oslaveno, sestoupilo se zvláštní komité, jež vyzvalo všechny, kteří v těch 25 letech byli v Lurdech z nebezpečné nemoci uzdraveni, aby vykonali jubilejní pouť do Lurdů. Při tom bylo určeno, že si jedenkaždý účastník musí hraditi výlohy za cestu ze svého; a že jedenkaždý musí s sebou přinésti úřední i vědecké doklady o tom, že lidská věda marně se pokoušela o vyhojení jeho. K vyzvání tomu dostavilo se na pouť *350* osob, v Lurdech od r. 1872 do r. 1897 zázračně uzdravených. Z basiliky v Lurdech konáno bylo slavné procesí do jeskyně, v které se Bohorodička zjevovala, a sama „neposkvrněným početím nazvala! Při procesí tom nesl každý z těch uzdravených v ruce prapor, a přijal svátosti. Mimo tyto jubilanty dostavilo se do Lurdů ve dnech mezi 21. a 23. srpnem přes 30 tisíc účastníků. V krátké době dvou hodin viděli pak četní svědci, jak čtyřicet bídných mrzáků odhodilo berly, a s nesmírnou radostí volalo, že mohou státi na nohou i choditi, ač se před tím téměř ani hýbati nemohli. Smíšená komise lékařů, jež nemocné a uzdravené v Lurdech prohlíží, konstatovala úplné uzdravení. — R. 1897 navštívili lurdské svatyně: 1 kardinál, 54 arcibiskupů i biskupů ze všech končin světa, 20 jiných vyšších hodnostářů. 210 zvláštních vlaků přivezlo tam 144.000 poutníků, pěšky přišlých počet zjistiti se nedá. K stolu Páně přistoupilo jich za ten rok 383.000 ze všech národů; a mší svatých obětováno bylo 38.450!

Ó, jak malinkým proti tomu jest tupitel Matky neposkvrněné, nyní odsouzený Zola! A jak daleko menším ještě nohsleda jeho, malinynkej Šádek!

Francínkovi bylo v brožuře „Klerikální nevědomost či nepoctivost?“ pěkně nabízeno, aby dokázal, že zázraky, jež Bůh ku přímluvě Matky Boží v Lurdech činí, nepravdivými jsou, a jak snadno mohl by si — na místě všelikých těch žebrot v cizině — poctivě i slavně získati — *15.000* franků v i s úroky: proč se na místě, aby uctívání svatých tupil, o ně nepokusí?

11. Francínek, aby se sám hodně směšným učinil, věří také *tyto blbiny*, že prý katolíci mají takovéto ostatky svatých: Brk z perutě archanděla Michaele; lahvičku egyptské tmy; paprsek hvězdy betlemské; osten z těla sv. Pavla; mléko Panny Marie a podobné. Jest potřeba ku výčitkám takovýmto jen slova obrany přičiniti?

12. Nejpěknější z ušlechtilých vyznání jest ale dojista to, že Francínek nemoha zázračných uzdravení na přímluvu svatých, zejména Matky Boží, popříti, prozradil *nitro své, rozumářstvím prosycené*, tvrdě, že „přísná věda klade je na vrub *suggesce*. . jejíž vliv uznal i Sám Kristus Pán, řka ženě krvotokem stížené: *Víra* tvá tě uzdravila!“ Spasitel dovolává se Svých zázraků, aby jimi dokázal, že od Boha Otce poslaným Mesiašem jest, a tedy Sám Bohem; (Jan 11, 15.; 20, 27.; Mar. 16, 14.). Miláček Jeho, uvádí divy Jeho na svědectví, že Kristus Ježíš jest Synem Božím (Jan 20, 30. 31.). Zatvrzelým židům oznamuje Spasitel Sám, že jim více neučiní zázraků, leč vzkříšení Své: a Francínek o Něm tvrdí, že uzdravoval pouhou suggescí, čili že lidem dovedl vpravovati myšlenku na Svou zázračnou moc, a ti pak že u víře té se

domnívali míti — jako milion; čili zdraví, život! U víře té tedy od narození slepý — náhle prohlédl! bouře na moři k rozkazu Jeho — náhle se utišila! Lazar v hrobě hnijící — z mrtvých vstal!!

Bože, co všecko ten ubohý extrapravdář Francínek věří — jen aby pravdám Církve katolické uvěřiti nemusil! Zdaliž nemluví jako rouhač Zola, anebo jako David Strauss, napřed protestantský rozumář a posléz čirý materialista? Jest záhodno, s jeho „pravdami“ se ještě zabývati?

Myslím, že při tom, kdo ve svém jalovém rozumování i *Syna Božího za nějakého lháře, věrolomce a kejklíře prohlašuje, vůbec upřímné ani víry v Písmo svaté není*, ač se k němu, ovšem malým právem, odvolává. *A člověk takovýto, tuším, toho ani nezasluhuje, aby se s ním o Církvi pravé o zřízeních jejích další hovor vedl!* A proto dost!

Nyní se také více nedivím slovům, jež o něm napsal již r. 1885 důstojný p. farář Vlach v uvedené brožuře (str. 72): „Šádek není jakožto mnohonásobně usvědčený lhář hodn ani opovržení — *i toho posledního poctivého člověka!*“

* * *

Tak, rozmilé poupátko! Ty čelnější lži jeho postavil jsem jemu tedy do patřičného světla, a udělal mu tak vhodné zrcádko, aby se v něm někdy zhlédnouti mohl. Nevypadá-li v něm pěkně, ale spíše jako ohyzda: já za to nemohu.

A nyní mu za to masopustní říkání, jež mi v té své „dokonalé lásce“ věnoval, pěkně děkuji a se té jeho „učenosti“ s největším pukrletem kloním i „do noh padám“. Odpustil ale, že jemu tentokráte pac nedávám: musil bych se mu dříve podívat na tu —

jeho ruku — má-li opravdu ruku, a ne něco jiného na místě ní! A pusu mu teprve nemohu dát, poněvadž mu smrdí z huby tou — jedovatinou onoho „reformatora z ráje!“ Ale abych se mu přece nějak za ty jeho krásné nadávky zavděčil, špendýruji mu tu nyní na ten jeho flašinetl neboli vergl některé písničky, jež může si při tom svém točení zpívati tou známou notou. Pah!

Ten jeho z nejmilejších

Velikán Velikánovič.

VIII. Bumbrlátkovi na flašinetl.

1. Jemu samému.

Měsíček jak mazaneček
na nebíčku
špoulí svou hubičku;
a čtverák se usmívá!
Aj, aj!

Kleje na něj náš Francínek
přítelíček;
zlostí puká — sýček,
až mu dech schází.
Haf, haf!

Že na nebi blaho, štěstí
Církvi kvetlo,
Kalvína to hnětlo:
i s klukem se oženil.
Hi, hi!

Franci „bohatýra“ chvále,
si to spletl,
jak na flašinetl,
doktor by to nedoved!
Ha, ha!

---

2. Pro mladé „pány“.

Tluče bubeníček, tluče na buben,
a svolává chlapce: hloupci pojďte ven!
Zahrajem si na mudrce,
máme bláta plné hrnce,
kněze namažem!

Haraší chlapeček, na flétnu píská;
a zve kamarády, že to dře, vříská:
Hajdy! chutě na biskupy,
jako Prajzi, župy, dupy:
vše to namažem!

---

3. Pro fortelné ženichy.

Já mám chaloupku na vršku, bez došků,
otrhanou;
až si to domyslím, pak si to vymyslím,
že já mám — milion na spravenou!

Já mám milenku, dívenku, bez floků,
oškubanou;
až já se ožením, já si k ní přimyslím
knížecí predikat jednou ranou!

---

4. Pro fortelné panny.

Hrály dudy u Pobudy,
já jsem je slyšela;

dávali mi katolíka,
  já jsem ho nechtěla.
Aj, já radši helvetu:
to je něco od květu;
naučí mne „lehké“ víře
Zwingliho v odvetu.

Hrály vergle u Pardubic
  já jsem se jich lekla;
dávali mi chalupníka,
  já jsem mu utekla.
Proč bych já se sedřela
u ňákého Odřela,
když se snadno mohu myslit
hraběnkou hned zcela!

---

5. Pro dospělé.

Kdybych já věděl,
  že letos umru,
dal bych si dělat
  od Franci truhlu.

A na tu truhlu
  i s křížem víko,
aby mne bylo
  helvetům líto.

Nebo se praví:
  Kdo „lehce“ žije,
tu krátce slaví,
  pak v pekle pije!

Avšak než země
milejší nebe,
protože uzřím,
tam Bože! Tebe.

IX. Několik vážných slov pro čtenáře rozvážné.

1. Poněvadž se v novější době mnoho a proti vší pravdě horuje pro hrozné rozbroje, jimiž ve staletích minulých milá naše vlasť byla ohněm i mečem pustošena, v nichž rodní bratři naši o pokoj i blaho byli olupováni, v kterých nesčíslných příkoří činěno bylo věrným katolíkům i jich Církvi svaté: ustanovil jsem se na tom, vydati svým milým souvěrcům dle nejlepšího vědění stručné naučení o smutných těch dobách minulých, aby se mohli dle něho proti neoprávněným a nespravedlivým výčitkám jinověrců a i svedených souvěrců náležitě brániti. I vydal jsem tedy r. 1894 knihu, nadepsanou „Kde jest reformace?“

V knize té vylíčil jsem lžireformace skrze Jana Viklifa, Jana Husa, Martina Luthera, Ulricha Zwingliho, Jana Kalvína a jich stoupence, a poukázal k jich zhoubným následkům ve světě vůbec, a v Čechách zvlášť. Oproti tomu poukázal jsem ku reformaci pravé čili k obnově v pravdě bohulibé, jak ji konali a konají v Církvi celé sněmy církevní, papežové, biskupové i svatí kněží, ba i upřímní nekněží vůbec, a u nás v Čechách zvláště. Vypravoval jsem beze vší zášti, tak že zajisté nikdo, ani pod zvětšovacím sklem, urážek jinověrců v knize mé neshledá — leč by líčení osob a dějů samé považoval již za urážku. Což ale jest to něco zlého, pravdě svědectví vydati, zejména, když ji tak mnozí v bláto

šlapou? Pak věru musili bychom odsouditi i knihu knih, Písmo svaté; a nesměli bychom také vypravovati o přeukrutném a rovněž přenespravedlivém umučení Páně, abychom neurazili zase — židů! Může od nás kdo tolik žádati?

2. Také uplynuly dva roky od vydání knihy té, aniž by byl kdo proti ní vystupoval. Teprve r. 1896 vzpomněl si na mne časopis „Hus“, a znectil mne za ni. Odpověděl jsem jemu brožurou „Kde jest reformace?“, v které jsem způsobem žertovným nepravdy jeho a tupení mé osoby řádně vytkl. Od té doby máme spolu pokoj.

Za to r. 1897 vypustil na mne stavidla nadávek a utrhání časopis pastora Františka Šádka, zvaný „Hlasy ze Siona“, vyčítaje mi „klerikální nevědomost či nepoctivost“. Protřepal jsem jemu tu jeho pastorskou „učenost a poctivost“ až běda; začež on ztupil ve zvláštní knize nejen mne, ale katolické kněze, biskupy i papeže všechny napořád, a způsobem svrchovanou měrou urážlivým a potupným mluví o učení, víře, mravech, svátostech Církve katolické! Jest viděti, že to tupení všeho katolického má již jaksi v krvi, a nenechá se od něho ani citelnými pokutami odvrátiti. Vždyť jeho prvější „záslužné“ práce všimly si i slavné c. k. úřady v Pardubicích, a sebraly mu ji pro neslýchané tupení Církve katolické. A když proti zabavení činil smělé námitky u c. k. krajského soudu v Chrudimi, porota konfiskaci tu — schválila! Tak tedy „perník z Pardubic pojídal v Chrudimi!“

A mne velmi „galantně“ vyčítá, že prý jsem jemu (!) dosti uctivým způsobem (!) neodpověděl. Nu, jest to velice pohnutlivé, když on tolik starostí má o to, abych se „pěkně“ choval; ale z těch jeho nadávek, jež jsou na počátku této knížky z části uvedeny, každý snadno sezná, že on nejméně jest

oprávněn, aby mi vyčítal, že jsem jeho — řekněme — velice učené a poctivé moudrosti nebral do opravdy, ale žertem si je probíral! Což pak lze „mudrctví“ takové bráti do opravdy? Také se ukázalo, že se lidé pro pravdu nejvíce zlobívají!

Či snad bylo by se mu více líbilo, kdybych byl spustil na něho slovy biblickými? Jako: „Jsi synem těch, kteříž proroky zabíjeli! Hade, plémě ještěří: kterak utečeš před soudem pekelného ohně?“ (Mat. 23, 33). Anebo: „Běda vám zákonníci a fariseové, pokrytci: neboť jste podobní hrobům zbíleným, kteří se zdají lidem zevnitř krásní, ale vnitř jsou plni kostí umrlčích, i vší nečistoty!“ (Mat. 23, 27). Anebo: „Tvrdé šíje, a neobřezaných srdcí i uší: vy se vždycky Duchu svatému protivíte; jakož otcové vaši, takž i vy!“ (Sk. ap. 7, 51).

3. I ukázal jsem tedy v této knize opět jen žertem, jak „duchaplně“ umí Šádek lháti, překrucovati, nadávati, a vše katolické tupiti napořád, ač vydávám se v opětné nebezpečí, že mne novými „roztomilostmi“ zahrne! Nu, mně nadávky Šádkovy nebolí, jako za chválu od něho bych se věru styděl! A proto také se Šádkem dále obírati se nehodlám. Za jedno nemám povahy hašteřivých zelenářek z trhu; a za druhé musil bych proti neustálým nájezdům jeho založiti zrovna nějaký nový časopis, jenž by jemu stále čelil. Vždyť mohl bych směle tisícovku nabídnouti za jakékoli číslo jeho „Hlasů“, v němž by tu zjevně, tu z úkrytu proti Církvi katolické útočeno nebylo! Inu ovšem, kdyby nebylo Církve katolické, čím pak by se živil?!

Avšak marné jeho kasání se! On Církev katolickou nezhubí, byť by ještě více harašil! Neboť Církev katolická na skále Petrově jest vystavěna; a proto nepřemohla jí třistaletá ukrutná pronásle-

dování; nepřemohla jí u vnitřním boji bludařství věků minulých; nepřemohli jí zevním násilím Hohenstaufové; nepřemohli jí Napoleonové ani Bismarkové; nepřemohou jí „ani brány či mocnosti pekelné“; a nevyvrátí jí tedy ani — z tolika lží i překroucenin usvědčený, malinký jakýs pastor z Ranné!

4 My, katolíci, rádi i ochotně vyznáváme, že reformace čili nápravy mravů v Církvi zapotřebí nejen bylo, ale jest i bude, poněvadž Církev založena jest na křehkých lidech, a ne na bezvadných andělích; ale za rouhání se Bohu máme, jestliže kdo chce reformovati čili opravovati články *víry katolické*, poněvadž Kristus Pán Sám nad čistotou víry naší bdí, an apoštolům svým za vedení sv. Petra slíbil nepřetržitou pomoc Svou až — do skonání světa, a pomoc Ducha svatého, Ducha pravdy, a tak tedy ustanovil v jediné Církvi Své neomylný úřad učitelský.

My vyznáváme, že Kristus Pán nechtěje rušiti svobodné vůle člověka, dopustil mnohdy i veliké hříchy při viditelných zástupcích Svých; ale i o tom jsme na základě posvátných dějin přesvědčeni, že Bůh dopustiv někdy bouře v Církvi, podobně jako i v přírodě činí, tak jen vyčistil Církev Svou od příměsků nezdravých, aby se světu ukázala v nové kráse a v mladistvém obrození.

Spasitel nenutil Jidáše ku zradě, ano naopak až do poslední chvíle slovy přátelskými jej varoval; pak ale i té zrady Jidášovy užil ku prospěchu našemu, a pro větší oslavu Otce Svého nebeského. A podobně i zradu přátel i zlovůli nepřátel Svých a Církve Své řídí posud na konec i ku prospěchu našemu, i ku větší oslavě nejsvětější Trojice! Neboť vždy povolával zase muže, jež zvláštními milostmi obdaroval, aby Církev Jeho reformovali zevnitř (skrze papeže, biskupy, kněze, konající řádně úřad

pastýřský), i uvnitř (skrze pokorné přijímání svátosti pokání, kterou právě k účelu tomu ustanovil, aby se skrze ni lidé v mravích pokleslí, s Bohem opět usmířiti mohli)!

Ale nikdy uznati nemůžeme, že by lidé takových mravů, jakými smutně se proslavili Luther, Zwingli, Kalvín a stoupenci jich, byli od Boha posláni bývali, aby předělávali učení Samého Syna Božího! A sice nemůžeme jich proto uznati jakožto reformatorů, poněvadž *ničím, ale praničím poslání své od Boha neprokázali*, jako učinili Mojžíš a proroci, Kristus i apoštolové. My máme je jen za muže mravně zvrhlé, víry pravé kaziče a ubohých svedených smutné vůdce!

5. Co nějaký pastor z Ranné o Církvi Páně žvastá, nebo píše, málo nám na váhu padá proto, poněvadž máme celou řadu mužův i žen nejznamenitějších, kteříž o zřízení Církve katolické a nových církvičkách protestantských víc a více se poučujíce a rozjímajíce, stali se posléze horlivými členy téže katolické Církve, proti které od mládí byli štváni.

Tak Bedřich Leopold hrabě Štolberg, jejž i Göthe nazývá povahou zcela poctivou, a jejž mnozí znamenití učenci i „Velikým“ nazývají, prohloubiv se do studia prý „lží a bezpráví v Církvi katolické“, stal se posléze za velikých obětí sám horlivým katolíkem! Učenec Hurter zkoumal ten od protestantů zvaný „system lží a bezpráví“ z dob velikého papeže Jnnocentia III. a stal se katolíkem! Totéž stalo se proslavenému Gfrörerovi, když zkoumal dějiny Církve, že sám stal se katolíkem a pak i velkolepým obhájcem od protestantů zle hanobeného papeže Řehoře VII. A podobně na sta jiných, čerpajících dějiny Církve z nefalšovaných pramenů, vrátili se od svých protestantských poblouzení do lůna jediné Církve Páně katolické, jako proslavený

mudrc Leibniz, proslavení dějepisci Jan Böhmer a Jan z Müllerů. Rosenthal stav se katolíkem, vydal v Řezně 4 tlusté svazky „Convertitenbilder“, v nichž jest celá spousta tu kratších, tu delších životopisů slavných mužů i žen, kteří v tomto století při dobré vůli své, vedeni jsouce milostí Boží, bludů svých se odřekli a věrnými katolíky se stali, nabyvše toho přesvědčení, že sice protestantsky se to pěkně pohodlně, beze všeho povinného zapírání své vůle žije: za to ale *že se to v Církvi katolické neskonale lehčeji umírá!*

A v Anglii stal se v posledních letech tak mocný obrat od protestantismu ku staré Církvi katolické, že bývá ročně průměrně dvanáct tisíc obrácenců z rodin až i nejvyšších.

Trudný život protestanta, o svátosti Církve Páně oloupeného, úchvatně líčí L. von Hammerstein ve spise: „Erinnerungen eines alten Lutheraners.“

Dějiny proslaveného řádu Jesuitů, jenž nesmírné má zásluhy o navrácení pobloudilců do pravého ovčince Kristova, a jenž sám zplodil Církvi přes 10.000 světců, tak mnohým po pravdě se nehodí; a proto nestydí se, jich padělati. Tak teprve v novější době starý profesor Bílek vydal „dějiny tovaryšstva Ježíšova“, chtěje řád svatého Ignáce z Loyoly způsobem nectným ztupiti, začež musil si pak ovšem dáti líbiti zdrcující odsouzení své nevědomosti i prolhanosti od Josefa Svobody, kněze téhož řádu v Praze a od profesora doktora Hodra v Brně!

6. Katolíkům netřeba se báti pravdy, ať je jakákoli! Čím více se kdo do dějin Církve, prohlubuje, tím jasnějšího nabývá z nich přesvědčení, že Kristus Pán Sám jest neviditelným Správcem jejím, kteréž byl slíbil pomoc Svou až do

skonání světa a pomoc Ducha svatého, Ducha pravdy!

A poněvadž nám pravdy báti se netřeba, učinil nynější slavný nástupce sv. Petra, Lev XIII., *čeho posud nikdo z panovníků neučinil, že otevřel své tajné archivy vatikánské učencům nejen všech národův, ale i všech náboženských vyznání, aby se o nefalšovaných pravdách historických z listin úředních, původních přesvědčovati mohli.* —

Bude snad nyní pastor Šádek čerpati z výpisků protestantských učenců, v samém Vatikáně se poučivších, aby si své zlovolné zkomoleniny opravil?!

Kde pak? Šádek — a uznat chyb svých!

7. A dle uvedených poznání zní také i naše víry vyznání, od něhož s pomocí Boží nikdy od stoupiti nemíníme: Věříme v Boha trojjediného: Otce Stvořitele, Syna Vykupitele, Ducha svatého Posvětitele. Věříme Písmu svatému Zákona Starého i Zákona Nového, tak jak Kristus Pán nás učil, a Jeho jediná Církev katolická neomylně vykládala a neomylně vykládá — a sice proto, poněvadž Bůh Sám, pravda a moudrost věčná i neskonalá, tak věřiti velí!

Doufáme a důvěřujeme v neskončenou dobrotu, věrnost a milosrdenství Boží, že nám pro zásluhy Syna Svého připočte za zásluhu vše to, co jsme z lásky k Němu na světě vykonali anebo vytrpěli; a v odměnu dá odpuštění hříchův i zasloužených za ně trestů, milost k dobrému a jednou odplatu věčnou v nebi.

Milujeme Boha nade všecko na světě pro Jeho neskonalou krásu a dobrotivost k nám. A proto také všeho z toho srdce želíme, v čemkoli jsme se proti Jeho přesvaté vůli kdy provinili; a také se vší opravdivostí slibujeme s pomocí Boží všech pochybení svých napraviti, a dle návodu Církve kato-

lické se tedy — reformovati, přesvědčeni jsouce, že jedině na pravdě spočívá, co vyznával již svatý Učitel Církve Athanáš ve 4. století: „Kdokoliv chce spaseným býti, *musí především víru katolickou zachovávati*“ (Symbolum Athan); jisti jsouce, že apoštolové dobře vůli Páně znali, a tedy i pravdě nás učili, když ve vyznání svém ukládali se modliti: „Věřím v svatou Církev *obecnou*“ (to jest způsobilou pro všechny časy, lidi i místa), čili řeckým slovem *katolickou*; ubezpečeni jsouce slovy apoštolskými, že „spravedlivý živ jest z víry“ (Řím. 1, 17.), t. j., že ospravedlnění naše počínajíc z víry v Boha, více a více v nás vzrůstá skrze dobré skutky dle téže víry.

Pevně vyznáváme tak, abychom snad dělajíce si planou, v pravdě ničím neodůvodněnou *jistotu* (!) na spasení, nezkusili na sobě pak hrozby Páně: „Budete Mne hledati a nenaleznete; a kde Já jsem, vy nemůžete přijíti“ (Jan 7, 34.); poněvadž „kdo uvěří a (skutečně) pokřtěn bude, spasen bude; kdož pak neuvěří (byť i byl skutečně pokřtěn), bude — zatracen!“ (Mark. 16, 16.); a sice, kdyby „i celý zákon zachovával, ale přestoupil by (třebas jen) v jediném (přikázaní), učiněn jest všemi vinen“ (Jak. 2, 10.)!

I máme a musíme také míti za *ztracenou* věc, jež na *zpronevěře* svých zakladatelů jest vystavěna; a toliko skrze *neustálé lži a překrucování* slova Božího i dějin Církve musí býti obhajována!

I jsme také přesvědčeni, že na konec *ze svedených protestantů, Boha upřímně hledajících, s pomocí Boží stanou se katolíci*; a z ostatních postupem času — čiří nevěrci a bezbožci.

Th. Dr. **Karel L. Řehák.**

OBSAH.

Strana

I. Věnování 3
II. O té „pravdě“ a šocinkových „extrapravdách“ vůbec 7
III. O sv. Petru a právních jeho nástupcích 10
A) O zřízení církevním vůbec 10
B) O těch „nehodných“ papežích 12
C) O reformatorech papežských 34
IV. Něco o té papežské neomylnosti 41
V. Něco o té „naprosté“ zkaženosti kněží 50
VI. Něco o těch „výtečných ctnostech bohatýrů protestantských“ 76
A) O Martinu Lutherovi 77
B) O Ulrichu Zwinglim 88
C) O Janu Kalvínovi 94
D) O tom „požehnaném ovoci“ lžireformace . . 105
VII. Jaké má Francínek vyznání víry? 114
VIII. Bumbrlátkovi na jeho flašinetl 135
IX Několik važných slov pro čtenáře rozvážné 139